Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	10C/19/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724201703
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Juraj Lehotský
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2024:6724201703.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jurajom Lehotským, v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpený Advokátska kancelária BUGRI s.r.o., Námestie SNP 14/23, 960 01 Zvolen, IČO: 56 434 995, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 7.724,68 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 7.724,68 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% do 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajšom súde dňa 10.4.2024 žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Žalobca uviedol, že je príslušníkom Hasičského a Záchranného zboru, pričom vykonáva štátnu službu v služobnej hodnosti nadporučík vo funkcii hasič – záchranár špecialista v družstve „B“ na hasičskej stanici v obci D..
„Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ1 je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 ZoHaZZ) a to tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ – ďalej aj „určená služobná pohotovosť“).
Jedna pracovná (služobná) zmena hasiča sa teda skladá z:

1.) výkonu služby, a
2.) určenej služobnej pohotovosti.
Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti (t. j. v pomere 17/7), s účinnosťou od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti (t. j. v pomere 16/8). Celkovo v rámci jednej pracovnej zmeny strávim ako hasič na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín.
Okrem určenej pohotovosti, ktorú odpracujem počas každej pracovnej zmeny, mi ako hasičovi môže byť nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“) a to napr. v prípade, ak je nevyhnutné zabezpečiť personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov, pri rozsiahlych požiaroch,

živelných pohromách resp. iných udalostiach vyžadujúcich zvýšený počet hasičov, na zastupovanie kolegov, ktorí nemôžu nastúpiť do služby z dôvodu náhlych nepredvídateľných okolností a pod.
Obe služobné pohotovosti, teda tak určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako aj nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti.
Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) – viď § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Podľa výšky náhrady poskytovanej za výkon pohotovosti, ktorá závisí od toho, či je pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň alebo v deň služobného pokoja, je určená služobná pohotovosť rozlišovaná resp. označovaná aj ako tzv. „15%-ná pohotovosť“ a „30%-ná pohotovosť“.
Samotný výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na:
a) aktívnu časť služobnej pohotovosti – v prípade, ak je nahlásený výjazd (pri požiari, živelnej udalosti, havárii a pod.) sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas, a
b) neaktívnu časť služobnej pohotovosti.

Určené služobné pohotovosti sú vykonávané počas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 – 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 – 06:00 hod.
V prípade, ak je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a ako hasiči sme vyslaní na zásah, mení sa táto služobná pohotovosť na prácu nadčas. Keďže v mieste môjho výkonu služby na hasičskej stanici v D. sa (tak, ako napokon na každej hasičskej stanici) striedajú 3 hasičské zmeny – družstvá „A“, „B“ a „C“, pracovný čas hasiča je rozvrhnutý tak, že každý tretí deň odslúži každá hasičská zmena minimálne 24 hodín a následne majú mať príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. určenú služobnú pohotovosť (§ 86 ods. 2 ZoHaZZ v spojení s § 92 ods. 1 ZoHaZZ).
Nakoľko sa striedajú tri hasičské zmeny – prvé družstvo „A“, druhé družstvo „B“ a tretie družstvo „C“, sú služobné zmeny hasičov (t. j. pracovný čas) rozvrhnuté v zásade tak, že každý tretí deň hasič odslúži minimálne 24 hodín v rámci zmeny a následne má mať dva dni voľna na odpočinok. Vzhľadom na takéto rozvrhnutie služobného času každá hasičská zmena mesačne odslúži aspoň 10 pracovných zmien, pričom v niektorých mesiacoch je to až 11 zmien. V niektorých týždňoch hasiči odslúžia 2 zmeny týždenne (48 hodín) a v niektorých týždňoch na hasiča vyjdú 3 zmeny týždenne (72 hodín) a to v závislosti od toho, na ktoré dni im pripadnú dni služobných zmien v týždni (v prípade, ak hasič má zmenu v pondelok, ďalšie zmeny mu pripadnú na štvrtok a nedeľu, čo sú 3 zmeny v týždni).
Pri takto stanovenom rozvrhnutí služobného času má teda hasič stráviť v službe minimálne 240 hodín (pri 10 zmenách za mesiac) až 264 hodín mesačne (pri 11 zmenách za mesiac). Do tohto rozsahu pritom nie sú zahrnuté hodiny nadčasov, keďže častokrát sa stane, že pred koncom služby (napr. o 05:00 hod. ráno) je vyhlásený poplach a je potrebné ísť vykonať výjazd k požiaru, ktorého hasenie trvá napr. 5 hodín – v takomto prípade teda hasič strávi v práci v rámci jednej zmeny 27 hodín nepretržite).
Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).
S poukazom na vyššie opísané rozvrhnutie služobného času, ktorého súčasťou je aj určená služobná pohotovosť vykonávaná v mieste výkonu služby (t. j. na hasičskej stanici), som v žalovanom období apríl 2021 – február 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%-nej pohotovosti) odpracoval:

- v období od apríla 2021 do decembra 2021 vrátane: 449,00 hodín,
- v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 706,75 hodín,
- v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 732,77 hodín,
- v období od januára 2024 do februára 2024 vrátane: 112,00 hodín.

Za žalované obdobie od apríla 2021 do februára 2024 vrátane (t. j. od 01.04.2021 do 29.02.2024 - ďalej aj „žalované obdobie“), som odpracoval spolu 2000,52 hodín určenej služobnej pohotovosti.
Za žalované obdobie som pritom celkovo odpracoval spolu 2413,60 hodín služobnej pohotovosti (z toho 2000,52 hodín určenej + 413,08 hodín nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mi nebola započítaná do pracovného času. Môj priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od apríla 2021 do februára 2024 vrátane, dosiahol najmenej 53,94 hodín týždenne.
Dôkaz 2: Prehľadná tabuľka za žalované obdobie 04/2021 – 02/2024, z ktorej je zrejmý fond pracovného času ako aj celkový počet hodín odslúženej služobnej pohotovosti
Dôkaz 3: Výplatné pásky za žalované obdobie 04/2021 – 02/2024, pričom v každej páske je uvedený aj počet hodín služobnej pohotovosti na pracovisku a nadčasov za daný mesiac
Dôkaz 4: Mesačné výpisy Plánu služieb z dochádzkového systému SAP za žalované obdobie 04/2021 – 02/2024
Zdôrazňujem, že počas celého trvania služobnej pohotovosti, t. j. počas všetkých hodín, ktoré odslúžim v rámci služobnej pohotovosti, sa ako hasič musím zdržiavať na pracovisku, t. j. na hasičskej stanici, z tohto miesta sa nesmiem vzdialiť a musím byť vždy počas celej doby služobnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od nahlásenia, pričom v tomto čase (1 minúty) musí hasičské vozidlo vyraziť z hasičskej stanice na výjazd. Preto musím byť počas celej služobnej pohotovosti oblečený v služobnej rovnošate a musím byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite vykonať výjazd na miesto určenia. Teda aj napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. „neaktívna časť“, počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, tak aj tento časový úsek som povinný tráviť na pracovisku, z ktorého sa nesmiem vzdialiť a po celý čas trvania služobnej pohotovosti musím byť okamžite pripravený poskytnúť zamestnávateľovi svoje služby – vykonať služobný zákrok.

Napriek uvedeným skutočnostiam sa však služobná pohotovosť (t. j. všetky hodiny „neaktívnej časti“ služobnej pohotovosti) nezapočítava do pracovného času a teda tieto odpracované hodiny nie sú považované za pracovný (odpracovaný) čas! Zjednodušene povedané, napriek tomu, že v práci strávim v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín, tak v súčasnosti 8 hodín z tohto času (do konca roku 2021 to bolo 7 hodín), ktoré strávim na pracovisku vždy pripravený na výkon práce, nie je považovaných za pracovný čas!
Táto skutočnosť sa v praxi prejavuje tak, že napr. v mesiaci apríl 2021 sa v mojom fonde pracovného času uvádza počet hodín 170, avšak tento údaj nezohľadňuje ďalších 42 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Z takto nereálne vykazovaného fondu pracovného času, ktorý reálne nezohľadňuje odslúženú služobnú pohotovosť sa potom javí, že môj priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však pravidelne v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Keďže sa vo fonde pracovného času pracovná pohotovosť nezohľadňuje, tak ak vychádzame z deklarovaného počtu hodín vo fonde pracovného času, potom sa javí, že za mesiac apríl 2021 bol môj priemerný týždenný pracovný čas len 39,63 hodín (170 hodín za mesiac : 4,29 týždňa = priemer 39,63 hodín za týždeň), avšak v skutočnosti bol môj priemerný týždenný pracovný čas 49,41 hodín (celkovo spolu so započítaním odpracovaných pohotovostí spolu 212 hodín za mesiac : 4,29 týždňa = 49,41 hodín za týždeň), nie teda 39,63 hodín za týždeň, ako je to formálne vykazované vo fonde pracovného času a ako je to deklarované aj mojim služobným úradom - Hasičským a záchranným zborom.
Vzhľadom na údaje vyplývajúce z priložených listinných dôkazov (viď Dôkaz 2 a Dôkaz 3) a prepočty podrobne uvedené v odsekoch 37 – 40 tejto žaloby je zrejmé, že môj priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ (teda vnútroštátna právna úprava), ale aj maximálne prípustný priemerný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice (teda právo Európskej únie). K tejto skutočnosti pritom dochádza v priamom dôsledku skutočnosti, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti mi nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora. Priemerná dĺžka týždenného pracovného času, ktorú hasiči pri uvedenom rozvrhovaní ich pracovného času odpracujú, tak pravidelne zásadne prekračuje nielen dĺžku týždenného pracovného času stanovenú ZoHaZZ a kolektívnymi zmluvami, ale aj Smernicou stanovenú maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času.“

1.1. Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Vychádza sa zo zásady prednosti komunitárneho práva, t. j. že

právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie, alebo opomenutia aplikácie, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Zodpovednosť štátu je absolútna a objektívna, členský štát sa nemôže za žiadnych okolností zbaviť zodpovednosti, ani sa z nej exkulpovať. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať komunitárne právo je explicitne zakotvená v Ústave Slovenskej republiky článok 144 ods. 1 a článok 7 ods. 2, ods.5. Takéto posudzovanie vyplýva aj z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok C-106/77 zo dňa 9. 3. 1978, rozsudok C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010). Žalobca tvrdil, že ním spomínaná smernica nebola správne (resp. vôbec v časti) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., čím sú ustanovenia tohto zákona v rozpore s článkom 6 písm. b Smernice. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas príslušníka HaZZ tak, že tento pravidelne de facto sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora, oproti úprave v zákone o HaZZ. V článku 2 Smernice je vymedzený pojem pracovného času ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a / alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Rozhodujúcim faktorom pre záver naplnenia pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (rozsudok súdneho dvora C-397/1, C-14/04). Rovnaké závery boli prijaté v rozhodnutiach súdneho dvora týkajúce sa priamo práce hasičov (C-518/15). V ustanoveniach § 85 ods. l, 2 zákona o HaZZ je vymedzený služobný čas ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hod týždenne. V ďalších ustanoveniach § 86 až § 94 zákona o HaZZ vymedzuje pojmy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a v skutočnosti sa tak čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je zjavný rozdiel medzi zákonom o HaZZ a všeobecným pracovnoprávnym predpisom, a to Zákonníkom práce, ktorý v § 96 ods. 2 výslovne ustanovuje, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Táto právna úprava Zákonníka práce však nie je aplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ. Keďže zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, v tejto skutočnosti spočíva rozpor zákona o HaZZ s komunitárnym právom ust. čl.2 ods. 1 Smernice, ako aj judikatúrou súdneho dvora. Smernica pritom neumožňuje, aby členské štáty prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, než ako je definícia tohto pojmu obsiahnutá v Smernici. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom už opakovane rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Vzhľadom však na účelové oddelenie služobnej pohotovosti od služobného (pracovného) času, kedy služobná pohotovosť nie je započítavaná do fondu pracovného času, sa potom formálne z hľadiska vykazovania fondu pracovného času javí, že služobný čas neprekračuje 48 hodín týždenne. Služobná pohotovosť, ktorá je žalobcovi nariaďovaná a ktorú odpracuje v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy, nie je považovaná za súčasť jeho služobného času. Inak povedané, ak by zákon o HaZZ pojem služobný čas v súlade s judikatúrou súdneho dvora zahŕňal aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností z formálneho hľadiska by služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Je teda možné jednoznačne a bez pochybností uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6 písm. b) Smernice. Zo skutkového stavu opísaného v žalobe

a z priložených listinných dôkazov je zároveň preukázané, že žalobcov priemerný týždenný pracovný čas za žalované obdobie apríl 2021 – február 2024 vrátane, predstavuje 51,60 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že žalobcove právo vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a naďalej je pravidelne porušované.

1.2. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu v tomto spore, z rozsudku Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Je nepochybné, že ako jednotlivec sa touto žalobou môže voči žalovanému štátu domáhať náhrady škody vzniknutej mu porušením únioného práva, a teda jeho aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, tu je potrebné vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Podľa judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v takomto konaní je teda štát – Slovenská republika. V mene žalovaného Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor, ministerstvo bolo tiež garantom právnej úpravy, zákon č. 315/2001 Z. z.

1.3. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodený jednotlivec má právo na náhradu škody porušením únioného práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky: a/ cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b/ existencia škody, c/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou. Ak sú splnené všetky 3 uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. K splneniu prvej podmienky žalobca uviedol, že článok 6 písm. b Smernice stanovuje minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že stanovuje povinnosť členským štátom ustanoviť maximálnu 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, ktorá zahŕňa aj nadčasy. S poukazom na § 2 ods. 1 Smernice sa od tejto povinnosti nemožno odchýliť, ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to ani vtedy, ak by k prekročeniu 48 hodinovej hranice došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Je tak zjavné a nepochybné, že cieľom smernice je priznať právo jednotlivcovi – pracovníkovi. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že vždy a v každom jednotlivom prípade sa porušenie práva únie považuje za dostatočne závažné, ak je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora v danej oblasti. Žalobca poukázal na ním citované rozhodnutia súdneho dvora, s ktorými je aktuálna právna úprava zákona o HaZZ v zjavnom rozpore. Dospel jednoznačne k záveru, že je splnená aj podmienka dostatočnej závažnosti porušovania právnej normy únie. K existencii škody žalobca uviedol, že Smernica samotná neobsahuje ustanovenia týkajúce sa procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení, rovnako neobsahuje ani kritériá zakotvujúce spôsob určenia výšky nároku na náhradu škody. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti (rozsudok súdneho dvora vo veci Brasserie du pecheur a Factortame). Náš právny poriadok neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posúdenie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla porušením práva únie. Subsidiárne sa tak má použiť vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie a efektivity. Žalobca tak pri posudzovaní nároku na náhradu škody poukazuje na analogické použitie ustanovení slovenského právneho poriadku obsahom a účelom najbližšie, t. j. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že vzhľadom na skutkový stav opísaný v žaloby je zrejmé, že dlhoročne a fakticky sústavne dochádza k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život a to všetko v príčinnej súvislosti s tým, že v dôsledku nezapočítania odpracovaných hodín služobnej pohotovosti do pracovného času pravidelne odpracoval viac, než pripúšťa článok 6 písm. b) Smernice. Jeho osobnostné práva sú pritom v dôsledku uvedeného porušované sústavne a dlhoročne, nielen teda počas žalovaného obdobia. Práca hasiča je pritom veľmi zodpovednou prácou, ktorú vníma ako poslanie. Pri svojej práci neraz nasadzuje

svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Prichádza o čas, ktorý by inak chcel venovať najmä svojej rodine či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovným zaradením. Poukázal na to, že bežne odpracuje približne 5 až 8 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, mnohokrát však aj oveľa dlhšie. Nie sú žiadnou výnimkou ani týždne, kedy plnením pracovných povinností strávi 80 – 100 hodín za týždeň, kde takáto situácia nastáva vtedy, ak na daný týždeň mu vyjdú 3 zmeny a k tomu naviac ešte nejaké pravidelné školenie resp. opakované preškoľovanie, kurz čí výcvik. Niektoré výcviky pritom trvajú aj týždeň a to mimo domova (napr. vo výcvikovom centre HaZZ na E.), a v takéto obdobia je so svojou rodinou absolútne minimálne. Povinné výcviky, kurzy a školenia (ktoré sa cyklicky opakujú) sú pritom spravidla vykonávané mimo služobného času, teda práve v čase 2 dní medzi zmenami, ktoré by mali predstavovať voľno po práci. Ako hasič slúžiaci v minimálne 24 hodinovej zmene pracuje v režime „od rána do rána“ a má teda v porovnaní s bežnými ľuďmi úplne prevrátený spánkový režim a narušený nočný spánok. Deň, kedy sa ráno vracia zo služby a ktorý má byť jedným z 2 voľných dní medzi služobnými zmenami, častokrát venuje len nevyhnutnej regenerácii značného vyčerpania a nevyspatosti tak, aby nasledujúci deň bol schopný znova plnohodnotne fungovať v bežnom živote. A práve medzi zmenami musí častokrát absolvovať aj rôzne povinné školenia, prípadne je povolaný do tzv. nariadenej služobnej pohotovosti a teda častokrát ani tie 2 dni voľna medzi pracovnými zmenami reálne nemá. Tým, že služobný čas zásahových hasičov je nastavený a porovnávaný s tzv. dennými príslušníkmi HaZZ (ktorí nevykonávajú zásahovú činnosť), ktorých pracovný čas je rovnomerne rozvrhnutý na 40 hodín týždenne a 5 pracovných dní. Napriek tomu, že je hasič v práci reálne podstatne dlhšie, ak napr. hasič odpracuje v mesiaci „len“ 9 zmien (a na pracovisku tak strávi minimálne 9 x 24, teda 216 hodín), vykázaných mu je len 9 x 16 = 144, čo znamená chýbajúcich 16 hodín do 160 hodinového fondu pracovného času, takže mu formálne chýbajú „neodpracované“ hodiny na splnenie fondu pracovného času. Tieto „chýbajúce“ hodiny následne musí hasič buď prísť dopracovať, alebo sa tieto „neodpracované“ hodiny vykompenzujú náhradným voľnom, ktoré hasič dostane za tie hodiny, ktoré strávi na kurzoch, výcvikoch či školeniach, na ktorých sa zúčastňuje spravidla v čase jeho medzizmenového voľna. V takomto prípade teda v skutočnosti žiadne reálne „náhradné voľno“ nečerpá. Okrem toho, aj vo všeobecnosti môže len zriedkavo čerpať náhradné voľno vtedy, kedy sám chce, keďže sa musí prispôsobovať fungovaniu hasičských zmien, ktoré fungujú na tzv. minimálnych stavoch (7 príslušníkov je plný stav zmeny, avšak podľa pokynov sa slúži na minimálnom stave zmeny v počet 5 príslušníkov, teda 2-ja príslušníci musia čerpať buď náhradné voľno alebo dovolenku). To potom znamená, že náhradné voľno čerpá nie vtedy, kedy sám chce, ale spravidla podľa toho, aby na zmene v daný deň pracovali len 5 príslušníci a zvyšní členovia zmeny musia zostať doma. Takéto fungovanie a prioritné čerpanie „náhradného voľna“ má potom zároveň vplyv aj na možnosť čerpania dovoleniek, ktoré reálne nestíha vyčerpať a pravidelne ich prenáša do ďalších rokov, ev. je nútený ich častokrát čerpať vtedy, kedy ich reálne nepotrebuje. Skutočnosť, že v práci dlhoročne trávi neprimerane dlhý čas, má značne nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho súkromného života a nevyhnutne sa dotýka nielen jeho samotného, ale aj jeho najbližších. Prichádzam totiž o ten čas, ktorý by inak (pri dodržiavaní rozsahu pracovného času či už podľa ZoHaZZ, alebo „aspoň“ podľa Smernice) bol jeho voľným časom a ktorý by tak mohol venovať svojej rodine a najbližším, priateľom, voľnočasovým aktivitám či akokoľvek inak podľa vlastného rozhodnutia, je tak porušované jeho základné právo na ochranu súkromia a rodinného života. Tento čas mu už nikto nevráti a žalovaná náhrada škody v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje len čiastočnú náhradu utrpenej ujmy. Nie je možné odo neho (ale ani od jeho kolegov) spravodlivo požadovať, aby tento stav ďalej znášali bez akéhokoľvek odškodnenia o to viac, že žalovaný o tomto protiprávnom stave už aspoň 10 rokov objektívne vie, a to z niekoľkých stoviek súdnych rozhodnutí v takýchto sporoch. Napriek tomu žalovaný doposiaľ nič nespravil pre to, aby tento protiprávny stav odstránil, práve naopak, zjavne ho naďalej vedome udržiava. Žalobca poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu ČR, ktorý v rozsudku sp. zn. 30Cdo/2865/2015 zo dňa 20.01.2016, že v prípade dokazovania nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je na priznanie nároku podstatné posúdenie, či by takú ujmu, o ktorú v tomto prípade ide, ako zásadnú ujmu pociťovala aj iná osoba v obdobnom postavení. C., ktorú prekračovaním maximálnej hranice pracovného času trpí žalobca, by ako zásadne negatívnu ujmu na svojich osobnostných právach pociťoval absolútne každý, kto by sa nachádzal v takejto pozícii. Dostatok voľného času nielen na fyzický odpočinok, ale aj na možnosť trávenia času so svojimi najbližšími, či iné aktivity má totiž nepochybne zásadný vplyv na to, ako kvalitne jednotlivec prežíva svoj každodenný život, špecificky, ak vykonáva tak náročnú prácu, akou práca zásahového hasiča nepochybne je. V danom prípade porušovaním článku 6 písm. b) Smernice je porušované aj základné právo na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvených v Ústave (čl.40 ÚSR). Zároveň však

porušovaním Smernice dochádza aj k porušovania základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, ktoré rovnako zakotvuje Ústava (čl. 36 ÚSR). Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z povahy škody, ktorá má v tomto prípade nemajetkovú povahu (strata času odpočinku a s tým súvisiace porušenia práva na ochranu zdravia, súkromia a rodinného života), je v slovenskom právnom poriadku nutné analogicky použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ustanovení § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením únioného práva ako je to v tomto prípade. S poukazom na uvedené skutočnosti je splnená aj druhá podmienka nároku na náhradu škody, ktorou je vznik škody resp. ujmy, pričom táto má v podmienkach slovenského právneho poriadku pri použití analógie povahu nemajetkovej ujmy, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy, aj túto považuje za naplnenú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenia článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, resp. ak by boli tieto ustanovenia z materiálnej stránky v praxi dodržiavané, nedochádzalo by k porušovaniu práva na maximálny 48 - hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by žalobca mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný. Nemožno pritom opomenúť ani nedodržiavanie a ešte zásadnejšie je prekračovanie vnútroštátnej právnej úpravy pracovného času hasičov, kedy § 85 ods. 2 ZoHaZZ stanovuje 40 – hodinový pracovný čas hasičov a podľa Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021 mal byť služobný čas príslušníka 38 hodín týždenne a následne v rokoch 2022, 2023 a 2024 služobný čas 37,5 hodín týždenne.

1.4. Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za odpracované hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti je mu uhrádzaná peňažná náhrada (nie teda „mzda“ resp. „služobný plat“, čo taktiež nepriamo potvrdzuje, že služobná pohotovosť nie je považovaná za pracovný čas) vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu (t. j. 15% z hodinovej mzdy). Práve hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti sú tým časom, ktorý odpracuje v rámci každej 24 hodinovej služby v súčasnosti v čase od 22:00 do 06:00 hod. (resp. do konca roka 2021 to bolo v čase od 22:30 do 05:30 hod.) a tieto hodiny mu nie sú započítavané do služobného času. Od určenej služobnej pohotovosti sa nariadená služobná pohotovosť odlišuje tým, že príslušník HaZZ je na výkon služby privolaný mimo rozpisu svojich pravidelných služobných zmien a to spravidla z domu. Základný rozdiel je v tom, že zatiaľ čo určenú služobnú pohotovosť hasič vykonáva v rámci každej jednej pracovnej zmeny a nachádza sa v práci na hasičskej stanici, na výkon nariadenej pohotovosti je privolaný do služby mimo svojho bežného služobného času a to spravidla v čase, keď sa nachádza v domácom prostredí príp. inde (avšak mimo miesta výkonu služby). Za výkon takejto nariadenej pohotovosti sa poskytuje vyššia peňažná náhrada, než za výkon určenej služobnej pohotovosti. Tento postup vyčíslenia z hľadiska analógie iuris žalobca považoval za najbližšie prejednávanej veci, výšku nemajetkovej ujmy je potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli započítané do služobného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ), keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % - 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Primeraná náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť. Takýto spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. V súvislosti s posudzovaním primeranosti tohto nároku poukázal na už v súčasnosti ustálenú rozhodovaciu prax súdov o takej žalobe, akou je aj táto žaloba. Tu žalovaný nárok je stanovený identickým spôsobom výpočtu, aký uplatnil za predchádzajúce žalované obdobie a s ktorého legitímnosťou a primeranosťou sa stotožnil tak prvoinštančný, ako aj

následne odvolací súd. Poznajúc argumentáciu žalovaného z predchádzajúceho sporu aj tu žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. Splatnosť mzdy za mesiac apríl 2021 nastala dňa 10.05.2021, splatnosť mzdy za mesiac máj 2021 nastala dňa 10.06.2021 atď. Vzhľadom k všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka si preto touto žalobou uplatňuje nárok spätne za obdobie 3 rokov pred podaním tejto žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac apríl 2021 (ktorá nastala 10.05.2021) až po február 2024 vrátane. Týmto postupom žalobca následne matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie mesiac apríl 2021 až február 2024 vrátane (t. j. od 01.04.2021 do 29.02.2024), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 2000,52 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 7.724,68 Eur, ktorej zaplatenia sa voči žalovanému domáha.

2. Žalovaný sa písomne vyjadril k predmetnej žalobe a vo svojom písomnom vyjadrení okrem iného uviedol, že nesúhlasí s podanou žalobou a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť.
„K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako ,,Smernica“ či „Smernica 2003/88/ES“) v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len ako ,,zákon č. 315/2001 Z. z.“), čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 5.
Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov.
Podľa žalovaného však takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené.
1. Transpozícia článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES
Podľa článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, cit.: „Na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;“
V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je teda pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa1 a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa.
Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku.
Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.“
Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“

Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.“
Podľa § 86 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu.“
Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.“
Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z.
Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale ako už bolo uvedené vyššie, svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.3 len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou.
V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času.
Žalovaný súčasne poukazuje aj na článok 15 Smernice 2003/88/ES4, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2021“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2022 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2022“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2023 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2023“) a Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2024 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2024“) (ďalej Kolektívna zmluva 2021, Kolektívna zmluva 2022, Kolektívna zmluva 2023, Kolektívna zmluva 2024 spolu len ako „Kolektívne zmluvy“), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhuje služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť.
Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené ďalej v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, kde sa taktiež uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 17 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 7 hodín v jednej 24 – hodinovej zmene.“, v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022 a ďalej v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023, kde sa taktiež uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24 – hodinovej zmene.“ Rovnaké platí aj pre Kolektívnu zmluvu 2024.
Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl.

3), Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2024 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES.

2. Transpozícia článku 6 Smernice 2003/88/ES
Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom „Maximálny týždenný pracovný čas."
Podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES, cit.: „členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín."
Podľa článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, cit.: „členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace."
Podľa článku 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, cit.: „V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8, a 16: a) v prípade činností, keď pracovisko pracovníka a jeho bydlisko sú od seba vzdialené, vrátane práce na otvorenom mori, alebo keď
sú rôzne pracoviská pracovníka od seba vzdialené; b) v prípade bezpečnostných a dozorných činností, ktoré si vyžadujú trvalú prítomnosť s cieľom ochrany majetku a osôb, najmä v prípade strážnikov a dozorcov alebo bezpečnostných firiem."
Podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana.
Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2021, či Kolektívnej zmluvy 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle vyššie citovaného čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023 a Kolektívnej zmluvy 2024.
Žalovaný dáva do pozornosti súdu rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje Smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva.
Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.
Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok.
Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.
Záverom žalovaný opätovne pripomína, že predpisy Európskej únie neprikazujú, aby konkrétny odsek, resp. článok smernice musel byť transponovaný iba do jedného článku, resp. odseku vnútroštátneho

právneho aktu členského štátu Európskej únie. Zároveň nie je nutné, aby bol článok smernice transponovaný explicitne priamo do vnútroštátneho predpisu.
Podľa žalovaného sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.
III.
K výpočtu nemajetkovej ujmy
Žalovaný poukazuje na § 124 ods. 1 CSP, cit.: „Každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu."
Každé podanie sa musí skúmať z objektívneho hľadiska, teda ako je navonok prejavené a nie podľa toho, či je medzi prejaveným procesným úkonom a vnútornou vôľou žalobcu skutočný súhlas, čo vyplýva z tzv. teórie prejavu vôle. Nie je rozhodujúce, či strana svojím úkonom zamýšľala niečo iné. Náležitosti vôle v hmotnoprávnom zmysle sa teda neskúmajú a rozhodujúci je prejav vôle. Prípadné skúmanie, či prejavená vôľa žalobcu je skutočne jeho vôľou by viedlo k neprimeranému predlžovaniu konania, čo by mohlo zmariť jeho účel. Prejav žalobcu je dostatočne určitý a zrozumiteľný, je bez vád a je spôsobilý, aby nastali jeho účinky.
Nakoľko nastala situácia rozporu medzi prejavom vôle žalobcu a jeho vlastnou vôľou, tak je potrebné, aby súd akcentoval na objektívne hľadisko a teda je nevyhnutné prihliadať na to, ako bola vôľa žalobcu navonok prejavená (objektívny pohľad) a nie na jeho vnútornú vôľu (subjektívny pohľad).
Ustanovenie § 124 CSP predstavuje dôležité interpretačné pravidlo, ktoré jasne stanovuje objektívne hľadisko posudzovania každého procesného podania, žalobu nevynímajúc. Je preto irelevantné, že žalobca označuje predmetnú škodu ako náhrada škody z porušenia práva Európskej únie, ktorá má podobu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom zo žaloby ako celku, respektíve z jednotlivých časti bezpochyby vyplýva, že sa žalobca domáha náhrady mzdový nárokov vo forme doplatku za rozdiel medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť.
Žalobca síce tvrdí, že jeho vôľa bola uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP si uplatnil mzdové nároky.
Uvedené vyplýva z posúdenia viacerých častí žaloby jednotlivo, ako aj zo žaloby ako celku:
1. Žalobca sa v článku II. žaloby zameral na opis služobnej pohotovosti, kedy ju jasne rozdelil na určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť a v bode 8. zvýrazneným písomnom poukázal na rozdielnu odmenu medzi nimi. Následne v bode 10. žaloby sa zameral na spočítanie svojej služobnej pohotovosti v rámci žalovaného obdobia, pričom absolútne ignoruje fakt, či teda došlo k porušeniu smernice alebo nie. Zameriava sa výhradne iba na služobnú pohotovosť.
V zmysle systematického výkladu predmetnej žaloby žalobca už v jej úvode poukazuje na služobnú pohotovosť, dĺžku jej výkonu a predovšetkým na spôsob jej odmeny. Z uvedeného možno odvodiť záver, že práve výkon služobnej pohotovosti a skutočnosť, ako uviedol v bode 8. žaloby, že je označovaná ako tzv. „15%-ná pohotovosť" a „30%-ná pohotovosť", sú dôvody jeho vzniku škody a nie skutočnosť, že by pracoval nad smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas.
2. V časti „E. Spôsob výpočtu výšky náhrady škody" žaloby, žalobca uvádza spôsob, ktorým exaktne vypočítal svoju údajnú nemajetkovú ujmu. Tento spôsobom stanovil na výpočet rozdielu medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť (15 %, resp. 30 %) a odmenou za nariadenú služobnú pohotovosť vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.
V uvedenej časti žalobca jasne a explicitne ustanovil spôsob výpočtu údajnej škody skrz ustanovenia o mzdových nárokoch príslušníkov HaZZ za služobnú pohotovosť. § 122 ods. 1 a 2 Zákona č. 315/2001 Z. z. stanovuje spôsob výpočtu mzdových nárokov za služobnú pohotovosť príslušníkov HaZZ. Žalobca vôbec nerozlišuje či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec smernice 2003/88/ES alebo nie. Z uvedeného postupu je celkom zjavne zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť.
Ďalej žalobcovi záleží na tom, že určená služobná pohotovosť a nariadená služobná pohotovosť sú odmeňované rozdielne, čo tvorí absolútny základ jeho žaloby. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu škoda už nevznikla. To znamená, že ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, teda nie určená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Uvedené teda možno posúdiť ako mzdový nárok.
3. Tabuľka žalobcu priložená ako príloha k žalobe (dôkaz 2).
Žalobca vidí svoju ujmu v tom, že podľa jeho názoru má byť všetka služobná pohotovosť odmeňovaná ako nariadená služobná pohotovosť, teda 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) Zákona č. 315/2001 Z. z. Vyplýva to z časti „E. Spôsob výpočtu výšky náhrady škody" ako aj z dôkazu č. 2 – Tabuľka žalobcu.

Žalobca si žiada náhradu len za určenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmenený vo výške 15 %, resp. 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a škodu dopočítava do výšky 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.
Pri nariadenej služobnej pohotovosti už žiadnu škodu nepociťuje. To znamená, že ak by aj došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi a týmto porušením by boli hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, tak by žalobca naďalej nepociťoval žiadnu ujmu vo vzťahu k týmto hodinám aj napriek tomu, že by išlo o zásah do jeho práv podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES, ale stále by pociťoval škodu len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a stále len do výšky rozdielu medzi poskytnutou odmenou a 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.
Z uvedeného vyplýva, že žalobca síce opisuje údajné porušenie jeho práv podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, avšak len okrajovo a v zásade celá žaloba sa týka rozdielu medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Uvedené tvrdenie vyplýva aj zo skutočnosti, že žalobca vo svojej tabuľke len spočítal fond pracovného času so služobnou pohotovosťou, avšak žiadnym spôsobom sa tomuto počítaniu bližšie nevenoval. Dokonca ani len nepoukazoval, či v tom-ktorom období došlo k porušeniu smernice alebo nie, keďže predmetnými výpočtami len simuluje svoje mzdové nároky s tým, že nesúhlasí s výškou odmeny za služobnú pohotovosť.
Žalovaný zároveň dodáva, že z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy.
Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že žalobca, z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený.
Žalobca sa zároveň pri výpočte svojej údajnej nemajetkovej ujmy vo svojej tabuľke vôbec nevenuje porušeniu článku 6 písm. b) smernice a tento fakt, na ktorom vlastne stavia celú svoju žalobu absolútne ignoruje v podstatnej časti svojej žaloby a len si dopočítava rozdiel medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Vo svojej tabuľke len spočítava fond pracovného času so služobnou pohotovosťou, avšak absolútne ignoruje skutočnosť, či vlastne došlo v tom-ktorom období k porušeniu smernice alebo nie.
4. Fond pracovného času:
Žalobca pri výpočte porušenia smernice 2003/88/ES vychádza z fondu pracovného času, ktorý sa využíva pre naplnenie plánovaných hodín tak, aby z neho bolo možné vypočítať mzdu. Nejde o správny ukazovateľ skutočne odpracovaných hodín, nakoľko v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. sa ako služobný čas posudzuje aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok (§ 97 ods. 1 Zákona č. 315/2001 Z. z.). Z uvedeného dôvodu nemožno zamieňať pojmy „pracovný čas“ v zmysle čl. 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES s fondom pracovného času. Ide o nezameniteľné pojmy, ktoré každý má inú funkciu. Zatiaľ čo pracovný čas podľa smernice započítava iba čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou; tak fond pracovného času započítava výkon štátnej služby, do ktorého sa v zmysle § 97 ods. 1 zákona o HaZZ započítava aj čas dovolenky a rôznych druhov voľna, ktoré v zmysle smernice 2003/88/ES spadajú pod čas odpočinku podľa čl. 2 ods. 2. Je zrejmé, že ide o 2 rozdielne pojmy, ktoré žalobca mylne a účelne zamieňa.
5. K premlčacej dobe v bode 36. žaloby žalobca uvádza, že premlčacia doba vyplývajúca z § 101 Občianskeho zákonníka uplynie za 3 roky. Premlčaciu dobu viaže na deň splatnosti mzdy, teda na 10. deň v tom-ktorom mesiaci. Z uvedeného dôvodu začína svoje výpočty počítať od apríla 2021, keďže mzda za predmetný mesiac sa vypláca ku dňu 10.05.2021.
Žalobca začiatok premlčacej doby viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy, nakoľko s poukazom na rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/42/2023-202 zo dňa 22.09.2023, plynutie premlčacej doby pri nemajetkovej ujmy začína dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Žalobca ignoruje vznik nemajetkovej ujmy a veľmi zmätočne posudzuje vlastnú ujmu. Zatiaľ čo tvrdí, že žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Vychádzajúc z tabuľky priložených k žalobe žalobca cíti svoju škodu v nízkej odmene za určenú služobnú pohotovosť a jeho škodu tvorí nedoplatok do výšky nariadenej služobnej pohotovosti v zmysle § 122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. Z uvedeného je zrejmé, že začiatok plynutia premlčacej doby vo vzťahu k údajnej ujme, ktorú pociťuje, by mal byť viazaný na existenciu predmetnej údajnej ujmy a teda by mala začať plynúť

deň po dni, kedy k nej došlo. To znamená, že premlčacia doba by sa mala viazať na deň služobnej pohotovosti, v rámci ktorej došlo k údajnému zásahu do jeho práva podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES.
Avšak, žalobca premlčaciu dobu viaže na splatnosť mzdy a teda jeho škoda mu vznikla až momentom vyplatenia mzdy z dôvodu, že mu nebola vyplatená suma, ktorú sám očakával; teda až po vyplatení jeho mzdy sa cítil poškodený, čo jednoznačne značí, že nežaluje nemajetkovú ujmu, ale mzdové nároky.
Žalovaný v tomto zmysle poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 138/2010 zo dňa 28.10.2010 (R 34/2011), cit.: „ Pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam, než ten, ktorý zodpovedá obsahu úkonu, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka. Ak nastane situácia, pri ktorej je potrebné skúmať otázku, či existuje rozpor medzi prejavom účastníka urobeným v úkone a jeho vôľou, je potrebné akcentovať objektívne hľadisko. Aplikujúc toto hľadisko, treba mať pri posudzovaní procesného úkonu účastníka podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 OSP) na zreteli to, ako v ňom bola navonok (objektívne) prejavená vôľa konajúceho, a nie to, či je subjektívne (zo subjektívneho aspektu účastníka) zhoda medzi navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou vôľou toho, kto úkon urobil. Ani podstatný omyl účastníka medzi tým, čo procesným úkonom prejavil a tým, čo ním prejaviť chcel, nemá na účinnosť už urobeného procesného úkonu žiadny vplyv.“
V zmysle vyššie uvedených bodov, s poukazom na § 124 ods. 1 CSP, teda objektívne hľadisko posudzovania procesných podaní v civilnom sporovom konaní má žalovaný za to, že žalobca žaluje mzdový nárok z dôvodu:
1/ škodu odvodzuje od § 122 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý hovorí o odmenách za služobnú pohotovosť,
2/ podľa tabuľky predloženej žalobcom škodu pociťuje len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a len v rozsahu rozdielu oproti odmene za nariadenú služobnú pohotovosť, pri ktorej už škodu nepociťuje a zároveň nerozlišuje medzi hodinami služobnej pohotovosti nad rámec smernice 2003/88/ES a tými, ktoré neodpracoval nad rámec,
3/ svoj výpočet odvodzuje z fondu pracovného času, ktorý slúži na výpočet mzdy a do ktorého sa započítava aj čas odpočinku v zmysle smernice 2003/88/ES a teda nie len pracovný čas,
4/ premlčanie nároku odvodzuje od splatnosti mzdy za príslušný mesiac, teda svoju škodu pociťuje až ku dňu vyplatenia mzdy a zo skutočnosti, že mu nebola na účet uhradená taká výška, ako by chcel.

V zmysle vyššie uvedeného má žalovaný za to, že z objektívneho pohľadu na žalobu žalobcu je zrejmé, že sa žalobca domáha doplatku rozdielu medzi určenou a nariadenou služobnou pohotovosťou, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že svoju škodu pociťuje každý mesiac a vždy len k 10. dňu v mesiaci po tom, ako mu je vyplatená mzda. Z uvedeného dôvodu je nespochybniteľné, že sa žalobca domáha mzdových nárokov, čo žalovaný podporuje aj skutočnosťou, že žalobca pri výpočte svojej údajnej „nemajetkovej ujmy“ absolútne ignoruje skutočnosť, že v tom-ktorom období došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES alebo nie a ak áno, tak absolútne ignoruje prípadný rozsah toho-ktorého porušenia.

IV.
K údajnému porušeniu smernice 2003/88/ES
Žalovaný sa vyjadruje ku spôsobu výpočtu údajného porušenia smernice 2003/88/ES žalobcom. Žalobca odkazuje pri porušení smernice na článok 6 písm. b) smernice, ktorý stanovuje, cit.: „priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.“
V prípade, ak sa aj súd prvej inštancie stotožní s argumentom žalobcu, že nedošlo k správnej transpozícií smernice 2003/88/ES a teda predmetná smernica je spôsobilá nadobudnúť priamy účinok, tak predmetné konštatovanie súdu prvej inštancie nezakladá žiaden nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, resp. náhradu mzdových nárokov žalobcu. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnutné, aby sa smernica 2003/88/ES aplikovala priamo ako celok a nie len jej náhodné ustanovenia, na ktoré poukazuje žalobca.
Z vyššie uvedeného dôvodu má žalovaný za to, že je nevyhnutné rozlišovať medzi transpozíciou smernice a jej samotnou aplikáciou. To znamená, že ak aj súd rozhodne, že smernica 2003/88/ES nebola transponovaný správne, tak je súd prvej inštancie naďalej povinný skúmať, či vôbec došlo pri aplikácií rozvrhovania služobného času žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES alebo nie. Z uvedeného teda vyplýva, že bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi samotnému sú bremenami žalobcu.

V prípade, ak súd aj vysloví nesprávnu transpozíciu smernice 2003/88/ES, tak je nevyhnutné, aby sa zisťovalo aj konkrétne porušenie jej článku 6 písm. b) vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne, čo vyplýva aj z podstaty inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy, ak by teda súd prvej inštancie prijal závery žalobcu, že sa jedná o náhradu nemajetkovej ujmy, s čím žalovaný rozhodne nesúhlasí (bližšie v článku III. tohto vyjadrenia).
Žalovaný v tomto zmysle poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v Talianska republika, cit: „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“ Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Je nutné si predmetnú podmienku ďalej rozdeliť:
1. Porušenie povinnosti štátu vyplývajúce z práva Európskej únie,
2. Vznik škody,
3. Príčinná súvislosť medzi nimi.

Článok 6 smernice 2003/88/ES priznáva sociálne právo pracovníkom, avšak prípadné konštatovanie súdu prvej inštancie, že došlo k jeho nesprávnej transpozícií neznamená, že je predmetný článok pri aplikácií zákonných ustanovení v praxi porušený vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ v Slovenskej republike a vo vzťahu ku každej hodine služobnej pohotovosti. Predmetné tvrdenie žalovaný podporuje aj odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, cit.: „K právnej otázke určenia pravidelnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy dovolací súd uvádza, že otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, doposiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky ako je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť.“
Z citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že na účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy nevyhnutná. Najvyšší súd Slovenskej republiky jasne a explicitne vyjadril názor, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a teda argumentum a fortiori sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax súdov nižšieho stupňa. Zároveň Najvyšší súd Slovenskej republiky dal explicitne najavo, že nemajetková ujma nemôže byť vyčíslená a exaktne kvalifikovaná spôsobom, ako to urobil žalobca.
Žalovaný v nadväznosti na vyššie uvedené poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/332/2012 z 02.10.2013, cit.: „Podľa ustálenej judikatúry (uznesenie Vrchného súdu v Prahe zo dňa 31. 03. 1993, sp. zn. 5Co/18/93) súd pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musí mať preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ a to najmä z hľadiska intenzity trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých na postavení navrhovateľov v rodine a v spoločnosti, resp. okolnosti, ktoré majú nepriaznivé následky na zdraví navrhovateľa v 1. rade. (...) V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť i otázku samotného účelu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochranu osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá. Je možné za ňu „len poskytnúť zadosťučinenie“ (satisfakciu).“

V. K pojmu „pracovný čas“
Argumentácia, že sa priamo aplikuje iba článok 6 smernice 2003/88/ES nemôže obstáť, pretože z článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nevyplýva definícia určitých pojmov a zároveň, ak teda prijmeme záver,

že predmetná smernica nebola správne transponovaná, tak definíciu predmetných pojmov nemožno hľadať v zákone č. 315/2001 Z. z. Výklad článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES je teda nevyhnutné hľadať v smernici samotnej. Z uvedeného dôvodu si žalovaný dovolí poukázať na články, ktoré bližšie predmetné ustanovenie definujú. Sú nimi predovšetkým článok 2, 7, 16, 17 a 19 smernice 2003/88/ES. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES stanovuje určitú hornú hranicu priemerného pracovného času, ktorú stanovuje v rámci nadčasov na 48 hodín týždenne. Z uvedeného ustanovenia však nemožno bližšie definovať spôsob predmetného výpočtu a teda z uvedeného dôvodu nemožno považovať výpočty žalobcu za správne. Spočítavanie fondu pracovného času so služobnou pohotovosťou je v zrejmom rozpore s článkom 2 smernice 2003/88/ES, teda s pojmom „pracovný čas“ v zmysle článku 2 ods. 1 a s pojmom „čas odpočinku“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES.
Článok 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES, cit.: „pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;“
Článok 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, cit.: „čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“
Z uvedeného ustanovenia smernice 2003/88/ES jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku, teda časom, ktorý sa na účely výpočtu priemerného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES započítava do odpracovaných hodín a čas, ktorý sa do odpracovaných hodín nezapočítava. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Žalovaný má však za to, že odpoveď na bližšiu definíciu článku 6 písm. b) ohľadom „pracovného času“ je nevyhnutné hľadať v smernici samotnej a nie v § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. tak, ako to urobil žalobca, pretože ak súd prvej inštancie prijme názor, že smernica 2003/88/ES bola transponovaná nesprávne, tak nemožno náhodne spájať dva predmetné právne predpisy. Zároveň žalovaný poukazuje aj na to, že ak sa súd prvej inštancie predsa len prikloní k argumentácií žalobcu a článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES bude bližšie definovať aj v zmysle § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., tak žalovaný poukazuje na gramatický výklad predmetného ustanovenia, ktoré nezahŕňa predmetné časy odpočinku do služobného času, ale iba ich posudzuje ako služobný čas. Ide o 2 významovo rozdielne pojmy a preto ich nemožno zamieňať. Časy odpočinku, ako dovolenka, voľná či iné dni, počas ktorých žalobca nepracuje sa posudzujú ako služobný čas z dôvodu, že ide o platené dni voľna a teda je nevyhnutné, aby boli zapísané v systéme SAP, teda v evidencií dochádzky, z ktorej sa tvoria výplatné pásky, ktoré musia reflektovať všetky dni, za ktoré patrí príslušníkom HaZZ mzda.
Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s výpočtami pracovného času žalobcu v žalobe, keďže žalobca započítava do pracovného času aj čas odpočinku, ktorý smernica 2003/88/ES jasne od pracovného času oddeľuje.
Okrem uvedeného žalovaný poukazuje aj na článok 16 písm. b) smernice 2003/88/ES, ktorý rozširuje právnu ochranu pracovníkov o tzv. „neutrálne dni“, na ktoré nemožno v rámci referenčného obdobia prihliadať, teda sa na ne prihliada ako keby neexistovali. Takýto deň sa v rámci výpočtu referenčného obdobia preskočí a teda sa zníži počet dní, resp. týždňov, v tom-ktorom referenčnom období. Predmetným postupom zákonodarca rozšíril ochranu pracovníkov o dni obsahujúce čas odpočinku pracovníka (žalobcu), ktoré nemožno využiť na „kompenzáciu“ pracovného času z iných dní. To znamená, že predmetný deň napríklad riadnej ročnej dovolenky, počas ktorej žalobca odpracuje v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES nula hodín sa nemôže použiť v rámci výpočtu pracovného času a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa predmetný čas v rámci vnútroštátneho práva posudzuje ako služobný čas alebo nie.
V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej ročnej dovolenky ako 16 hodín. Avšak, na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako 0 odpracovaných hodín (delenec) a 0 dní (deliteľ).
Príklad: Ak v priebehu 7 dní žalobca odpracuje 2 zmeny a počas týchto dní má 1 deň riadnu dovolenku „DOV“, tak na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES s ohľadom na články 2 a 16 písm. b) smernice 2003/88/ES sa vypočíta priemerný pracovný čas tak, že
Pracovný čas: 2 x 24 hodín = 48 hodín.
Neutrálne dni: 1 deň DOV.
Započítané dni: 6 dní zo 7 dní.
48 (hodín) : 6 (dní) = 8 hodín denne. Pričom, ak by sme neprihliadali na neutrálny deň, tak by bol výsledok ešte nižší (6,857 hodín denne). Zákonodarca predmetným postupom chráni pracovníkov

pred kompenzáciou ich práce v rozsahu 4 týždňov riadnej ročnej dovolenky a pri všetkých dňoch práceneschopnosti.
Z uvedeného dôvodu žalovaný nesúhlasí so skutočnosťou, že sa na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času má započítavať každá hodina v zmysle fondu pracovného času tak, ako to urobil žalobca.
Ak prijmeme argumentáciu žalobcu, že článok 2 smernice 2003/88/ES je nevyhnutné vykladať v zmysle smernice, keďže bol údajne nesprávne transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky, tak nemôžeme tak urobiť len v rozsahu služobnej pohotovosti, ale musíme ho aplikovať komplexne vo svetle článku ako celku a nie len jeho časti.

VI.
K pojmu „priemerný čas“
Žalovaný ďalej poukazuje na pojem „priemerný“ z článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES.
Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov.
Zároveň aj v ods. 16 preambuly smernica ustanovuje potrebu odchýlok a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky, musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku;“ Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES.
Jednu z nich ustanovuje smernica 2003/88/ES v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), cit: „V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16: v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany;“ Uvedené ustanovenie povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle čl. 19, cit.: „Možnosť odchýlky z od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 18 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov.“
Žalovaný teda poukazuje na § 86 ods. 1 Z. č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“ Nakoľko smernice nepredpokladajú svoju doslovnú transpozíciu do právnych poriadkov členských štátov, tak má žalovaný za to, že predmetná časť smernice bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, zároveň neodporuje žiadnej časti smernice 2003/88/ES a preto je nevyhnutné, aby sme na ňu pri výpočtoch prihliadali.
V prípade ak sa súd prvej inštancie nestotožní s argumentáciu žalovaného, že v tejto časti bola smernica 2003/88/ES transponovaná správne, tak žalovaný poukazuje na skutočnosť, že v zmysle ods. 15 preambuly smernica jasne poukazuje na potrebu a nie na možnosť odchýlky od určitých ustanovení. Túto potrebu jasne definuje v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), kedy v prípade protipožiarnych služieb poukazuje na skutočnosť, že je potrebné sa odchýliť od čl. 16 (4-mesačné referenčné obdobie), čím v čl. 19 rozširuje referenčné obdobie až na 6 mesiacov. V rovnakom článku ukladá možnosť členským štátom rozšíriť toto referenčné obdobie až na 12 mesiacov. Zároveň 6-mesačné referenčné obdobie vyplýva aj z logiky veci, keďže fond pracovného času (z ktorého vychádza aj samotný žalobca) sa rozpočítava na 6-mesačné obdobia. V zmysle vyššieho uvedeného má žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.
S ohľadom na vyššie uvedené, teda na skutočnosti, že žalobca veľmi nesprávne vykladá pojmy „pracovný čas“ a pojmy „priemerný čas“ v zmysle smernice 2003/88/ES, pričom jeho argumenty stoja práve na skutočnosti, že smernica 2003/88/ES má priamy účinok a teda nemožno prihliadať na úpravu podľa zákona č. 315/2001 Z. z., má žalovaný za to, že účelne mylné výpočtu žalobcu sú zavádzajúce, nesprávne a nespôsobilé, aby žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v akejkoľvek výške.
Zároveň má žalovaný za to, že nemožno považovať žalovaného za pasívne vecne legitimovaný subjekt a to vzhľadom na simulovaný úkon žaloby o náhradu mzdových nárokov, ktorý sa žalobca snaží zastrieť

žalobou o náhradu nemajetkovej ujmy. Náhrada mzdových nárokov je sporom pracovnoprávnym, v zmysle ktorého je pasívne vecne legitimovaným subjektom zamestnávateľ žalobcu, čo Slovenská republika nie je. Zároveň na účely prejednania konania v pracovnoprávnych sporoch je kauzálne príslušným súdom Okresný súd Banská Bystrica podľa § 24 písm. c) Civilného sporového poriadku. Žalovaný má za to, že predmetnou žalobou sa žalobca domáha nedoplatku rozdielu medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť, ku ktorému záveru možno bezpochyby dospieť výkladom častí žaloby, ako aj žaloby ako celku, keďže 1/ žalobca odvádza škodu od svojej nespokojnosti s rozdielom odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť, 2/ žalobca cíti svoju škodu vždy až k 10-temu dňu v mesiaci, teda v čase, kedy je mu poukázaná výplata na účet, 3/ žalobca počíta premlčaciu dobu odo dňa vyplatenia mzdy žalobcu na jeho účet, 4/ žalobca vo svojej tabuľke vypočítava striktne len počet hodín služobnej pohotovosti a skutočnosťou, či teda došlo k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa vôbec nezaoberá a 5/ žaloba sa týka čisto len opisu služobnej pohotovosti bez ohľadu na skutočnosť relevantného a dôvodného preukázania porušenia smernice pri jej aplikácií.
Žalobca uvedené podporuje aj skutočnosťou, že k žalobe prikladá výplatné pásky, čím poukazuje na rozdiel medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť.

VII.
K nároku na náhradu škody
Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. V prvom rade žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Sám žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom, bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný chce zdôrazniť, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t.j. žalobcu. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícií.
Žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby a to jednak z voľne prístupných zdrojov na internete (stránky MV SR, príslušného krajského riaditeľstva HaZZ, zbierka právnych predpisov) ako aj na informatívnom pohovore v rámci prijímacieho konania podľa § 20 zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré zabezpečuje príslušné personálne oddelenie centra podpory. Z uvedeného vyplýva, že žalobca vopred vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase ako aj o ďalších právach a povinnostiach, ktoré sa na príslušníka s nerovnomerným rozvrhnutím služobného času vzťahujú a akceptoval ich bez výhrad zložením služobnej prísahy ako podmienky vzniku služobného pomeru príslušníka. Dovolávanie sa neskoršieho porušenia osobnostných práv príslušníka spočívajúcich v ochrane zdravia, psychickej a telesnej integrity, nedostatku primeranej doby na odpočinok, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život vyznie v kontexte vyššie uvedeného ako účelové a kontraproduktívne konanie zo strany žalobcu.
Žalovaný uvádza, že podľa § 13 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, cit.: ,,Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“. Žalovaný podotýka, že samotný žalobca ani netvrdí v žalobe, že by tento zásah sa negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Žalobca v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalovaný opakovane uvádza, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a napriek tomu mu zamestnávateľ vypláca dohodnutú odmenu za

takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Zákon č. 315/2001 Z. z. v § 88 ods. 1 stanovuje, že služobný úrad je povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby príslušník mal medzi koncom služobného dňa a začiatkom nasledujúceho služobného dňa nepretržitý odpočinok aspoň 12 hodín a raz za týždeň nepretržitý odpočinok v trvaní aspoň 32 hodín a podľa § 89 ods. 1 je služobný úrad povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby všetci príslušníci mali raz týždenne dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku, ktoré musia pripadať na piatok a sobotu alebo sobotu a nedeľu, alebo na nedeľu a pondelok. Zároveň z Kolektívnych zmlúv vyplývajú pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru viaceré výhody medzi ktoré patrí aj zvýšenie dovolenky nad rozsah ustanovený zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Zároveň z Kolektívnych zmlúv vyplývajú pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru viaceré výhody medzi ktoré patrí aj zvýšenie dovolenky nad rozsah ustanovený zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Vymenovali sme len niektoré z prostriedkov ochrany, ktoré zákon a Kolektívne zmluvy garantujú príslušníkom Hasičského a záchranného zboru a ktoré poskytujú dostatočný priestor pre odpočinok príslušníkov a pre venovanie sa ich rodinnému životu.

K výške náhrady škody vypočítanej žalobcom žalobca v žalobe uvádza, že cit.: „Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade určenej služobnej pohotovosti odpracovanej v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%). Uvedeným spôsobom stanovená a touto žalobou uplatňovaná primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30% z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), t.j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou môjho služobného platu (50% – 15% = 35%, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50% - 30% = 20%). Som presvedčený, že takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou.“, avšak predmetom súdneho konania, ktorý si žalobca uplatňuje a ktorého sa žalobca domáha je práve nárok označený žalobcom ako nárok na náhradu škody, ktorý mal vzniknúť žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na takýto vyššie uvedený spôsob výpočtu výšky náhrady škody, má žalovaný za to, ako už žalovaný vyššie v tomto vyjadrení okrem iného aj uviedol, že žalobcom uplatňovaný nárok je jednoznačne mzdový nárok.

Na podporu svojich tvrdení žalovaný uvádza, že v obdobnom spore Okresný súd Michalovce v rozsudku sp. zn. 7C/1/2022 zo dňa 02.11.2022 uviedol, že cit.: „K žalobcom uplatnenej výške škody súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že výpočet jej výšky, na základe ktorého si žalobca žalovanú sumu uplatnil, je mätúci vzhľadom na povahu uplatneného nároku (vychádzajúc z odôvodnenia žalobného petitu), pretože žalobca neuplatnil na súde mzdový nárok. Akékoľvek matematické výpočty vychádzajúce z výšky mzdy, resp. doplatku peňažnej náhrady, preto neboli pre súd vodidlom pre stanovenie výšky nároku.“

Žalovaný zdôrazňuje, že dôkazné bremeno je na strane žalobcu. Vyššie uvedené tvrdenie žalobcu žalovaný nepovažuje za skutkové tvrdenie o tom ako konkrétne táto situácia zasiahla do osobnosti žalobcu. V zmysle ustanovenia § 132 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“) skutkové tvrdenia nemožno nahradiť odkazom na predložený dôkaz (mysliac tým tabuľku priloženú k žalobe). Žalovaný má za to, že v tomto prípade žalobca neuniesol dôkazné bremeno.

Nemajetková ujma môže vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Žalobca si uplatnil mzdový nárok vydávajúc ho za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku údajného porušenia Smernice.

Žalovaný ďalej na podporu svojich tvrdení poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 21C/60/2022 zo dňa 02.02.2023, v dôsledku ktorého bola žaloba zamietnutá, a to z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcu. V predmetnom rozsudku sa uvádza, cit.: „Preskúmaním súd zistil, že napriek tomu, že žaloba obsahuje rozsiahly právny rozbor a judikatúru Európskej únie, túto teóriu neaplikuje na danú vec. Žalobca vôbec neuviedol v ktorom období malo dôjsť k porušeniu jeho práv, nakoľko jednoznačný časový údaj žalobca neuviedol v priebehu celého konania. K žalobe žalobca predložil evidenciu týždennej dochádzky za obdobie apríl 2019 až február 2022. Konanie na súde sa začalo dňa 25. 04. 2022, kedy súdu bola doručená žaloba (§ 156 CSP), pričom právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 02. 02. 2023 uviedol, že „žaloba sa týka obdobia posledných 3 rokov“. Odhliadnuc od toho, že predložená listina o týždennej dochádzke nie je zrozumiteľná bez bližšieho vysvetlenia, žalobca nemohol nahradiť skutkové tvrdenia odkazom na túto listinu. Je totiž vylúčené, aby súd nahrádzal skutkové tvrdenia žalobcu tým spôsobom, že z predloženej listiny bude zisťovať kedy a koľko hodín odpracoval, či a v ktorom období došlo k prekročeniu 48 hodinového týždenného pracovného času. Z podaní žalovaného a aj zo samotnej výpovede žalobcu vyplýva, že plán služieb má určený vopred, ale skutočný výkon sa zisťuje až po uplynutí toho ktorého mesiaca. V prípade, že sa počas nariadenej služobnej pohotovosti vyskytne zásah, práca hasiča počas tohto zásahu posudzuje ako výkon štátnej služby nadčas (§ 122 ods. 3 zákona). Potom bez ohľadu na to, či pracovná pohotovosť „určená alebo nariadená“ hasiča na pracovisku je potrebné považovať za súčasť jeho pracovného času v zmysle Smernice 2003/88/ES vrátane judikatúry, citovanej žalobcom, súd pre nedostatok skutkových tvrdení nemohol dospieť k záveru či, kedy a v akom rozsahu bola zo strany zamestnávateľa žalobcu porušovaný článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.“

Žalobca teda vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu údajne vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Z uvedeného dôvodu žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný subjekt, nakoľko mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým nie je žalovaný Slovenská republika. Predmetom tohto konania nemôže byť doplatenie mzdy za služobnú pohotovosť.

Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody, Súdny dvor v rozhodnutí C- 429/09 G. Fuß uviedol veľmi jasne, cit.: „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fuß vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“

Žalovaný si v tejto súvislosti dovoľuje poukázať na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019 v rovnakej právnej veci, potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu, a to rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 15Co/6/2020-313 zo dňa 24.11.2020.

Žalovaný má za to, že čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období. Ak prijmeme názor žalobcu, že došlo k nesprávnej transpozícií smernice 2003/88/ES, tak je nevyhnutné tento dôkaz zakladať na ustanoveniach konkrétnej smernice a nie ju náhodne zamieňať so zákonom č. 315/2001 Z. z. Je nevyhnutné, aby pracovný čas bol pri výpočtoch žalobcu striktne oddeľovaný od času odpočinku prihliadnuc na článku 16 písm. b) smernice a zároveň, aby bol tento vypočítaný v priemere za 6-mesačné referenčné obdobia.

V neposlednom rade žalovaný upozorňuje na to, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. S plánovaným rozvrhom služobného času bol žalobca vždy oboznámený v súlade s § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z., čo potvrdzoval svojim podpisom. Rovnako bol žalobca vždy riadne oboznámený so všetkými internými predpismi a Kolektívnymi zmluvami a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované. Rovnako žalobca nevyužil svoje právo v zmysle § 69 ods. 1 písm. g) zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého príslušník má právo podávať sťažnosti vo veciach vykonávania štátnej služby služobnému úradu ak predpokladá, že jeho práva podľa tohto zákona, ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a služobných predpisov sú alebo boli vo veciach vykonávania štátnej

služby porušené; to neplatí, ak boli práva porušené rozhodnutím podľa tohto zákona a je možné proti takému rozhodnutiu podať opravný prostriedok; v takom prípade sa podanie neposudzuje ako sťažnosť.

VIII.
Náhrada nemajetkovej ujmy
Určenie prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na zvážení súdu, avšak žalovaný musí podotknúť, že výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje vo výške 7.724,68 EUR, žalovaný považuje za premrštenú a absolútne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podľa nášho názoru neporovnateľne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo).
Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).
Na podporu svojich tvrdení žalovaný ďalej uvádza v obdobnej veci rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022-86 zo dňa 10.11.2022, v ktorom samotný súd konštatoval, že: „Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch, keď postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka určoval na základe svojej úvahy nemajetkovú ujmu, napríklad v konaniach týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu, či nesprávneho úradného rozhodnutia orgánov verejnej moci, či v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do práva žalobcu na rodinný život dopravnou nehodou - teda napr. v konaní 19C/14/2020 týkajúcom sa nemajetkovej ujmy pri dopravnej nehode žalobcu (pri zohľadnení priznaných nárokov SSU a bolestného), ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2022-211 priznaná nemajetková ujma vo výške 1.000,- €; v konaní o nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným rozhodnutím, a to vedením nezákonného trestného stíhania voči žalobcovi vo výške 8.000,- € v konaní 10C/27/2012-269 potvrdeným Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/391/2018-364; či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia syna a brata žalobcov priznaná vo výške 8.000,- € každému z nich právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 22C/15/2016 zo dňa 26.11.2020). Vo všetkých uvedených prípadoch súd priznával na základe svojej úvahy sumu nemajetkovej ujmy, postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom hodnotil intenzitu zásahu do života dotknutých žalobcov, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k danému zásahu. S prihliadnutím na závažnosť situácií v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri úmrtí rodinného príslušníka, či pri poškodení zdravia, alebo zásahu do života žalobcov v prípade niekoľkoročného vedenia trestného konania na základe nesprávneho úradného postupu, či na základe nesprávneho rozhodnutia, ktorých náhrady boli priznané vo vyššie uvedených výškach, súd dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné náhradu určiť primerane aj s ohľadom na vyššie uvedené súdne konania.“
Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 19/2020, určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú.
Žalobca ani do tohto momentu neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdoch v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne.
Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy žalovaný uvádza, že okrem už uvádzanej právnej argumentácie žalovaného je žalobcom požadovaná suma nezdôvodnená a premrštená, čím sa výrazne bagatelizuje priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je poškodeným priznávaná za smrť blízkej osoby.

Príkladom žalovaný uvádza nasledovné rozhodnutia:
1. rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/142/2002 zo dňa 15.05.2006 (matke priznaná nemajetková ujma vo výške 6.638,78 EUR za smrť dcéry pri dopravnej nehode, pričom súd konštatoval, cit.: „ ... vzhľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu je považovaný nárok žalobkyne za primeraný.“),
2. rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 7C/818/1996 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.958,18 EUR za smrť jej syna v dôsledku rasovo motivovaného trestného činu spáchaného obzvlášť brutálnym spôsobom).

Žalovaný ďalej poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje podmienky, kedy má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný má za to, že žalobca, ako ani jeho právny zástupca, v konaní nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.
Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola (vôbec) možná v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať.
Žalovaný má za to, že tabuľku priloženú žalobcom k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy, ktorú žalobca požaduje, nakoľko predmetná tabuľka upravuje iba výpočet rozdielu medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť a teda žiadnym spôsobom neupravuje ani existenciu porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a ani existenciu akejkoľvek nemajetkovej ujmy. Predmetná tabuľka sa žiadnym spôsobom netýka tohto súdneho konania, teda konania o náhradu nemajetkovej ujmy, je teda zmätočná a na účely súdne konania v celom rozsahu irelevantná.
Je potrebné podotknúť, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, pokiaľ je v konaní zastúpený, označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca ani do tohto momentu konania nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi.
V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a zásahu. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021).
Žalovaný ďalej na podporu svojho právneho názoru ohľadne priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutia súdnych autorít Slovenskej republiky.
Krajský súd v Žiline v bodoch 19 až 23 na stranách 6 až 8 odôvodnenia rozsudku sp. zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020 uviedol, že cit.: „ ... Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy5 ... Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu, na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.“
Krajský súd v Bratislave v bode 45 na stranách 18 a 19 odôvodnenia rozsudku č. k. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019 konštatoval, že cit.: „ ... preukázanie zásahu do osobnostných práv, ktoré má za následok skutočne zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Nemajetkovú ujmu možno priznať len v prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napraviteľná inými právnymi prostriedkami. ... Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy t. j. preukázať,

že bola znížená dôstojnosť žalobcu a jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práv. ... pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v ne/sporovom konaní môže byť iná ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správnym a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu ... a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoláva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu ... zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť."
Žalovaný v tomto smere znovu uvádza, že nemožno prihliadať na predmetné konanie tak generalizovane, ako to robí žalobca. Je zrejmé, že každý prípad je iný, každý žalobca je iný a rovnako aj každé rozvrhnutie služobného času je iné u každého príslušníka HaZZ. Je preto dôvodné znovu odkázať na zásadu individuálneho prístupu ku žalobám o náhradu nemajetkovej ujmy.
Žalovaný má však naďalej za to, že žalobca svojou zmätočnou žalobou simuluje žalobu na náhradu mzdových nárokov, kedy svoju škodu posudzuje práve podľa výšky svojej odmeny za rôzne druhy služobnej pohotovosti a pociťuje ju vždy až v čase výplatného termínu. Z uvedeného dôvodu žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom a zároveň ani súd prvej inštancie nie je kauzálne príslušným súdom na prejednanie predmetnej veci.
Zároveň ak by súd prvej inštancie prijal záver, že ide o konanie o náhradu nemajetkovej ujmy, tak má žalovaný za to, že prípadné konštatovanie súdu prvej inštancie, že došlo k nesprávnej transpozícií smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky nezakladá žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože táto skutočnosť sama o sebe nie je spôsobilá privodiť žalobcovi akúkoľvek ujmu. Opačný názor by vytvoril absurdný prípad, že by štát mohla žalovať aj osoba, ktorej sa predmetná smernica vôbec netýka. Z uvedeného dôvodu je žalobca povinný preukázať aj porušenie článku 6 písm. b) smernice v zmysle ustanovení smernice 2003/88/ES, ak teda vychádza zo skutočnosti, že došlo k jej priamej aplikácií z dôvodu rozporu zákona č. 315/2001 Z. z. so smernicou 2003/88/ES. Žalobca je teda povinný poskytnúť prepočet priemerného pracovného času žalobcu v referenčných obdobiach stanovených smernicou a v súlade s článkom 2 smernice 2003/88/ES teda v súlade s rozdelením pracovného času a času odpočinku.
IX.
Námietka miestnej nepríslušnosti
Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo.
Keďže Ministerstvo vnútra SR ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným je Mestský súd Bratislava IV.
Žalovaný preto navrhuje, aby bola vec podľa § 43 ods. 1 CSP postúpená na Mestský súd Bratislava IV.
Ak sa súd prvej inštancie nestotožní s predmetnou námietku žalovaného, tak žalovaný ďalej poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 124 Civilného sporového poriadku sa žalobca domáha náhrady rozdielu odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť a teda ide o pracovnoprávny spor, ktorý spadá pod výpočet kauzálnych príslušností súdov Slovenskej republiky a teda má predmetná príslušnosť kauzálneho súdu prednosť. Súd prvej inštancie je povinný z úradnej povinnosti skúmať predmetnú podmienku a teda na účely prejednania predmetného konania je kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica.
Žalovaný preto navrhuje, aby bola vec podľa § 43 ods. 1 CSP postúpená v zmysle § 24 písm. c) CSP na Okresný súd Banská Bystrica."

3. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadril k vyjadreniu žalovaného a zotrval na podanej žalobe.

4. Žalovaný v písomnom stanovisku zotrval na svojej doterajšej argumentácii a vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:
„Žalovaný poukazuje napríklad na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie, cit.: „52. Aj keď na strane jednej sa na prvý pohľad javí, že súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vychádzal z povahy nemajetkovej ujmy, v skutočnosti tomu tak nie je, pretože súd pri ustálení výšky tohto nároku vychádzal

z matematických prepočtov peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 tohto zákona, čo je 50 % mínus 15 %, čo sa rovná 35 %, na základe čoho s prihliadnutím na to, v akej konkrétnej výške bola žalobcovi v rozhodnom období vyplatená peňažná náhrada za každú hodinu služobnej pohotovosti, vypočítal žalobcovi nevyplatený peňažný rozdiel, čím fakticky stotožnil nemajetkovú ujmu so mzdovým nárokom, resp. s vecnou škodou, ktoré ale neboli predmetom tohto konania.“

Žalovaný v tomto zmysle znovu poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, cit.: „(...) V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť.“

Súdy nižšieho stupňa sú povinné vysporiadať sa s prejednávanými vecami v zmysle rozhodnutí vyššieho stupňa a teda prípadný odklon od v zásade nového rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.01.2023 predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces, čím sa narušuje princíp právneho štátu ustanovený v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný rovnako poukazuje aj na radu ďalších rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, kedy sa právni zástupcovia žalobcov pokúšali o uplatnenie rovnakého spôsobu, aký uplatnil aj právny zástupca žalobcu v tomto konaní, avšak bezúspešne.

Žalovaný poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/12/2024 zo dňa 30. mája 2024, ktorým žalobca žiadal rovnakým spôsobom náhradu „mzdový nárokov“ a námietka žalovaného bola akceptovaná, cit.: „43. Potom čo sa týka samotnej nemajetkovej ujmy a jej výšky má súd za to, že účelom a zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Peňažná satisfakcia za neoprávnený zásah do osobnosti sa určuje odhadom, je závislá od úvahy súdu, nemožno ju vyjadriť presným matematickým výpočtom vzhľadom na špecifickosť neoprávneného zásahu do nemajetkovej sféry – osobnosti jednotlivca. Výška náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrená v peniazoch nie je svojvoľná, ale je určovaná základnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniku nemajetkovej ujmy, ako i okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, trvanie takéhoto zásahu alebo dopady a dôsledky považuje za ujmu značnú.“

Žalovaný poukazuje na totožný rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/2/2024 zo dňa 04.04.2024, ako aj na totožný rozsudok Okresného súdu Prievidza 8C/73/2023 zo dňa 04.04.2024.

Žalovaný ďalej poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Pezinok sp. zn. 8C/51/2023 zo dňa 19.06.2024, kedy si žalobca rovnako vypočítal náhradu nemajetkovej ujmy prostredníctvom ustanovení o mzdových nárokoch vo výške 6.760,38 Eur, kedy súd taktiež akceptoval námietku žalovaného, cit.: „Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho – ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba domáha.“

Žalovaný ďalej poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, cit.: „ (...) výška relutárnej (peňažnej) náhrady má byť primeraná s prihliadnutím na jedinečné okolnosti prípadu, preto jedinečnosť každého jednotlivého prípadu vylučuje presnú zákonom stanovenú metodiku výpočtu výšky peňažnej náhrady, prípadne existenciu nejakého bodového hodnotenia, resp. doplňovania dopredu danej veličiny do stanovených šablón. Z uvedeného dôvodu sa súd nestotožnil s výpočtom nemajetkovej ujmy, ktorý predložil žalobca, (...)“

Žalovaný poukazuje aj na obdobný prípad vyriešený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 17C/16/2023 zo dňa 05.01.2024, ktorý konštatoval, cit.: „Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určil súd voľnou úvahou s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.“ Súd sa ani v tomto prípade nestotožnil so spôsobom výpočtu nemajetkovej ujmy formou matematických rovníc a výšku nemajetkovej ujmy určil sám.

V tejto súvislosti poukazujeme aj na ďalšie rozhodnutie tentokrát Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/332/2012 z 02.10.2013, cit.: „V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť i otázku samotného účelu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochranu osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá. Je možné za ňu „len poskytnúť zadosťučinenie“ (satisfakciu).“

Žalovaný ďalej poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Michalovce sp. zn. 27C/87/2021 zo dňa 06.06.2023, cit.: „Pokiaľ sa týka existencie škody je potrebné uviesť, že ujma vznikla žalobcovi v

nemajetkovej sfére – nie tým, že pracovná pohotovosť je ohodnotená nižšie ako výkon v rámci pracovného času (Smernica uvedené nerieši), (...)“
Zároveň žalovaný poukazuje aj na najnovšie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veciach právneho zástupcu A. F. B., ktorými Krajský súd v Banskej Bystrici veci vrátil súdom prvej inštancie na nové konanie. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2024 zo dňa 30.05.2024 Krajský súd v Banskej Bystrici vec vrátil Okresnému súdu v Lučenci na nové konanie a to z dôvodu, že Okresný súd Lučenec porušil zásadu „ne ultra petitum“, keď rozhodol vo veci priznaním plnej výšky žiadanej žalobcom, ktorú si vypočítal totožným spôsobom ako v tomto prípade. Obdobne sa tak stalo aj uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/27/2024 zo dňa 30.05.2024, ktorým obsahuje totožnú situáciu. Na podporu rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici žalovaný znovu poukazuje na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024 (viď strana 2 tohto vyjadrenia).
Z vyššie uvedených rozhodnutí je zrejmé, že tvrdenia žalobcu v bode 4. repliky nie sú pravdivé. Súdy Slovenskej republiky sa odkláňajú od predmetného spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že tento celkom zrejme odporuje podstate a účelu náhrady nemajetkovej ujmy a fakticky „zlieva“ pojem nemajetková ujma s pojmom vecná škoda.
Takýmto spôsobom rozhodovania súdov predstavuje konanie v excese, kedy prípadné takéto rozhodnutie predstavuje porušenie zásady ne ultra petitum, teda rozhodovanie v rozpore s § 216 Civilného sporového konania (ďalej len ako „CSP“).
Je zrejmé, že žalobca si vypočítal svoju nemajetkovú ujmu spôsobom výpočtu finančnej škody, teda medzi týmito pojmami vôbec nerozlišuje. Z uvedeného dôvodu žalovaný znovu poukazuje na § 124 ods. 1 CSP a teda na skutočnosť, že súd je povinný posudzovať každé podanie podľa jeho obsahu. Je zrejmé, že obsahom žaloby, ako aj repliky, je náhrada nemajetkovej ujmy, čo žalobca niekoľkokrát deklaroval (viď napr. bod 4. a 6. repliky).
Z vyššie uvedeného dôvodu možno bezpochyby konštatovať, že predmetom žaloby je náhrada nemajetkovej ujmy a nie náhrada skutočnej škody spočívajúcej v rozdielnom finančnom ohodnotení žalobcu za služobnú pohotovosť, ktorá skutočnosť ani nie je porušením žiadneho práva žalobcu, čo deklaroval samotný Súdny dvor EÚ v rozhodnutí vo veci C-742/19 (bod 98), z ktorého vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Žalovaný s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-742/19 má za to, že keď nemožno hovoriť o skutočnej škode spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení výkonu služby a služobnej pohotovosti, teda na skutočnosť, že ich rozdielne ohodnotenie neznamená zásah do mzdových práv pracovníkov, tak žalovanému nie je jasné, prečo žalobca počíta svoju nemajetkovú ujmu práve týmto spôsobom. Žalovaný má teda za to, že keď rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti nepredstavuje skutočnú škodu, tak nemožno toto rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti považovať za spôsobilé na vypočítanie nemajetkovej ujmy.
Z uvedeného dôvodu žalovaný považuje za nesprávne, aby žalobca vôbec tvrdil, že neexistuje rozsudok, ktorým by akýkoľvek súd vyhovel námietke žalovaného, že žalobca kamufluje mzdové nároky za nemajetkovú ujmu.
Je zrejmé, že viaceré súdy Slovenskej republiky odmietajú predmetný spôsob výpočtu a chránia podstatu rozdielnosti inštitútov nemajetkovej ujmy a skutočnej škody. Ide o 2 nezávislé inštitúty, ktoré sa prejavujú v absolútne rozdielnych sférach. Zatiaľ čo skutočná škoda sa prejavuje skutočným znížením majetku tej-ktorej osoby, tak nemajetková ujma sa prejavuje vo vnútornej sfére tej-ktorej osoby. Z uvedeného dôvodu nemožno tieto 2 inštitúty zlievať do jedného a ignorovať ich rozdielnosť a jedinečnosť. Žalovaný v tomto smere poukazuje aj na článok 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý obsahuje generálnu interpretačnú klauzulu, cit.: „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.“ Žalovaný má za to, že predmetné ustanovenia obsahuje hodnotovo nabité pojmy, ktorých účelom je udržiavať a chrániť koherentnosť právneho poriadku Slovenskej republiky. Pod predmetné pojmy možno subsumovať radu princípov a zásad, podľa ktorých sa majú určité situácie vykladať. Z uvedeného dôvodu žalovaný má za to, že prípadný výklad pojmov „nemajetková ujma“ a „skutočná škoda“ ako totožný pojem predstavuje ich faktické zjednotenie, ktorý výklad je absolútne neudržateľný a v rozpore s princípom právneho štátu, nakoľko právny poriadok Slovenskej republiky spolu s rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky, predovšetkým Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jasne deklarujú rozdielnosť týchto dvoch pojmov a potrebu ich odlišovania.

Zároveň žalovaný poukazuje aj na systematický výklad predmetných pojmov. Zatiaľ čo nemajetková ujma je upravená v § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka, tak skutočná ujma je upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Teda aj zo systematického výkladu predmetných pojmov je zrejmé, že nejde o totožné pojmy a nemožno ich chápať ako jeden totožný pojem len preto, že žalobca svoj nárok označí ako „Náhrada škody z porušenia práva Európskej únie, ktorá má podobu nemajetkovej ujmy...“
Predmetné konanie nie je výnimkou a preto žalovaný považuje za nanajvýš nesprávne, aby či už žalobca alebo prípadne aj samotný súd vypočítal nemajetkovú ujmu matematickým vzorcom a tým absolútne ignoroval rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, ktoré predmetný spôsob výpočtu celkom jasne odmietajú.
Uvedené tvrdenie podporuje aj uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.07.2023, cit.: „46. V súvislosti s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov voči tej istej žalovanej prax okresných súdov v obvode Krajského súdu v Košiciach aj tohto krajského súdu je dlhodobo jednotná ohľadne záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku, ktorú žalobcovia utrpeli v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice. Súdy preto aj keď spočiatku priznávali nemajetkovú ujmu vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu toho ktorého žalobcu, keď vychádzali z argumentácie, že nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody vzniknutej v dôsledku konštatovaného porušenia práva a jej výpočet ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a/ cit. zákona je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, postupne od tejto súdnej praxe bolo upustené a výška náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov sa pohybuje v rozpätí od 1.500 € do 2.500 € (viď rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/35/2022, 6Co/60/2022, 6Co/193/2022, 6Co/102/2022, 11Co/222/2020, 11CoPr/1/2020, 11CoPr/4/2020 – vo všetkých priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 €, sp. zn. 2CoPr/3/2019 – priznaná náhrada 1.500 € a sp. zn. 6Co/129/2022 – priznaná náhrada 2.500 €). (...) Z hľadiska určenia tejto výšky nie je rozhodujúce, v akej výške došlo k strate na zárobku žalobcu, keď za pracovnú pohotovosť mu bola vyplácaná iba odmena vo výške 15 % platového stupňa, hoci za naridenú služobnú pohotovosť by mu patrila za každú hodinu peňažná náhrada vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (pozn. bod 49. uznesenia).“
Rovnaký názor možno nájsť aj v bode 26 uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/85/2023 zo dňa 06.03.2024, cit.: „26. V súvislosti s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov voči tej istej žalovanej prax okresných súdov v obvode Krajského súdu v Košiciach aj tohto krajského súdu je dlhodobo jednotná ohľadne záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku, ktorú žalobcovia utrpeli v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice. Súdy preto aj keď spočiatku priznávali nemajetkovú ujmu vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu toho ktorého žalobcu, keď vychádzali z argumentácie, že nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody vzniknutej v dôsledku konštatovaného porušenia práva a jej výpočet ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 Zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a/ cit. zákona je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, postupne od tejto súdnej praxe bolo upustené a výška náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov sa pohybuje v rozpätí od 1 500 € do 2.500 €.“
Krajský súd v Košiciach priznal, že z počiatku súdy prihliadali na predmetný spôsob výpočtu, ako na výpočet, ktorý bol prípustný na výpočet nemajetkovej ujmy, avšak s ohľadom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom podstaty nemajetkovej ujmy, ako aj na zásadnú rozdielnosť pojmov „nemajetková ujma“ a „skutočná škoda“ od takéhoto spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy upustili.
Skutočnosť, že je možné sa odkloniť od predošlého rozhodovania súdov v rovnakej, resp. obdobnej veci ustanovil aj Krajský súd v Trenčíne č. k. 6Co/318/2017-513 zo dňa 24.09.2018, cit.: „Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že pri rešpektovaní princípu právnej istoty nemôže odvolací súd v rovnakej veci zaujať právny názor na pasívnu vecnú legitimáciu žalovaných a pri nezmenenom skutkovom a právnom stave neskôr začať uvažovať o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaných, pretože by mal byť viazaný vlastným právnym názorom o to viac, že nedošlo k žiadnym zmenám, odvolací súd podotýka, že vo všeobecnosti možno konštatovať, že pre odvolací súd nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku (rovnako ako predtým z Občianskeho súdneho poriadku) viazanosť jeho vlastným právnym názorom. Odvolací súd teda svoj skorší záväzný právny názor môže aj zmeniť. Potvrdzuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení. Odvolací súd by ale mal v takomto prípade zmenu svojho právneho názoru vo svojom novom rozhodnutí riadne odôvodniť (viď napr. uznesenie NS SR sp.zn. 6Cdo/172/2016 zo dňa 31.10.2017). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR publikovanú v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 68/1971, v

zmysle ktorej Občiansky súdny poriadok (rovnako ako aktuálne účinný Civilný procesný poriadok) nemá ustanovenie, ktoré by vyslovovalo viazanosť súdu, ktorý pôvodný právny názor vyslovil, ak sa vec v dôsledku opravného prostriedku podaného proti ďalšiemu rozhodnutiu znova stane predmetom opravného konania. Podporne, s poukazom na blízkosť právnej úpravy odvolacieho konania v Českej republike (Občanský soudní řád), Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 22Cdo/1349/2006 zo dňa 03.05.2007 uviedol, že aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom. Bolo by potom v rozpore s účelom civilného sporového konania, ak by odvolací súd v dôsledku svojho vlastného skôr vysloveného právneho názoru musel rozhodnúť rovnako, hoci by bol presvedčený o nezlúčiteľnosti takého rozhodnutia so zákonom (podporne viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu ČR, publikované pod č. Rc/80/2008).“
Krajský súd v Košiciach jasne ustanovil, že predmetný spôsob výpočtu nie je správny a síce dodatočne, ale predsa sa od neho odklonil. Nakoľko žiadne iné súdy v Slovenskej
republike, okrem niektorých súdov Banskobystrického kraja, nepovažujú predmetný výpočet za správny, tak má žalovaný za to, aby aj Okresný súd Zvolen prihliadol na predmetné rozsudky a uznesenia okresných a krajských súdov v Slovenskej republike a upustil od rozhodovania predmetným spôsobom.
Žalovaný ďalej poukazuje na podstatu nemajetkovej ujmy a spôsob zisťovania jej výšky:
Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ide o ujmu postihujúcu inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú (rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo/265/2009).
Žalovaný odkazuje aj na znesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, cit.: „51. Odvolací súd poukazuje na to, že nemajetková ujma je ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadať aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.“
Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 139/2011: „Okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka) sú veľmi široko chápanými okolnosťami. Vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu.“
Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.04.2008 stanovuje, že súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliada aj na iné kritéria, ako sú kritéria uvedené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu – ten však musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu.
Žalovaný ďalej poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, cit.: „(...) Základom pre priznanie a určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú zákonom stanovené dve kritéria, z ktorých súdy musia vychádzať, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo. (...) Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať základ v čo najúplnejšom zistenom skutkovom stave.“
Žalovaný ďalej poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/139/2021 zo dňa 10.03.2022, ktorým súd taktiež odmietol matematický výpočet nemajetkovej ujmy žalobcom a konštatoval, cit.: „Ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka upravuje ochranu rýdzo osobnostných práv občana, ktoré ovplyvňujú osobnosti a sú s ním úzko späté. Jedná sa o nehmotné hodnoty ľudskej osobnosti, jej fyzickej (telesnej) ako aj psychicko-morálno-sociálnej integrite. Funkciou práva na ochranu osobnosti je zabezpečenie dôstojnej existencie a slobodného rozvoja v osobnosti fyzickej osoby.“
Žalovaný rovnako poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Košice II. sp. zn. 18Cpr/7/2021 zo dňa 21.04.2023, cit.: „Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy vzniknutej ako priamy

dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. (...)“
Predmetný spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy v obdobných veciach (teda, že výšku nemajetkovej ujmy stanovuje súd a nemožno ju akokoľvek vypočítať prostredníctvom matematického vzorca) bol prijatý množstvom súdov Slovenskej republiky vrátane okresných súdov v Banskobystrickom kraji, ktoré boli potvrdené aj Krajským súdom v Banskej Bystrici. Z uvedeného dôvodu žalovaný považuje za správne, aby sa aj v tomto prípade prihliadalo na všetky okolnosti prípadu a bol to súd, ktorý určí výšku nemajetkovej ujmy v prípade, ak bude konštatovať existenciu nároku a teda na výpočty žalobcu neprihliadne.
IV.
K priemernému pracovnému času žalobcu
Žalovaný poukazuje na body IV. až VI. svojho vyjadrenia k žalobe zo dňa 25.06.2024, kde rozsiahle rozobral pojmy zo smernice 2003/88/ES. Argumentácia v predmetných bodoch odporu vyplýva priamo z ustanovení smernice 2003/88/ES a to z dôvodu, ako ustanovil aj sám žalobca, súdnej praxe v obdobných prípadoch, kedy súdy konštatujú neúplnú transpozíciu smernice 2003/88/ES.
Žalovaný k predmetnému uvádza, že prípadné konštatovanie nesprávnej, resp. neúplnej transpozície smernice 2003/88/ES nie je spôsobilou skutočnosťou pre zásah do článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Skutočnosť, že by žalovaný nesprávne transponoval smernicu 2003/88/ES do právneho poriadku nezakladá automaticky porušenie článku 6 písm. b) smernice.
Ak by aj súd prvej inštancie konštatoval, že došlo k nesprávnej, resp. neúplnej transpozícií smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky a teda je jeho povinnosťou aplikovať smernicu 2003/88/ES priamo, tak musí skúmať samotné porušenie článku 6 písm. b), od ktorého si žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy.
Žalovaný nemôže súhlasiť s argumentáciou, že by bol článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi porušený z dôvodu nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES, nakoľko predmetná argumentácia je v absolútnom rozpore s logikou právnych noriem.
Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES znie: Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.
Z uvedené jasne vyplýva, že bez bližšieho zaoberania sa počtom odpracovaných hodín v zmysle článku 2 smernice 2003/88/ES s prihliadnutím na dni neutrálne podľa článku 16 písm. b) smernice 2003/88/ES a na referenčné obdobie podľa článku 19 nemožno konštatovať, že by skutočnosť, že žalovaný nesprávne, resp. neúplne prebral smernicu 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky zakladala porušenie predmetného článku. Inými slovami skutočnosť, že by smernica 2003/88/ES nebola správne transponovaná nemôže automaticky zakladať domnienku, že žalobca pracoval počas výkonu svojej služby pravidelne viac ako 48 hodín. Je preto povinnosťou žalobcu preukázať samotné porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k jeho plánu služieb, aby mohol byť v predmetnom konaní úspešný.
Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že by nesprávnosť, resp. neúplnosť transpozície smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky zakladala odôvodnenosť uplatneného nároku a protiprávne konanie žalovaného. Uvedené by dokonca neodôvodňovalo ani len existenciu prvej podmienky nároku na náhradu škody, keďže tou je až samotné porušenie smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi, išlo by len o ustanovenie priameho účinku smernice 2003/88/ES v tomto konaní.
Žalovaný zároveň poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/11/2023 zo dňa 30.01.2024, ktorý žalobu zamietol v celom rozsahu z dôvodu jej nedôvodnosti. Žalovaný poukazuje na body. 14 až 16 predmetného rozsudku, cit.:
„14. Len samotná prípadná nesprávna transpozícia smernice ešte žiadny nárok na náhradu škody nezakladá, ku vzniku škody sú potrebné aj negatívne dôsledky v príčinnej súvislosti s porušením pravidiel obsiahnutých v Smernici. Vychádzajúc na tomto mieste z predpokladu, že Smernica by nebola do vnútroštátneho poriadku transponovaná správne, a nijako nespochybňujúc dôvody uvedené vyššie, potom pre prípadný vznik nároku na náhradu škody by bolo rozhodujúce porušenie dotknutých pravidiel Smernice. Rozsah bremena žalobcu tvrdiť rozhodujúce skutkové okolnosti ako aj rozsah jeho dôkazného bremena a vice versa aj miera zistenia skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci sú určené tzv. teóriou noriem, t. j. právna norma, ktorej aplikácia pripadá do úvahy, svojou hypotézou a dispozíciou určuje zameranie dokazovania a mieru a potrebu zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností. V tomto prípade aplikovanou normou je pravidlo o maximálnom priemernom pracovnom čase pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekračujúcom 48 hodín. Prípadný nárok žalobcu je preto potrebné

založiť na skutkovom základe, ktorý bude vychádzať z pravidelne striedajúcich sa sedemdňových období. ... ani Smernica ani Zákonník práce ani zákon č. 315/2001 Z. z. nestanovuje, že aj služobná pohotovosť na pracovisku musí byť zaplatená rovnakou sadzbou ako tzv. odpracované hodiny. Zákonom stanovená výška náhrady za služobnú pohotovosť je pre súd záväzná a jej neuspokojivú hodnotu nemožno obchádzať žalobou o náhradu nemajetkovej ujmy.
15. Aj keby ako porušenie pravidla obsiahnutého v článku 6 písm. b) Smernice postačilo už len samotné prekročenie 48-hodinového času v niektorých týždňoch, bez ohľadu na celkový priemerný pracovný čas žalobcu, pre vznik nároku na náhradu žalobou uplatnenej nemajetkovej ujmy okrem porušenia uvedeného pravidla je rozhodujúca existencia peňažnou formou odčiniteľných negatívnych následkov v priamej príčinnej súvislosti s porušením uvedeného pravidla t. j. v súvislosti so samotným prekročením 48-hodinového pracovného času v týždni.
16. Nárok žalobcu nemožno založiť na skutkovom základe vychádzajúcom z rozsahu jeho pracovného času v priebehu jednotlivých mesiacov preto, že z pohľadu aplikovanej právnej normy nie je rozsah pracovného času žalobcu v každom mesiaci rozhodujúci. ... Údaj o výške FPČ vo výplatných páskach je iba teoretické číslo vyjadrujúce koľko pracovných hodín základného pracovného času má zamestnanec k dispozícii v mesiaci pri jeho spôsobe rozvrhnutia pracovného času, nehovorí však nič o tom, koľko z toho zamestnanec v mesiaci aj reálne odpracoval. Ako pracovný čas možno posudzovať len hodiny strávené v práci ako odpracované hodiny alebo pohotovosťou v mieste výkonu štátnej služby, iba tieto hodiny spolu tvoria celkový pracovný čas, a ich celkový počet je možné zistiť len po skončení mesiaca v závislosti o reálneho výkonu práce zamestnancom. Čas dovolenky (D) ani čas voľna za sviatok (VS) nie sú pracovným časom, ale sú práve dobou určenou na regeneráciu a oddych (zhodne článok 2 bod 1 a bod 2 Smernice, aj § 85 ods. 1 Zákonníka práce aj § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Ako výkon práce nemožno posudzovať ani dni, v ktorých zamestnanec nepracoval z dôvodu práceneschopnosti (PN), alebo z dôvodu návštevy lekára (LEK) či sprevádzania rodinného príslušníka (SRP) alebo z iných dôvodov (SVP). Pracovné hodiny pripadajúce na deň, ktorý žalobca z rôznych dôvodov neodpracoval (D, VS, PN, LEK, SRP, SVP) však stále zostávajú súčasťou hodnoty FPČ v danom mesiaci. Celkový počet hodín FPČ v každom mesiaci je určený iba tým, koľko pracovných dní v mesiaci prichádza do úvahy podľa spôsobu rozvrhnutia pracovného času zamestnanca a koľko pracovných hodín v týchto dňoch zamestnanec môže teoreticky odpracovať, ak by odpracoval všetky dni v mesiaci. Celkový počet hodín FPČ je pritom určený vopred na začiatku mesiaca bez ohľadu na to, že neskôr v priebehu mesiaca zamestnanec jeden alebo viac pracovných dní reálne neodpracuje – takéto skutočnosti sa potom na výplatnej páske zaznamenajú v iných položkách, ale nie v úprave hodnoty FPČ.“
Podľa názoru žalovaného je povinnosťou súdu skúmať v prvom rade, či vôbec došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES, nakoľko prípadné konštatovanie jej nesprávnej transpozície nie je spôsobilé byť v priamej príčinnej súvislosti s akoukoľvek žalobcom tvrdenou nemajetkovou ujmou.
Žalovaný v tomto zmysle predkladá súdu prvej inštancie prepočet priemerného služobného času žalobcu vyplývajúci z ustanovení smernice 2003/88/ES, ktorým sú aplikované všetky jej ustanovenia – predovšetkým článok 2, 6, 16, 17 a 19:
V 1/ referenčnom období (od apríla 2021 do septembra 2021) žalobca odpracoval spolu 1.116,000 hodín v 25,143 týždňoch, čo predstavuje 176 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 44,386 hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES n e d o š l o .
V 2/ referenčnom období (od októbra 2021 do marca 2022) žalobca odpracoval spolu 1.216,100 hodín v 25,286 týždňoch, čo predstavuje 177 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 48,094 hodín týždenne. V tomto referenčnom období dochádzalo k prekračovaniu priemerného týždenného služobného času žalobcu približne o 5,64 minúty týždenne.
V 3/ referenčnom období (od apríla 2022 do septembra 2022) žalobca odpracoval spolu 1.245,500 hodín v 25,786 týždňoch, čo predstavuje 181 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 48,301 hodín týždenne. V tomto referenčnom období dochádzalo k prekračovaniu priemerného týždenného služobného času približne o 18,06 minúty týždenne.
V 4/ referenčnom období (od októbra 2022 do marca 2023) žalobca odpracoval spolu 1.182,500 hodín v 25,286 týždňoch, čo predstavuje 177 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 46,765 hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES n e d o š l o .
V 5/ referenčnom období (od apríla 2023 do septembra 2023) žalobca odpracoval spolu 1.071,500 hodín v 25,143 týždňoch, čo predstavuje 176 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 42,616 hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES n e d o š l o .

V 6/ referenčnom období (od októbra 2023 do marca 2024) žalobca odpracoval spolu 1.103,500 hodín v 24,572 týždňoch, čo predstavuje 172 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 44,909 hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES n e d o š l o .
Dôkazy: Výpočet priemerného služobného času žalobcu
Plachty služieb žalobcu – predložené žalobcom
Prehľad plánu služieb žalobcu
Žalovaný má za to, že obsahom žaloby je náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej porušovaním smernice 2003/88/ES z dôvodu jej nesprávnej, resp. neúplnej transpozície do právneho poriadku Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, ako už bolo vyššie spomenuté, aby súd skúmal, či pri priamej aplikácií smernice 2003/88/ES aj skutočne došlo k jej porušeniu a ak áno, tak v akom rozsahu, resp. v akom rozsahu došlo k ujme na nemajetkovej, teda vnútornej sfére toho-ktorého žalobcu.
Neexistuje spôsob, ktorým by bolo možné všeobecne určiť, že všetci príslušníci Hasičského a záchranného zboru disponujú rovnakou nemajetkovou ujmou, keďže každého život je rozdielny a rovnako aj rozvrh služieb, branie si dovoleniek, výber voľných dní či nástup na PN-ku sú rozdielne.
Z praxe súdov po celej Slovenskej republike je zrejmé, že aj spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy nemôže byť vo forme matematickej rovnice vyplývajúcej z ustanovení o mzdových nárokov (§ 122 zákona č. 315/2001 Z. z.) a teda ani tento spôsob nemôže predstavovať určitú „alfu-omegu“ tak, ako to prezentuje právny zástupca žalobcu.
Z uvedeného dôvodu si žalovaný dovolí znovu, tentokrát v krátkosti, vysvetliť predmetný prepočet priemerného služobného času žalobcu, ktorý predkladá ako prílohu tohto vyjadrenia.
Žalovaný súdu prvej inštancie predložil prepočet skutočne odpracovaných hodín, do ktorých zavrhoval všetky hodiny v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES. V tomto smere poukazujeme napríklad na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, cit.: „Fond pracovného času v každom mesiaci nie je veličina, z ktorej by sa malo vychádzať, pretože ide len o vyjadrenie počtu pracovných hodín, ktoré má zamestnanec pri jeho spôsobe rozvrhnutia pracovného času k dispozícií, nevyjadruje reálne číslo, koľko zamestnanec v práci za mesiac skutočne odpracoval.“ Žalovaný teda poukazuje na článok 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, cit.: „čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“ Zároveň žalovaný poukazuje na § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý posudzuje určité časy odpočinku ako služobný čas, avšak tieto časy odpočinku nie sú služobným časom. § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. predmetné časy odpočinku len posudzuje ako služobný čas z dôvodu, aby sa aj tento čas odpočinku, za ktorý žalobcovi patrí náhrada mzda, odzrkadlil vo fonde pracovného času a teda aj na výplatných páskach.
Z uvedeného dôvodu žalovaný do kolónky „počet odslúžených celých zmien“ započítava celkový počet 24-hodinových zmien v tom-ktorom mesiaci, ktorý na účely výpočtu jeho skutočného pracovného času (teda na účely stĺpca „počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci“) násobí číslom 24.
Následne pracovný čas žalobcu sa započítava aj do stĺpca „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“, v ktorom sa premieta pracovný čas žalobcu v dňoch, v ktorých neodpracoval celých 24 hodín. Ide o dni napríklad poldňovej dovolenky alebo iného voľna, návštevy lekára alebo sprevádzanie rodinného príslušníka do lekárskeho zariadenia, pracovný čas počas rekondičných pobytov, či školenia alebo zvyšovanie kvalifikácie.
Pracovný čas žalobcu sa premieta aj v stĺpci „celkový čas zásahu po ukončení služobného dňa po 7:00 hod.“, nakoľko ide o čas, kedy má žalobca výjazd v ranných hodinách, kedy mu už má skončiť 24-hodinová služba, avšak z dôvodu potreby výmeny zmien zostáva v práci aj po ukončení jeho pracovného dňa. Ide teda o pracovný čas, ktorý trávi výkonom služby po 7:00 hod. a tento čas po 7:00 hod. teda nemožno premietnuť v stĺpci „počet odslúžených celých zmien“, keďže tento predstavuje iba 24 hodín.
Uvedené 3 stĺpce sa spočítajú do stĺpca „počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci“ a tieto predstavujú delenca v rovnici pri výpočte jeho priemerného služobného času.
Stĺpec „počet dní v mesiaci“ predstavuje celkový počet dní v mesiaci. Avšak smernica 2003/88/ES v článku 16 písm. b) ustanovuje dni, ktoré nemožno použiť na kompenzáciu pracovného času žalobcu v iných dňoch. Ide o dni času odpočinku, počas ktorých žalobca odpracuje 0 pracovných hodín, avšak tento deň nemožno použiť v priemerovaní jeho pracovného času na účely článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES.
Uvedeným postupom sa ponižuje deliteľ a zvyšuje sa podiel, čím smernica 2003/88/ES poskytuje zvýšenú ochranu pracovníkom. Žalovaný uvádza, že smernica 2003/88/ES považuje za neutrálne dni iba dni riadnej ročnej dovolenky v rozsahu 4 týždňov (v plachtách služieb označené ako „DOV“) a všetky

dni práceneschopnosti (v plachtách služieb označené ako „PN“, „PNK“ a „OČR“). Žalovaný uvádza, že na účely neutrálnych dní považuje všetku „DOV“, „PN“, „PNK“, „OČR“ a nad rámec aj dni „VSZ“.
Z uvedeného dôvodu v stĺpci „počet dní DOV, OČR, PN, PNK, VSZ“ sa premietajú neutrálne dni, ktoré nie sú zahrnuté v stĺpci „započítané dni“ a teda sa nevyužívajú na výpočet priemerného služobného času žalobcu.
Výsledkom je teda stĺpec „priemerný počet skutočne odslúžených hodín za týždeň“, ktorý predstavuje podiel medzi delencom (počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci) a deliteľom (priemerný počet týždňov v sledovanom období).
V zmysle predmetných prepočtov služobného času žalobcu máme za to, že do práva žalobcu v zmysle článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES bolo zasiahnuté len v dvoch referenčných obdobiach zo šiestich.
V zmysle vyššie uvedeného má žalovaný za to, že je nutné požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy podstatne znížiť o sumy, ktoré žalobca žiada za referenčné obdobia, v ktorých nedošlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a zároveň v ostatných referenčných obdobia treba vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aká škoda mu v príčinnej súvislosti s týmito niekoľkominútovými prekročeniami priemerného týždenného služobného času vznikla a v akom rozsahu.
V.
K výške nemajetkovej ujmy
Žalovaný poukazuje aj na výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žiada žalobca. Predmetná žalovaná suma predstavuje marginálny rozdiel oproti najnovším rozsudkom okresných súdov, resp. krajských súdov, v predmetných veciach. Súdna prax v prípadoch, kedy došlo k porušeniam smernice 2003/88/ES sa ustálila v rozsahu 1.500 Eur až 2.500 Eur.
Žalovaný preto poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/85/2023 zo dňa 06.03.2024, cit: „Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný z dôvodu neodôvodnenia priznanej výšky nemajetkovej ujmy 6.996,04 Eur. Zároveň súd v svojom rozhodnutí neprihliadal na bežnú rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, v ktorých súdy priznávajú priemernú náhradu približne 2 500 eur, (...)“ a ďalej v bode 26., cit.: „ (...) výška náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov sa pohybuje v rozpätí od 1 500 € do 2.500 € (viď rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/35/2022, 6Co/60/2022, 6Co/193/2022, 6Co/102/2022, 11Co/222/2020, 11Copr/1/2020, 11CoPr/4/2020 – vo všetkých priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 €, sp. zn. 2CoPr/3/2019 – priznaná náhrada 1 500 € a sp.zn. 6Co/129/2022 – priznaná náhrada 2 500 €).“
Z rovnakého dôvodu žalovaný poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/7/2023 zo dňa 09.01.2024, ktorým odvolací súd rovnako zrušil rozhodnutia súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie taktiež poukazujúc na rôzne rozhodnutia krajských súdov, v ktorých je za „bežnú prax súdov“ označovaná čiastka od 1.500 Eur do 2.500 Eur.
Žalovaný z rovnaké dôvodu poukazuje ďalej aj na nedávne uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým rovnako zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie konštatujúc, že priznaná suma 4.445,48 Eur je nedôvodne vysoká.
Žalovaný ďalej poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.06.2023 bod 46., ktorý sa priklonil k rovnakému záveru a zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 5C/22/2022-150 zo dňa 05.12.2022, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.640,93 Eur a vec vrátil na nové konanie.
Žalovaný poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach 11CoPr/1/2023 zo dňa 17.04.2024, ktorý rovnako v bode 12. a 13. stanovil spôsob stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj bežnú prax súdov v rozsahu 1.500 Eur až 2.500 Eur.
Žalovaný si dovolí poukázať aj na niekoľko ďalších rozhodnutí a výšku súm, ktorá bola priznaná v obdobných prípadoch, napríklad:
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoSp/4/2020 z 5.5.2021 – 2.089 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/1/2020 z 19.11.2020 – 2.000 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/54/2020 z 3.12.2020 – 2.452,92 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/60/2019 z 5.3.2020 – 1.500 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoPr/4/2019 z 6.5.2020 – 1.500 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 15Co/6/2020 z 24.11.2020 – 243,98 Eur,
Rozusdok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/193/2023 z 19.04.2024 – 1.500 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2C/17/2021 z 20.5.2022 – 2.100 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2C/15/2021 z 27.5.2022 – 2.100 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5C/16/2021 z 19.4.2022 – 2.100 Eur,
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3C/15/2021 z 11.5.2022 – 2.400 Eur,
Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 21C/60/2022 z 02.02.2023 – 0,00 Eur,

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/11/2023 z 30.01.2024 – 0,00 Eur,
Rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 21C/45/2023 z 10.04.2024 – 1.200 Eur,
Rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 5C/76/2023 z 11.01.2024 – 1.500 Eur.
Respektíve aj iné rozhodnutia, ako napríklad rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 37Cpr/6/2016 zo dňa 29.11.2021 (priznaná suma vo výške 1.500,- €), rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 25C/29/2019 zo dňa 24.11.2020 (priznaná suma vo výške 1.200,- €), rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022 zo dňa 10.11.2022 (priznaná suma vo výške 1.000,- €).
V skratke žalovaný poukazuje aj na rozhodnutia Okresného súdu Pezinok sp. zn. 47C/3/2022, 9C/43/2022, 4C/60/2022, 47C/2/2022, 45C/63/2022, 8C/64/2022 alebo 8C/51/2023, ktorými súd priznal po 2.500 Eur; rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/24/2023, 6C/29/2023, 17C/12/2023, 17C/13/2023, 17C/16/2023, 17C/17/2023 alebo 10C/6/2023, ktorými súd priznal 2.000 Eur; rozhodnutia Okresného súdu Rožňava sp. zn. 6C/35/2023, 6C/36/2023, 6C/37/2023, 6C/38/2023, 6C/88/2023, 11C/56/2023, 11C/89/2023 alebo 1C/38/2023, ktorými súd priznal 2.000 Eur; rozhodnutia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/23/2023, 8C/24/2023 alebo 8C/34/2023, ktorými súd priznal 2.000 Eur; rozhodnutie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 13C/7/2023, ktorým súd priznal 2.000 Eur.
Je zrejmé, že súdy po celej Slovenskej republike sa neprikláňajú k matematickému výpočtu nemajetkovej ujmy.
Zároveň je zrejmé, že súdy mimo banskobystrického kraja, resp. aj niektoré súdy v rámci Banskobystrického kraja, priznávajú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 1.000 Eur až 2.500 Eur, resp. viac iba v odôvodnených prípadoch a aj to len do výšky približne 3.500 Eur.
Žalovaný zároveň dodáva, že súdy Slovenskej republiky skúmajú aj samotné porušenie smernice 2003/88/ES a jeho rozsah, nakoľko nemožno generalizovane ustanoviť, že by nesprávna, resp. neúplná transpozícia smernice 2003/88/ES zakladala akýkoľvek nárok tomu-ktorému žalobcovi bez bližšieho zisťovania špecifických osobitostí toho-ktorého prípadu.
Žalovaný preto považuje za dôvodné, aby aj v tomto prípade sa súd zaoberal predloženými výpočtami priemerného týždenného služobného času žalobcu a na tieto prihliadol pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy.
VI.
K niektorým tvrdeniam žalobcu
K bodu 11 repliky žalovaný uvádza, že prepočet predostretý žalovaným vychádza priamo zo smernice 2003/88/ES, keďže práve žalobca považuje zákon č. 315/2001 Z. z. za neaplikovateľný z dôvodu, že v ňom nie je transponovaná smernica 2003/88/ES úplne. Z uvedeného dôvodu žalobca predostrel súdu prvého stupňa výpočet priemerného týždenného pracovného času, ktorý vyplýva, ako už bolo vyššie uvedené, priamo zo smernice 2003/88/ES tak, ako to tvrdí žalobca.
Nakoľko žalobca tvrdí, že nedošlo k úplnej transpozícií smernice 2003/88/ES a teda je nevyhnutné aplikovať smernicu 2003/88/ES priamo, tak žalovaný pristúpil k prepočtu priemerného týždenného služobného času podľa tejto smernice a odklonil sa od dikcie zákona č. 315/2001 Z. z. Zároveň žalovaný dodáva, že ak by sme šli podľa zákona č. 315/2001 Z. z., tak tento bol rovnako dodržaný.
K bodu 12 repliky žalovaný uvádza, že § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nepovažuje, ale len posudzuje tieto časy odpočinku ako výkon štátnej služby. Žalobca veľmi nesprávne používa slovo „považovať“ a nezmyselne ho zamieňa s pojmom „posudzovať“. Z gramatického výkladu predmetného ustanovenia je zrejmé, že pojem „posudzuje“ neznamená, že predmetné časy odpočinku sú výkonom štátnej služby. Predmetné časy odpočinku sa len posudzujú ako výkon štátnej služby, čo predstavuje diametrálny rozdiel v tvrdeniach žalobcu a skutočnosťou podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.
Predmetný rozdiel sa vzťahuje teda aj na bod 11 repliky na strane 14, kedy žalobca tvrdí, že je jedno či sa na účely mzdy evidujú odpracované hodiny alebo nie, keďže údajne jeho plat vychádza z tarifného platu v závislosti od konkrétnej platovej triedy. Je zrejmé, že tvrdenie žalobcu je nepravdivé a to z dôvodu, že v prípade, ak by sa predmetné časy odpočinku neposudzovali ako výkon štátnej služby, tak by žalobca v žiadnom mesiaci nenaplnil fond pracovného času a teda by mu nemohla byť vyplatená ani odmena podľa platových tabuliek. Preto je nanajvýš podstatné, či sa teda tieto časy posudzujú ako výkon štátnej služby alebo nie a teda tvrdenia žalobcu na strane 14 repliky sú zavádzajúce a nepravdivé.
K časti repliky „K pojmu priemerný čas“ žalovaný uvádza, že nie je podstatné, či ustálime referenčné obdobie podľa smernice 2003/88/ES alebo podľa zákona č. 315/2001 Z. z. Zo smernice celkom zrejme vyplýva, že pri protipožiarnych službách je referenčné obdobie na výpočet priemerného týždenného pracovného času 6 mesiacov. Vyplýva to z účelu predmetných ustanovení, keďže v prípadoch podľa článku 17 je nevyhnutné na účely zabezpečenia chodu predmetných odvetví, ktoré vyžadujú neustálu činnosť, aby bolo možné sa odchýliť od 4-mesačných referenčných období a toto obdobie rozšíriť až do rozsahu 12 mesiacov v určitých špecifických prípadoch za podmienok stanovených smernicou 2003/88/

ES. Z uvedeného dôvodu žalovaný poukazuje na článok 19, ktorý stanovuje, že referenčné obdobie v tomto prípade je 6 mesiacov.
Zároveň, nakoľko žalobca veľmi zmätočne preskakuje zo smernice 2003/88/ES na zákon č. 315/2001 Z. z. a späť podľa toho, ktoré ustanovenie mu vyhovuje viac, žalovaný uvádza, že predmetná časť smernice a teda referenčné obdobie dlhé 6 mesiacov bola s určitosťou transponovaná aj do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Účel § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. je totožný s účelom článkov 16 a 19, teda rozvrhnutie služobného času do určitých referenčných období. Tieto ustanovenia vytvárajú priestor na rozvrhovanie služieb do určitého časového rozmedzia, v rámci ktorého sa počíta priemerný pracovný čas. V podmienkach Slovenskej republiky sa toto časové rozmedzie chápe ako 6 kalendárnych mesiacov v rade, konkrétne v čase od januára do júna a od júla do decembra. Zároveň zo smernice 2003/88/ES vyplýva len, že referenčné obdobie predstavuje 6 kalendárnych mesiacov po sebe a vôbec ho „neukotvuje“ do konkrétnych kalendárnych mesiacov. Z uvedeného dôvodu, ak prijmeme argumentáciu žalobcu, že smernica 2003/88/ES bola nesprávne transponovaná a je nevyhnutné ju aplikovať priamo, tak na účely predmetného súdneho konania, ako aj ďalších obdobných, možno prijať záver, že podľa smernice 2003/88/ES vychádzame zo šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov na účely výpočtu priemerného pracovného času žalobcu a teda obdobie posledných 3 rokov rozdelíme do šiestich 6-mesačných referenčných období, v rámci ktorých vypočítame priemerný pracovný čas žalobcu.
K bodu VII. repliky žalovaný uvádza, že predmetom žaloby nie je otázka, či sa má služobná pohotovosť započítavať do fondu pracovného času na účely výplaty plnej zložky mzdy, ale otázka, že ak započítame služobnú pohotovosť do pracovného času, či dôjde k prekročeniu 48-hodinového maximálneho týždenného pracovného času.“

5. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadril k predmetnému podaniu žalovaného a vo svojom písomnom vyjadrení okrem iného uviedol:
„Vzhľadom na tvrdenia žalovaného uvedené v Duplike je zrejmé, že žalovaný v týchto sporoch prichádza s ďalšou pozmenenou verziou tvrdení, ktorými sa napriek rozsiahlej, dlhoročnej a už ustálenej rozhodovacej praxi súdov v takýchto sporoch snaží súd znovu presvedčiť, že je vlastne právne „všetko v poriadku“ a to napriek tomu, že nedošlo k žiadnej relevantnej zmene či už skutkového stavu, ako ani právnej úpravy. Žalovaný tento protiprávny stav, znamenajúci dlhoročné sústavné porušovanie práv zásahových hasičov na zachovanie či už vnútroštátnymi predpismi stanoveného, alebo aspoň Smernicou limitovaného maximálneho pracovného času, odstrániť v skutočnosti nijako nemieni, keďže mu tento stav zjavne vyhovuje.
Žalovaný si takto najnovšie vytvoril zavádzajúci „vzorec“ výpočtu údajného priemerného týždenného pracovného času tak, aby tak znížil výsledný pracovný čas a to nielen nesprávnym (ne)zohľadnením jednotlivých údajov, ale dokonca aj neuvedením tých údajov, ktoré vyplývajú aj zo žalovaným predložených listín. Žalovaný sa týmto spôsobom snaží prezentovať záver, že vlastne k porušovaniu limitov pracovného času zásahových hasičov nedochádza, čo je však v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Skutkové tvrdenia žalovaného uvedené v Duplike ako aj tabuľke označenej ako „Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“, preto v celom rozsahu popieram.
II.
Pokiaľ som v bode 4. môjho predchádzajúceho písomného podania, označeného ako „Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného k žalobe, v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/19/2024“ zo dňa 22.07.2024 (ďalej aj „Replika žalobcu“) uvádzal, že námietka žalovaného o „mzdovom nároku“ bola súdmi doposiaľ vo viac než 100 prípadoch odmietnutá, tak na tomto tvrdení ako na presnom a správnom naďalej trvám.
Žalovaný totiž opätovne akosi „prehliadol“, že toto moje tvrdenie sa týkalo prípadov, „v ktorých súdy posudzovali právne identickú žalobu, akou je aj moja žaloba v tomto spore“. Presne tak totiž znela moja formulácia uvedeného tvrdenia. Ak som teda uvádzal, že toto tvrdenie sa viaže na prípady, kedy išlo o „právne identické žaloby“ akou je moja, tak som tým mal na mysli prípady, v ktorých žalobcov zastupoval môj právny zástupca a ktoré boli vo všetkých relevantných skutočnosti právne identické s moju žalobou. Žalovanému je pritom nepochybne známe, že v žiadnom z týchto prípadov za viac než 3,5 roka, odkedy môj právny zástupca zastupuje žalobcov – hasičov v týchto sporoch, s predmetnou námietkou nikdy neuspel a ak by tomu tak bolo, nemal by žalovaný problém takéto súdne rozhodnutie označiť. Ak totiž chceme porovnávať právne názory či závery súdov, mali by sme porovnávať priamo porovnateľné – v tomto smere by maj aj žalovaný porovnávať závery súdov vyslovené pri posudzovaní identicky uplatnených a dokazovaných nárokov. Zjavne nie je náhoda, že vo spomedzi všetkých tých súdnych rozhodnutí, ktoré žalovaný zmieňuje v článku V. Dupliky, snažiac sa tým podložiť tvrdenie o údajne

neprimeranej výške mnou žalovaného odškodnenia, žalovaný neuvádza ani jediné z doposiaľ 71 právoplatných rozhodnutí súdov, ktoré prejednávali skutočne „právne identickú žalobu“ o akú ide aj v tomto prípade, pričom všetky tieto rozhodnutia boli predmetom posudzovania aj odvolacím súdom.
Nie je mi známe, ako boli koncipované žaloby v tých iných sporoch, z rozhodnutí z ktorých žalovaný rozsiahlo cituje, ako boli tam uplatnené nároky skutkovo a právne preukazované a odôvodňované. Zo skúseností z viac než 100 doterajších sporov, v ktorých môj právny zástupca zastupoval žalobcov – hasičov je však zrejmé, že žalovaný ďalej pokračuje v tom spôsobe procesnej obrany, aký prezentoval vo všetkých predchádzajúcich obdobných sporoch. Je pritom signifikantné, že jeho rozhodujúce právne tvrdenia sa pravidelne menia, kedy žalovaný v uplynulých rokoch poskytol súdom už niekoľko verzií tvrdení o tom, aký je vlastne priemerný týždenný pracovný čas hasičov, či je tento ešte stále u každého zásahového hasiča v trvaní 47,84 hodín týždenne tak, ako to tvrdil v predchádzajúcich sporoch na tunajšom súde a na základe čoho sa teda zmenil na ním aktuálne tvrdený, aké dlhé sú vlastne ním tvrdené „referenčné obdobia“, či 4, 6 alebo 12 mesačné a kedy začínajú plynúť, kde tieto meniace sa tvrdenia žalovaného sú predpokladám tunajšiemu súdu dobre známe z predchádzajúcich súdnych sporov mojich kolegov hasičov.
Žalovaný si z rozhodnutí súdov pravidelne vyselektuje niektorú, z kontextu vytrhnutú vetu či pasáž odôvodnenia, ktorá by zrejme mala vyznievať v prospech žalovaného, a následne na ňu paušálne poukazuje vo všetkých ostatných sporoch bez ohľadu na to, či takýto právny názor súdu vyslovený v inom spore za úplne iných procesných okolností je vzhľadom na konkrétny spor vôbec použiteľný. Je síce faktom, že súdy rozličným spôsobom posudzovali a priznávali žalobcom výšku nemajetkovej ujmy, avšak žalovaný samozrejme selektívne poukazuje len na tie súdne rozhodnutia (mnohé pritom doposiaľ neprávoplatné), v ktorých síce súdy žalobcom priznali nižšiu sumu, avšak už zjavne vedome neuvádza, z akých dôvodov a v akých prípadoch tomu tak bolo. V tomto smere mi je pritom známe, že žalobcovia (hasiči) v sporoch, na ktoré žalovaný poukazuje, vyčísľovali a aj dôkazne preukazovali výšku nároku úplne iným spôsobom, než aký som uplatnil ja v tomto konaní ako aj ďalší moji kolegovia, ktorých zastupoval môj právny zástupca.
Je totiž podľa môjho názoru taktiež rozdiel, či si žalobca žalovanú sumu určí vlastnou úvahou bez toho, aby podrobne preukazoval všetky rozhodujúce skutočnosti (napr. aj ohľadne presného rozsahu odpracovaného času, nezapočítaných hodín pohotovostí, presného vyčíslenia nároku a napokon aj všetkých ostatných rozhodujúcich skutočností), alebo či svoju žalobu odôvodní a dôkazne aj čo do žalovanej výšky preukazuje tak podrobne a detailne, ako som sa to snažil spraviť ja v tomto spore. Nemožno opomenúť ani tú zásadnú skutočnosť, že žalobcovia v žalovaným uvádzaných sporoch ani nenapádali zamietajúce výroky rozsudkov odvolaním a teda odvolací súd sa v tých prípadoch ani nevenoval tomu, či by prípadne výška odškodnenia nebola primeraná aj vo vyššej (teda žalovanej) sume. Za týchto okolností je potom nekorektné až zavádzajúce poukazovanie žalovaného na „priemernú výšku doposiaľ priznanej škody“ a to už len preto, že procesný postup žalobcov a okolnosti v ním označovaných sporoch boli zjavne iné, než je tomu v tomto mojom spore.
Žalovaný taktiež neberie vôbec ohľad na to, že ak napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky v nejakom rozhodnutí uvedie názor na posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy, nie je tento právny názor automaticky bez ďalšieho bezvýhradne aplikovateľný v každom spore, v ktorom sa len analogicky použijú ustanovenia o ochrane osobnosti. Presne o takú situáciu sa jedná aj v prípade žalovaným označovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, v ktorom však súd vychádzal z absolútne neporovnateľných skutkových okolnostní, ktoré zakladali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V danom prípade totiž išlo o nárok pozostalých po obeti dopravnej nehody, čiže išlo o skutkové aj právne okolnosti neporovnateľné s týmto sporom. Je potom očividne zavádzajúce tvrdenie žalovaného, podľa ktorého „prípadný odklon od v zásade nového rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.01.2023 predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces, čím sa narušuje princíp právneho štátu ustanovený v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ Obdobne zavádzajúco žalovaný poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6Co/318/2017-513 zo dňa 24.09.2018, ktorého predmetom bol nárok žalobcu (trestného sudcu) na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej mu pri domovej prehliadke, pri ktorej mu boli odcudzené pracovné diáre a ktorú prehliadku považoval za nezákonnú. Nie je mi zrejmé, ako a v čom je takýto spor pri takom skutkovom základe, porovnateľný s mojim sporom.
Rovnako novým nie je na prístup žalovaného, kedy rozsiahlo avšak selektívne poukazuje na neprávoplatné rozhodnutia prvoinštantných súdov aj napriek tomu, že tieto zjavne boli napadnuté odvolaním (a to paradoxne vždy aj samotného žalovaného), pričom z týchto rozhodnutí si znova povyberá tie časti odôvodnení, ktoré mu situačne vyhovujú. Samozrejme to, či sa s týmito právnymi názormi stotožnil alebo nestotožnil odvolací súd v prípade podaného odvolania, to už žalovaný nikdy

neuvádza. Na rozdiel od žalovaného ja vo svojom predchádzajúcom vyjadrení (replike) a aj v tomto aktuálnom vyjadrení porovnávam len priamo porovnateľné a právoplatné rozhodnutia súdov, v ktorých súdy posudzovali právne identickú žalobu, akú som podal aj ja v tomto spore, pričom tu (v záujme odstránenia pochybností žalovaného o tom, čo je „právne identická žaloba“) znova dodávam, že hovorím o doposiaľ 71 právoplatných rozhodnutiach, ktoré boli preskúmané odvolacím súdom a v ktorých mojich kolegov – žalobcov hasičov, právne zastupoval môj právny zástupca.
Za doslova demagogické a zavádzajúce považujem tvrdenia, podľa ktorých „žalovaný poukazuje aj na najnovšie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veciach právneho zástupcu A. F. B., ktorými Krajský súd v Banskej Bystrici vrátil súdom prvej inštancie na nové konanie (...) a to z dôvodu, že Okresný súd Lučenec porušil zásadu „ne ultra petitum“, keď rozhodol vo veci priznaním plnej výšky žiadanej žalobcom, ktorú si vypočítal totožným spôsobom ako v tomto prípade.“ Žalovaný týmto očividne dáva do súvisu fakt o zrušení predmetných rozhodnutí odvolacím súdom s tým, že žalobcovia v tých prípadoch vyčísľovali výšku žalovanej sumy identickým spôsobom, ako som to aplikoval aj ja v mojej žalobe, čím chce žalovaný zjavne naznačiť, že sa odvolací súd od akceptovania tohto spôsobu stanovenia výška žalovaného nároku odklonil. Toto však samozrejme nie je pravdou. Skutočným dôvodom, pre ktoré odvolací súd zrušil rozhodnutia senátu 16C Okresného súdu Lučenec bol ten, že súd (resp. sudca tamojšieho súdu) odmietol rešpektovať doterajšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, čo výslovne konštatoval vo svojich rozhodnutiach. Zároveň prisúdený nárok právne kvalifikoval ako „stratu nádeje na zmenu legislatívy“ s odškodnením vo výške 500,- Eur za každý mesiac žalovaného obdobia, ďalej neaplikoval analogicky ustanovenia § 11-13 OZ, ale postupoval podľa zákona č. 513/2004 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci a u každého so žalobcov považoval za primerané odškodnenie sumu vo výške prevyšujúcej 19.500,- Eur.
Odvolací súd tak prvoinštantnému súdu v zrušujúcom uznesení vytýkal to, že sa zaoberal iným plnením, než bolo v žalobe uvedené a tieto skutočnosti boli práve dôvodom na konštatovanie, že prvoinštantný súd porušil zásadu „ne ultra petitum“. Táto skutočnosť je očividná už zo samotného znenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/27/2024 zo dňa 30.05.2024, na ktoré sa žalovaný odvoláva:
„9.1 Odvolací súd však konštatuje, že v posudzovanej veci išlo o otázku „iura novit curia“, ale o otázku skutkovú. Žalobca v žalobe uplatnený nárok skutkovo vymedzil tak, že si uplatňuje nárok, ktorý mu vznikol v dôsledku dlhodobého zásahu do jeho osobnostných práv; domáhal sa náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslil podľa počtu hodín nariadenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré hodiny mu neboli, v rozpore s čl. 2 ods.1 a čl. 6 písm. b) smernice č. 2003/88/ES, započítané do fondu pracovného času. Žalobca sa nedomáhal nároku z dôvodu straty nádeje na zmenu legislatívy; rovnako sa nedomáhal nemajetkovej ujmy za počet hodín odpracovaných nad smernicou č. 2003/88/ES stanovený limit 48 hodín týždenne v rámci jednotlivých referenčných období.
9.2 Súd prvej inštancie, ktorý vlastným výpočtom určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy odôvodňujúc uvedené stratou nádeje na zmenu legislatívy, svojim postupom nahradil procesnú aktivitu žalobcu a porušil tým zásadu „ne ultra petitum“ predpokladanú ustanovením § 216 C.s.p. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že súd v konečnom dôsledku priznal žalobcovi len ním uplatnené plnenie vo výške 6.201,36 Eur, nakoľko v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že žalobcovi „patrí nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za stratu nádeje na zmenu legislatívy za mesiace od 02.09.2020 až do 02.12.2023 v celkovej sume 19.500,- Eur.“.
10. Keďže je v sporovom konaní základnou povinnosťou žalobcu uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť dôkazy za účelom ich preukázania a žalobca svoj nárok v žalobe odôvodnil porušovaním práva na ochranu súkromia a rodinného života, práva na ochranu zdravia a práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, nebol daný dôvod, aby súd prvej inštancie vytváral nový/iný právny nárok a skutkovo ho inak odôvodňoval (výpočet, koľko hodín v každom referenčnom období žalobca odpracoval nad smernicou stanovený limit; strata nádeje na zmenu legislatívy).
10.1 Zároveň platí, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t.j. rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu. Rozhodovacia prax Okresného súdu Lučenec (ako aj iných okresných súdov v obvode pôsobnosti konajúceho krajského súdu) je jednotná v názore, že v obdobných veciach si žalobcovia správne uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ustanovenia § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka, ktoré závery boli niekoľkokrát potvrdené odvolacím súdom; predmetné ustanovenia sú totiž obsahom aj účelom najbližšie náhrade škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie; inštitútom najbližším prejednávanej veci tak nie je odškodnenie za nezákonnú väzbu, konštatovanie súdu prvej inštancie v tomto smere nebolo správne.
(...)

12. S ohľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie svojim postupom (aplikáciou ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.; odôvodňujúc priznanie uplatneného nároku stratou nádeje na zmenu legislatívy) prekročil rámec vymedzeného petitu tým, že žalobcovi priznal plnenie z iného skutkového, než v žalobe vymedzeného, základu, čím porušil zásadu „ne ultra petitum“; uvedené malo za následok porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces.“
V skutočnosti teda odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie to, že nepostupoval podľa doterajšej rozhodovacej praxe či už svojho odvolacieho – Krajského súdu v Banskej Bystrici, alebo dokonca aj všetkých ostatných senátov svojho Okresného súdu Lučenec v sporoch o právne identických žalobách, práve naopak, túto prax vyslovene ignoroval a aj po zrušení jeho rozhodnutí odvolacím súdom postupuje v priamom rozpore s pre neho záväzným právnym názorom odvolacieho súdu. Rozhodnutia všetkých ostatných senátov tamojšieho súdu (Okresného súdu Lučenec), v ktorých súd postupoval podľa doterajšej ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v 71 prípadoch odvolacím súdom prejednaných vecí (ktoré je identická s doterajšou rozhodovacou praxou senátov Okresného súdu Zvolen), neboli ani v jedinom prípade zrušené.
Je teda očividné, že dôvody zrušujúcich uznesení odvolacieho súdu nemali absolútne žiadny súvis s tým, čo naznačuje žalobca, a to že súd „rozhodol vo veci priznaním plnej výšky žiadanej žalobcom, ktorú si vypočítal totožným spôsobom ako v tomto prípade“, práve naopak, ak by bol senát 16C Okresného súdu Lučenec postupoval (tak ako iné súdy) podľa doterajšej rozhodovacej praxe súdov v rozhodnutiach o žalobách, v ktorých žalobcov zastupoval môj právny zástupca, tak jeho rozhodnutia by zrušené neboli. Keďže nepochybujem o tom, že aj autor posledne citovaného tvrdenia vie čítať s porozumením rozhodnutia súdov, tak takéto tvrdenia žalovaného o tom, čo bolo dôvodom zrušenia daných rozhodnutí, považujem len za pokus o prvoplánové a až nedôstojné zavádzanie.
III.
1. K úvodnej časti článku IV. Dupliky žalovaného nepovažujem za potrebné sa osobitne vyjadrovať, keďže všetky právne relevantné skutočnosti som v tomto smere už uviedol v článkoch V. a VI. mojej Repliky žalobcu a na tam uvedených skutočnostiach naďalej zotrvávam a v podrobnostiach na ne odkazujem.

V tejto súvislosti najmä poukazujem na to, že podmienkou, aby bolo možné v členskom štáte aplikovať referenčné obdobie v konkrétnej dĺžke je to, že právna úprava referenčných období by musela byť transponovaná resp. prevzatá do vnútroštátneho právneho predpisu a museli by byť stanovené konkrétne podmienky výpočtu priemerného týždenného pracovného času v presne vymedzenom referenčnom období. Tu mám však za to, že „referenčné obdobie“, tak ako ho vymedzuje Smernica, nebolo prevzaté do právnej úpravy ZoHaZZ a nebola takto využitá ani žiadna z odchýlok resp. výnimiek ustanovených v článku 17 Smernice. Zo samotného ZoHaZZ, ale ani iného právneho predpisu či kolektívnej zmluvy nevyplýva, že by tieto ustanovenia Smernice boli do tohto zákona aj riadne prevzaté, a teda, že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať len v určitom, časovo presne ohraničenom referenčnom období v presne stanovenej dĺžke resp. časovom ohraničení.
Žalovaný súdu spolu s Duplikou predložil listinu – tabuľku označenú ako Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach. Na základe týchto „výpočtov“ žalovaný následne v článku IV. Dupliky tvrdí, že k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice a teda k prekročeniu maximálne 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času došlo u mňa len v 1 zo 6 žalovaným označených „referenčných obdobiach“.
Tvrdenia žalovaného o mojom priemernom týždennom pracovnom čase však nie sú správne a to nielen z právnych dôvodov, keďže žalovaný nastavil „vzorec“ na výpočet priemerného týždenného pracovného času tak, aby nezohľadnením právne relevantných skutočností (vyplývajúcich z právnej úpravy) umelo znížil výslednú dĺžku priemerného týždenného pracovného času (k tomu viď nižšie), ale aj preto, že žalovaný ani vo svojich výpočtoch ani len nezohľadnil počet reálne odpracovaných hodín!
Vo výpočte resp. tabuľke žalovaného totiž v mojom prípade chýba minimálne 488:35 hodín (v šesťdesiatkovej číselnej sústave, teda 488 hodín a 35 minút), ktorých odpracovanie vyplýva aj z tých údajov resp. listín, ktoré žalovaný predložil spolu s Duplikou, avšak vo svojom výpočte ich žalovaný z (ne)pochopiteľného dôvodu vôbec nezohľadnil! Nezahrnutím 488:35 odpracovaných hodín do výpočtu účelovo znížil výsledný (priemerný) týždenný pracovný čas, a to nie len tým, že do výpočtu vôbec nezahrnul všetky (!) mnou odpracované hodiny nariadenej služobnej pohotovosti za žalované obdobie, ale ani niektoré celé odslúžené zmeny a hodiny nadčasov!
V prvom rade teda poukazujem na nezrovnalosti údajov o odpracovaných hodinách tak, ako sú tieto uvedené v tabuľke „Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných

obdobiach“. Všetky nižšie uvedené hodiny, ktoré som reálne odpracoval, neboli v žalovaným predloženom výpočte resp. tabuľke vôbec zohľadnené.

Máj 2021 – odslúžených 8 celých služieb, nie 7, tzn. nezohľadnených 24:00 hod.
10.05.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:30 hod.
09.07.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
17.08.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 05:30 hod.
04.09.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
25.09.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
01.10.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
09.10.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
13.10.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 19:00 hod.
28.10.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 18:00 hod.
24.11.2021– nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
15.12.2021 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 06:30 hod.
26.02.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
15.03.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 08:00 hod.
24.03.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 08:05 hod.
02.04.2022 – nesprávne započítaných 08:00 hod. nariadenej práce nadčas, do času výjazdu počas pohotovosti, čo ovplyvnilo počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci; správny údaj + 8 hod. v stĺpci „hodiny odslúžené mimo celých zmien“ 08:00 hod.
05.04.2022 – nesprávne zarátaných 08:00 hod. nariadenej práce nadčas, do času výjazdu počas pohotovosti, čo ovplyvnilo počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci; správny údaj 8 hod. v stĺpci „hodiny odslúžené mimo celých zmien“ 08:00 hod.
26.04.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
07.05.2022 – nesprávne zarátaných 08:00 hod. nariadenej práce nadčas, do času výjazdu počas pohotovosti, čo ovplyvnilo počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci; správny údaj 8 hod. v stĺpci „hodiny odslúžené mimo celých zmien“ 08:00 hod.
10.05.2022 – nesprávne zarátaných 08:00 hod. nariadenej práce nadčas, do času výjazdu počas pohotovosti, čo ovplyvnilo počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci; správny údaj 8 hod. v stĺpci „hodiny odslúžené mimo celých zmien“ 08:00 hod.
20.05.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
04.06.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
09.08..2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
17.09.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
14.10.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
29.10.2022 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
11.02.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
25.03.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 10:00 hod.
12.05.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 11:00 hod.
15.05.2023 – nezohľadnený výkon služby (povodňový výcvik) 08:00 hod.
23. – 25.05.2023 – nesprávne spočítané hodiny výcviku modulu MUSAR,
žalovaný udáva 55:00 hod., skutočnosť je 55:30 hod. 00:30 hod.
17.06.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 13:00 hod.
01.08.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 24:00 hod.
06.09.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 06:00 hod.
12.09.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 09:00 hod.
15.10.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 03:30 hod.
05.11.2023 – nezohľadnené hodiny nariadenej pohotovosti na pracovisku 13:00 hod.
13.03.2024 – nezohľadnené „nariadená práca nadčas“ 11:00 hod.
Sumár odpracovaných hodín, ktoré žalovaný nezohľadnil vo svojom výpočte:
Nariadená pohotovosť na pracovisku: 413:05 hod.
Výkon služby: 32:30 hod.
Nariadená práca nadčas: 43:00 hod.
SPOLU 488:30 hod.
Do pozornosti súdu dávam tiež tú skutočnosť, že žalovaný do svojich výpočtoch zahrnul aj mesiac marec 2024, napriek tomu, že v podanej žalobe som ako žalované obdobie vymedzil obdobie od apríla 2021 do februára 2024 vrátane. Uvádzaný mesiac marec 2024 tak nie je predmetom tohto konania,

avšak žalovaný ho zohľadnil pri výpočte priemerného týždenného pracovného času za ním vymedzené obdobie október 2023 až marec 2024.
Vzhľadom na túto skutočnosť, len pre úplnosť považujem za nevyhnutné poukázať aj na nesprávnosti, ktoré som pri výpočte žalovaného zistil aj v mesiaci marec 2024. Nad rámec vyššie uvedených hodín, ktoré som odpracoval a ktoré žalovaný nezohľadnil vo svojom výpočte uvádzam, že do tohto výpočtu nebolo zahrnutých ďalších 30 hodín strávených mnou na rekondičnom pobyte na prelome mesiacov november 2022 a december 2022 (víkendové dni), k čomu sa podrobnejšie vyjadrujem v tomto článku nižšie.
Na vysvetlenie a preukázanie mnou tvrdených skutočností o chybných údajoch v žalovaným predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ ako aj v ňom chýbajúcich hodinách si dovoľujem súdu uviesť nasledovné príklady.

V mesiaci máj 2021 podľa žalovaným predložených „Plachtách služieb žalobcu“ týkajúcich sa mojej osoby (Dôkaz č. 4 k podanej žalobe) som mal odslúžiť celkove 10 zmien, a to v dňoch 02.05.2021, 05.05.2021, 08.05.2021, 11.05.2021, 14.05.2021, 17.05.2021, 20.05.2021, 23.05.2021, 26.05.2021 a 29.05.2021. V dňoch 08.05.2021 a 29.05.2021 som neslúžil, keďže dňa 08.05.2021 som čerpal tzv. „DOS“ – dovolenku za sviatok a dňa 29.05.2021som mal tzv. „SVP“ – osobná prekážka. Z uvedeného vyplýva, že zvyšných 8 služobných dní som bol prítomný na pracovisku a tieto som riadne odpracoval, kedy jeden môj služobný deň trval 24 hodín.
Skutočnosť, že v dňoch 02.05.2021, 05.05.2021, 11.05.2021, 14.05.2021, 17.05.2021, 20.05.2021, 23.05.2021 a 26.05.2021 som odslúžil vždy 24 hodín vyplýva aj zo žalovaným predloženého „Prehľadu plánu pre obdobie 01.04.2021-31.03.2024“, týkajúceho sa rozpisu odslúžených hodín práve v týchto dňoch. Nad rámec celých zmien som dňa 10.05.2021 preukázateľne jednak z „Plachiet služieb“ ako aj z „Prehľadu plánu pre obdobie 01.04.2021 -
31.03.2024“ odslúžil celkove 10:30 hodín, ktoré žalovaný v predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ v položke „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“ nezohľadnil.
V položke „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“ je v mesiaci máj 2021 uvedený len údaj 10:00, ktorý však zodpovedá v súčte mnou odslúženým hodinám v dňoch 19.05.2021 (8 hodín) a dňa 21.05.2021 (2 hodiny). Odslúžené hodiny dňa 10.05.2021 v rozsahu 10:30 hodín, tak v tejto položke chýbajú a správny údaj má byť 20:30 a nie 10:00. Vo „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ je zároveň v mesiaci máj 2021 v položke „počet celých odslúžených zmien“ uvedený údaj 7, čo nezodpovedá realite, nakoľko v mesiaci máj 2021 som preukázateľne odslúžil 8 celých zmien, tak ako som už uviedol vyššie. Je tak evidentné, že celý jeden služobný deň v trvaní 24 hodín mi nebol v tomto mesiaci máj 2021 žalovaným započítaný. Dňa 18.05.2021 som po ukončení služobného dňa odslúžil navyše 3 hodiny, čomu zodpovedá údaj uvedený vo „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ v položke „celkový čas zásahu po ukončení služobného dňa po 7:00 hod.“ Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mi len v mesiaci máj 2021 nezapočítal celkovo 34:30 hodín. V danom mesiaci som totižto odpracoval preukázateľne 215:30 hodín ((8x24= 192)+(10:30+10+3)=215:30) a nie 181,000 tak ako to uvádza žalovaný v predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“.
Zhrnúc vyššie uvedené, žalovaný v ním uvedenom období mesiacov apríl 2021 až september 2021 mi v tomto období nezapočítal celkovo 84 hodín, ktoré mi tak chýbajú a ktoré nie sú uvedené v počte skutočne odslúžených hodín, čo potom rozhodne skresľuje údaj o mojom priemernom týždennom služobnom čase, ktorý žalovaný za dané obdobie uvádza v rozsahu 44,4386.
Rovnako tak žalovaný skreslil údaje o mnou odpracovaných hodinách v mesiaci máj 2022, kedy nesprávne uviedol údaj o odslúžených hodinách v položke „celkový čas výjazdu počas pohotovosti“, ktorá položka je uvedená vo „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“. Tu poukazujem na to, že žalovaný deklaruje v mesiaci máj 2022 počet celých odslúžených zmien v rozsahu 7.
V rámci týchto siedmich zmien som teda odslúžil určenú služobnú pohotovosť v rozsahu 56 hodín (7x8 = 56), kedy tieto celé zmeny som odslúžil v dňoch 03.05.2022, 15.05.2022, 18.05.2022, 21.05.2022, 24.05.2022, 27.05.2022 a 30.05.2022, tak ako to vyplýva aj z predložených „Plachtách služieb“. Zároveň z predloženého „Prehľadu plánu pre obdobie 01.04.2021 až 31.03.2024“ vyplýva, že v týchto dňoch som počas hodín určenej pohotovosti nevykonal žiaden výjazd, ktorý by sa mi následne premenil na prácu nadčas. Určenú služobnú pohotovosť som v týchto dňoch teda odslúžil bez prerušenia, preto je údaj v položke „celkový čas výjazdu počas pohotovosti“ v mesiaci máj 2022 v rozsahu 16 hodín

nesprávny. Napriek tomu, že v súčte položiek „celková odslúžená nočná pohotovosť“ v rozsahu 40:00 hodín a položky „celkový čas výjazdu počas pohotovosti“ v rozsahu 16:00 hod. žalovanému vychádza správny údaj o celkovej odslúženej určenej pohotovosti v rozsahu 56 hodín, takýto postup je nesprávny a skresľujúci. Údaj o odslúžených hodinách služobnej pohotovosti v rozsahu 16:00 hodín je síce v konečnom dôsledku správny, avšak ide o hodiny služobnej pohotovosti, ktoré som odslúžil mimo celých zmien, a to v dňoch 07.05.2022 a 10.05.2022.
Uvedené tvrdenie vyplýva jednak z predložených „Plachtách služieb“ pri mesiaci máj 2022, kedy pri týchto dňoch je uvedený časový údaj 22:00 – 06:00 a celkový čas tejto nočnej pohotovosti je vyjadrený v položke označenej ako „PR“ v treťom riadku, kde sa uvádza súčet
týchto pohotovostí v rozsahu 16 hodín. Ide tak o službu mimo celých zmien čo v konečnom dôsledku vyplýva aj z „Prehľadu plánu pre obdobie : 01.04.2021 – 31.03.2024“, kde pri dňoch 07.05.2022 – 08.05.2022 v čase od 22:00 – 06:00 je uvedený časový údaj o odslúžených 8 hodinách v rámci akcie a nariadenej nočnej služby. Rovnaké údaje možno pozorovať aj dňa 10.05.2022. Žalovaný mi tak síce uviedol týchto 16 hodín v rámci služobnej pohotovosti, avšak ich v skutočnosti nezapočítal do odslúžených hodín.
Ak som v mesiaci máj 2022 preukázateľne v rámci 7 celých zmien odslúžil 56 hodín určenej služobnej pohotovosti a 16 hodín nariadenej služobnej pohotovosti mimo celých zmien, potom som odslúžil celkove 72 hodín nočnej pohotovosti. Nad rámec celých zmien som navyše odpracoval dňa 02.05.2022 celkove 8 hodín, dňa 06.05.2022 – 14 hodín, dňa 07.05.2022 okrem nočnej služby v rozsahu 8 hodín aj 12 hodín vyplývajúcich z „Prehľadu plánu pre obdobie : 01.04.2021 – 31.03.2024“ a jednotlivých tam uvedených časových úsekov, dňa 09.05.2022 – 14 hodín, dňa 10.05.2022 – okrem nočnej služby aj ďalších 12 hodín, dňa 12.05.2022 – 14 hodín a dňa 13.05.2022 – 10 hodín. V celkovom súčte som v týchto dňoch odslúžil 84 hodín, ktorý údaj uviedol žalovaný vo svojom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ v položke „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“. Dňa 20.05.2022 som však preukázateľne z predložených listinných dôkazov odslúžil aj ďalších 24 hodín nariadenej služobnej pohotovosti, ktoré však vo výpočte žalovaného nefigurujú. Je tak preukázateľné, že v mesiaci máj 2022 mi tak chýba 40 odpracovaných hodín, ktoré žalovaný do výpočtu môjho priemerného týždenného služobného času nezahrnul. Údaj o počte skutočne mnou odslúžených hodinách v mesiaci máj 2022 uvádzaný žalovaným je tak opätovne nesprávny, nakoľko som v tomto mesiaci skutočne odpracoval 292 hodín ((7x24 = 168) + (84+16+24) = 292) a nie 252, ktoré deklaruje žalovaný. Tieto nesprávnosti majú vplyv aj na výsledný priemerný týždenný služobný čas, o ktorom žalovaný tvrdí, že som mal v ním sledovanom období mesiacov apríl 2022 až september 2022 dosiahnuť.
Rovnaké nezrovnalosti sa vyskytujú v každom a jednom žalovaným uvádzanom období, preto údaje uvádzané žalovaným namietam a považujem ich za zavádzajúce a nesprávne. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že „výpočet“ žalovaného vychádza z nesprávnych (neúplných) vstupných údajov, pričom podľa našich skúseností sa takéto nezrovnalosti objavujú u každého jedného príslušníka, v spore ktorého žalovaný predložil takúto tabuľku resp. výpočet. V mojom prípade takto žalovaný do výpočtu z (ne)pochopiteľných dôvodov nezahrnul až 488:35 hodín, ktoré som reálne odpracoval! Už len pre túto zásadnú skutočnosť je výpočet žalovaného viac než pochybný a očividne nesprávny, preto z neho ani nemožno vychádzať.
Okrem vyššie uvedených údajov, ktoré vo výpočte žalovaný vôbec nezohľadnil, sú tu však aj ďalšie časové obdobia, ktoré žalovaný v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou nepovažuje za výkon štátnej služby a teda za odslúžené hodiny, pričom v jeho výpočtoch o tieto časové obdobia v skutočnosti znižuje priemerný týždenný pracovný čas každého hasiča.

Žalovaný totiž do výpočtu v tabuľke započítava len to, čo on sám označuje za „skutočne odpracované hodiny“, počas ktorých som mal „pracovať“ na mieste výkonu práce alebo podľa pokynov zamestnávateľa. Týmto však žalovaný v prvom rade de facto sám priznáva, že Smernicu netransponoval úplne a správne tak, ako sa o tom snažil presvedčiť súd vo svojich predchádzajúcich písomných vyjadreniach a zároveň potvrdzuje, že postupuje v rozpore so Smernicou, ak nezapočítava čas určených služobných pohotovostí do služobného času. V jeho predchádzajúcom vyjadrení (Duplike) však už žalovaný svoj postoj koriguje keď sám, v zmysle jeho výkladu definície „pracovného času“ v článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, započítava podľa jeho výpočtov a ním predložených plachiet služieb mnou skutočne odpracované hodiny, a to riadnu časť služby, ako aj služobnú pohotovosť. Do odpracovaných hodín pritom žalovaný už zrazu zahrnul aj školenia, či zvyšovanie kvalifikácie. Aj s takto upraveným resp. značne korigovaným vyjadrením žalovaného o pracovnom čase môžem súhlasiť len čiastočne napriek tomu, že táto časť vyjadrenia žalovaného predstavuje značný posun v ním predtým prezentovanom chápaní pojmu „pracovný čas“. Článok 2 ods. 1 Smernice je totiž koncipovaný tak, že pracovným

časom je aj čas, počas ktorého zamestnanec vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti podľa pokynov zamestnávateľa alebo v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.
Žalovaný teda na jednej strane tvrdí, že do pracovného času započítava aj účasť na školeniach a rekondičných pobytoch, ktoré sú v zmysle § 97 ods. 1 ZoHaZZ považované za výkon štátnej služby. Na druhej strane už však žalovaný odpočítava z ním stanoveného referenčného obdobia dni čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas, doby pracovnej neschopnosti a pod., ktoré podľa žalovaného nemajú byť považované za pracovný čas a má ísť podľa neho o „doby odpočinku“ a to napriek tomu, že všetky tieto obdobia sú v § 97 ods. 1 ZoHaZZ považované za výkon štátnej služby úplne identicky, ako aj účasť na školeniach a rekondičných pobytoch, o ktorých už žalovaný naopak priznáva, že majú byť považované za pracovný (služobný) čas. Je teda zjavné, že žalovaný si z ustanovenia § 97 ods. 1 ZoHaZZ účelovo vyberá obdobia, ktoré označuje za služobný čas a ktoré nie, napriek tomu, že všetky tieto obdobia sú z hľadiska ich posudzovania ako služobného času absolútne rovnocenné priamo podľa znenia § 97 ods. 1 ZoHaZZ.
Ak vnútroštátny predpis (tu § 97 ods. 1 ZoHaZZ) konkrétne časové obdobia považuje za výkon štátnej služby a nie za čas odpočinku, potom tieto sú služobným (pracovným) časom. Žalovaný nemôže sám určovať, ktoré časy resp. dni bude započítavať či „neutralizovať“ tak, aby mu to vyhovovalo pre účely konkrétneho súdneho konania. Z tejto interpretácie žalovaného vyplýva, že sa takto snaží v rámci výpočtu „priemerného pracovného času“ navodiť dojem o tom, že ním vybrané „časy odpočinku“ sa nemajú do pracovného času v zmysle Smernice započítavať resp. majú byť neutralizované, hoci on sám tieto časy resp. dni považuje za služobný čas tým, že tento čas ako odpracované hodiny započítava do fondu pracovného času a za čas výkonu štátnej služby ich napokon považuje aj ustanovenie § 97 ZoHaZZ. Za služobný čas je však nutné považovať aj ostatné druhy „voľna“, počas ktorých môže byť príslušníkovi nariadená služobná pohotovosť a musí byť na základe § 92 ZoHaZZ pripravený nastúpiť do služby.
Žalovaný v článku VI. Dupliky tvrdí, že niektoré z období uvedených v § 97 ZoHaZZ nie je možné považovať za odpracované na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času. Ak by si však samotný žalovaný bol istý správnosťou tejto jeho argumentácie, podľa ktorej teda obdobia PN, dovolenky a pod. nemajú byť považované za odslúžený služobný čas, nemajú byť započítané do odslúžených hodín a preto ani nemajú byť brané do úvahy pri výpočte priemerného týždenného pracovného času hasiča, neexistoval by logicky žiadny dôvod na legislatívnu zmenu ZoHaZZ, ktorá je aktuálne predložená vo forme návrhu na zmenu ustanovení ZoHaZZ v Národnej rade Slovenskej republiky!

Dňa 22.05.2024 bol totiž poslancom Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „NR SR“) G. A. podaný návrh na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, s navrhovaným dátumom účinnosti od 15.10.2024. Týmto návrhom zákona sa má zmeniť ZoHaZZ okrem iného práve aj v časti ustanovenia § 97 ZoHaZZ, ktorý sa má doplniť o nové ustanovenia nasledovne:
§ 97 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:
„(3) Na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až c) a písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvý bod sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezarátavajú.“.
Príloha: návrh zákona, ktorým sa dopĺňa ZoHaZZ, kompletne dostupný aj na H.
Je teda zjavné, že podľa predloženého návrhu novely ZoHaZZ sa za vykonávanie štátnej služby nemajú posudzovať práve tie časové obdobia, o ktorých žalovaný už v súčasnosti tvrdí, že podľa aktuálne platného a účinného znenia ZoHaZZ sa tieto obdobia nepovažujú za výkon štátnej služby a preto ani nezahŕňajú do výpočtu priemerného týždenného služobného času hasičov! Z hľadiska elementárnej logiky je však zrejmé, že ak by už zo v súčasnosti platného a účinného znenia ZoHaZZ vyplývalo to, čo žalovaný v rámci svojej procesnej obrany účelovo tvrdí, neexistoval by žiadny dôvod, aby poslanec NR SR, ktorý je z rovnakej politickej strany ako súčasný Minister vnútra Slovenskej republiky, podával návrh na takúto zmenu ZoHaZZ.
Skutočnosť, že z aktuálne platného a účinného znenia ZoHaZZ vyplýva presný opak toho, čo žalovaný ohľadne jednotlivých období uvedených v § 97 ods. 1 ZoHaZZ tvrdí, nepriamo potvrdzuje aj dôvodová správa k navrhovanej zmene ZoHaZZ, v ktorej navrhovateľ uvádza:
„V navrhovanom § 97 ods. 3 bolo potrebné určité časy podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času negatívne vymedziť, t. j., že sa tieto časy na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času neposudzujú ako výkon štátnej služby. Znamená to,

že sa tieto časy budú považovať za čas odpočinku. Čas čerpania dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa § 97 ods. 1 písm. j) prvý bod, nebude možné zarátať do výpočtu priemerného týždenného služobného času v období šiestich mesiacov, a to z dôvodu, aby sa nezvyšoval služobný čas, ktorý by tieto časy kompenzovali."
Aj z dôvodovej správy a použitia budúceho času (viď znenie „budú považovať" resp. „nebude možné") je zrejmé, že podľa v súčasnosti platného znenia ZoHaZZ sa všetky tie obdobia, ktoré sú uvedené v § 97 ods. 1 ZoHaZZ a ktorých sa dotýka zamýšľaná zmena resp. doplnenie ustanovenia § 97 ods. 3 ZoHaZZ, nepovažujú za „čas odpočinku", ako to v rámci svojej procesnej obrany v tomto spore účelovo tvrdí žalovaný.
Absolútne pritom nepochybujem o tom, že dôvod tejto zamýšľanej legislatívnej zmeny je práve reakciou na také v súčasnosti prebiehajúce (a aj budúce) súdne spory, akým je aj tento môj spor so žalovaným (navrhovaný dátum účinnosti novely zákona je k 15.10.2024). Som presvedčený, že cieľom tejto úpravy má byť len do budúcnosti umelo „na papieri" znížiť výsledný priemerný týždenný pracovný čas hasičov tak, aby žalovaný mohol v týchto sporoch naďalej tvrdiť, že k nedochádza k prekračovaniu či už vnútroštátne stanoveného týždenného pracovného času podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ a kolektívnych zmlúv, alebo aj maximálneho priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice.
Je len poľutovania hodné a žiaľ aj o mnohom vypovedajúce, že takáto zamýšľaná účelová zmena ZoHaZZ je fakticky jedinou „zmenou", na ktorú sa žalovaný zmohol po 10 rokoch súdnych sporov stovkách súdnych rozhodnutí, v ktorých je súdmi konštantne potvrdzované porušenie práva zásahových hasičov na dodržanie limitu pracovného času. Takáto zmena však podstatu problému v skutočnosti absolútne nijako nerieši a ide znova len o spôsob, akým sa snaží žalovaný formálne resp. legislatívne „zakryť" porušovanie práv zásahových hasičov na dodržiavanie či už vnútroštátnych, ako aj úniových limitov pracovného času.
Z Dôkazu č. 4 (mesačné výpisy z Plánu služieb z dochádzkového systému SAP za žalované obdobie) v časti týkajúcej sa mojej osoby, vyplýva okrem evidencie riadnej časti služby a hodín služobnej pohotovosti, aj evidencia takzvaných plánovaných hodín, označených ako „PH" (skratka pre „Plánované Hodiny") a evidencia odpracovaných hodín označených ako „OH" (skratka pre „Odpracované Hodiny"). Ako príklad uvediem mesiac jún 2021, kde v položke „PH" u každého príslušníka je uvedená hodnota 167:12.
V mojom prípade v položke „OH" je v mesiaci jún 2021 uvedených 119:00. Ako je evidentné, hodnota položky „OH" je súčasne žalovaným v jeho „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach" stotožnená s položkou označenou ako „počet hodín podľa systému SAP". Zároveň je údaj „OH" rovnaký s údajom uvedeným v položke fond pracovného času označenom ako „FPČ" na mojej výplatnej páske za mesiac jún 2021 kde je uvedená hodnota 119,00). V tomto mesiaci som mal v zmysle plánu služieb odslúžiť 49 hodín služobnej pohotovosti, ktoré neboli zohľadnené v položke „OH". Tieto údaje o hodinách odslúžených pohotovostí sú uvedené v pláne služieb v položke označenej ako „PR" a nie sú zohľadnené v položke „OH". Žalovaný vo svojom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach" uvádza, že som mal odpracovať celkovo 168,000 hodín.
Ak by sme k položke „OH" z plánu služieb pripočítali hodiny služobnej pohotovosti, potom by tento počet odpracovaných hodín zodpovedal výške 168,00 hodín (119,00 + 49) tak, ako ho uvádzam v prehľadnej tabuľke predloženej k žalobe (Dôkaz č. 2). Napriek týmto skutočnostiam možno pozorovať, že v pláne služieb porovnaním plánovaných hodín za daný mesiac uvedený v položke „PH" a uvedených odpracovaných hodín v položke „OH" mi bol vykázaný záporný počet hodín v hodnote - 48:12 uvedený v položke označenej ako „RO". V mesiaci jún 2021 v položke „MinM" bola uvedená kladná hodnota 48:12, pričom táto kladná hodnota sa mi presunula z predchádzajúceho mesiaca a bola zohľadnená na konci mesiaca jún 2021. Tieto kladné hodiny uvedené v položke „MinM" v rozsahu 48:12 sa presunuli z mesiaca máj 2021, kde mi boli tieto kladné hodiny vypočítané ako 20:24 hodín uvedených v položke „RO" za mesiac máj 2021 + 26:24 hodín uvedených v položke „MinM" za mesiac máj 2021.
Porovnaním položky „PH" v mesiaci jún 2021 - 167:12 hodín, ktoré som mal podľa plánu odslúžiť a odpracovaných hodín v položke „OH" 170:00 hodín, mi bol vykázaný záporný počet hodín v rozsahu – 48:12, ktoré som ktoré mi chýbajú odpracovať v porovnaní s hodinami, ktoré som mal v daný mesiac apríl 2021 odpracovať a ktoré mi boli naplánované. Ak by mi však boli zohľadnené aj odpracované hodiny uvedené v položke „PR", a to hodiny služobnej pohotovosti v rozsahu 49 hodín, tento rozdiel by predstavoval kladnú hodnotu 00:48 hodín (168 – 167:12). Takto vykázané záporné hodiny na konci mesiaca jún 2021 sa mi „vynulovali" s kladnou hodnotou hodín uvedených v položke „MinM" v hodnote 48:12. Z uvedeného vyplýva, že v predchádzajúcich mesiacoch som mal odpracovať viac hodín, ako mi bolo naplánovaných, avšak tento kladný rozdiel nezahŕňa aj hodiny odslúženej služobnej

pohotovosti. Keďže som mal vykázaný kladný počet hodín na začiatku mesiaca jún 2021, musel som z 10 naplánovaných zmien v tomto mesiaci čerpať 1 deň dovolenky a dva dni som neodslúžil (22.06.2021 a 25.06.2021), kedy mi je vykázané tzv. medzizmenové voľno. Naplánovanú službu dňa 22.06.2021 a 25.06.2021 som neodpracoval práve z dôvodu mne vykázaných kladných hodín na začiatku mesiaca jún 2021 uvedených v položke „MinM“. Tieto dni 22.06.2021 a 25.06.2021 však žalovaný eviduje ako riadny služobný deň a neodpočítava ich z kalendárnych dní mesiaca jún 2021 tak, ako v prípade dovolenky, ktorú mi v tomto mesiaci odpočítal v rozsahu jedného kalendárneho dňa.
Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že som v mesiaci jún 2021 odpracoval viac hodín, než mi bolo v danom mesiaci jún naplánovaných (určených). V dôsledku nezapočítania hodín určenej služobnej pohotovosti do služobného času je možné v mojom prípade pozorovať v položke „RO“ kladný alebo záporný rozdiel hodín napr. ako je to v mesiaci jún 2021 (vykázaný záporný rozdiel v položke „RO“ v hodnote – 48:12 napriek žalovaným uvedenom počte „skutočne odslúžených hodín v mesiaci“ v rozsahu 168,00 uvedených vo „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“). Takýto presun hodín (či už záporný alebo kladný) je možné pozorovať na konci každého a jedného mesiaca. Pravidelne, v mesiaci jún a december príslušného kalendárneho roka, sa mi takto presúvané hodiny „nulujú“, čo rovnako tak skresľuje skutočný počet odpracovaných hodín. Tieto nezrovnalosti však žalovaný žiadnym spôsobom nevysvetľuje a pri svojom výpočte ani nezohľadňuje.
Uvedeným postupom žalovaného mi tak chýbajú služobné dni, ktoré som síce neodpracoval, ale len z dôvodu, že v predchádzajúcich mesiacoch som odpracoval oveľa vyšší počet hodín, ako mi bolo naplánovaných. Zároveň sa však pri týchto prepočtoch nezohľadňovali hodiny odslúženej služobnej pohotovosti. Žalovaný však z celkového počtu kalendárnych dní mesiaca jún 2021 neodpočítal žiadny služobný deň, t. j. neodpočítal dva dni (t. j. dni 22.06.2021 a 25.06.2021), v ktorých som nepracoval, tak ako to robí v iných mesiacoch pri čerpaní dovolenky, PN-ky alebo tzv. prekážky všeobecného záujmu (VSZ). Takýmto spôsobom však žalovaný skreslil môj priemerný týždenný služobný čas v mesiaci jún 2021, pretože ak z kalendárnych dní v mesiaci jún 2021 neodpočítal mnou neodpracované 2 služobné dni, ale odpočítal len jeden deň dovolenky a vychádzal tak z 29 kalendárnych dní (29 : 7 = 4,14 týždňov) mesiaca jún 2021, potom pri ním uvedených odpracovaných hodinách v rozsahu 168 hodín by priemerný týždenný služobný čas v mesiaci jún 2021 predstavoval len 40,58 hodín (168 : 4,14 = 40,58). Pokiaľ by však zohľadnil aj vyššie uvedené dni 26.06.2021 a 25.06.2021, potom by tento priemer predstavoval 43,64 hodín (30 – 3 = 27 dní; 27 : 7 = 3,85 týždňa; 168 : 3,85 = 43,64).
Aj pre vyššie uvedené skutočnosti tak žalovaný formálne vykazuje v ním uvedenom sledovanom referenčnom období za mesiace apríl 2021 až september 2021 priemerný služobný čas „len“ vo výške 44,386, pričom tento výpočet je absolútne nesprávny a nezohľadňuje ani mnou skutočne odpracované hodiny, na čo som poukázal už vyššie. K odpočítavaniu jednotlivých kalendárnych dní žalovaným sa tiež vyjadrujem v tomto článku nižšie.
Ako vyplýva aj z vyjadrení žalovaného, môj služobný čas je rozvrhovaný nerovnomerne po dobu šiestich mesiacov, a vykonávanie služobných činností sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca vrátane určenej služobnej pohotovosti v súlade s § 92 ZoHaZZ. Zákonodarca v § 85 ZoHaZZ ustanovil týždenný služobný čas príslušníkov v rozsahu 40 hodín týždenne, pričom ako vyplýva z „Plachiet služieb“ a z položky „PH“ (skratka pre „Plánované Hodiny“), v mesiaci apríl 2021 mi bolo určené odpracovať resp. mi bolo naplánované odpracovať celkovo 167:12 hodín, čo zodpovedá ustanovenému služobnému týždennému času v zmysle kolektívnej zmluvy na rok 2021 v rozsahu 38 hodín týždenne.
Podľa aktuálnej právnej úpravy týkajúcej sa nerovnomerného rozvrhnutia služobného času platí, že v období šiestich mesiacov môj priemerný týždenný pracovný čas nesmie presiahnuť ustanovený týždenný pracovný čas (v roku 2021 to bolo 38 hodín v zmysle kolektívnej zmluvy). Aj zo žalovaným predloženého „Výpočtu priemerného služobného času“ vyplýva, že v každom a jednom tam uvedenom období, môj priemerný týždenný služobný čas aj podľa výpočtov žalovaného značne presiahol ustanovený týždenný služobný čas.
Z predložených listinných dôkazov je evidentné, že môj služobný čas sa nerozvrhuje nerovnomerne, ale plánuje sa a porovnáva sa so služobným časom príslušníkov, ktorým sa služobný čas rozvrhuje rovnomerne. Práve preto vznikajú v jednotlivých mesiacoch niekedy kladné, inokedy záporné rozdiely odpracovaných hodín, a to aj z dôvodu, že do služobného času príslušníka s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa nezapočítavajú hodiny určenej služobnej pohotovosti.
Keďže môj služobný čas je rozdelený na zmeny a na služobné dni, nie je možné vychádzať z rovnomerného rozvrhnutia služobného času, keďže služobný deň u príslušníkov s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa líši počtom služobných dní v týždni (5 pracovných dní) a počtom odslúžených hodín v rámci služobného dňa (8 resp. 7,5 hodiny). V mojom prípade je počet pracovných

dní v týždni rovnajúci sa počtu odslúžených služobných dní, kedy v jednom služobnom dni odslúžim 24 hodín.
Špecifiká nerovnomerného rozvrhnutia služobného času nezohľadňuje ani samotný žalovaný pri ním prezentovanom „Výpočte priemerného týždenného služobného času“, čo je ďalší dôvod, prečo tento jeho výpočet ani nemôže byť správny. Navyše, výpočet žalovaného je zavádzajúci aj tým, že žalovaný si sám určuje, čo odpočíta a čo neutralizuje v rozpore s vnútroštátnou úpravou a ustanovením § 97 ZoHaZZ.
Nemôže totiž ostať bez povšimnutia ani to, že žalovaný si sám určuje, koľko hodín započíta ako „odpracované hodiny“ napr. v prípade rekondičného pobytu. Napriek tomu, že žalovaný priznáva, že rekondičný pobyt má byť započítavaný do pracovného času, žalovaný do pracovného času započítava len ním svojvoľne určený počet hodín. Rekondičný pobyt musí povinne absolvovať každý príslušník, ktorý v zbore odslúžil viac než 10 rokov. Rekondičný pobyt pritom trvá nepretržite 14 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní, počas ktorých musí byť príslušník sústavne prítomný v na to určenom zariadení, a to vrátane víkendov. Žalovaný však každý z týchto dní zohľadňuje ako odpracovaný len v rozsahu 7,5 hodiny a aj to len v rámci pracovných dní (od pondelka do piatku), pričom 2 víkendové dni nie sú príslušníkovi zohľadnené ako odpracované ani len z časti (teda za tieto dni sa mu započíta 0 hodín).
V mojom prípade tak žalovaný postupoval v mesiacoch november 2022 a december 2022, kedy som sa rekondičného pobytu zúčastnil v dňoch od 24.11.02.2022 do 07.12.2022, t. j. v trvaní 14 kalendárnych dní nasledujúcich po sebe. V týchto mesiacoch november 2022 a december 2022 mi žalovaný do odpracovaných hodín za absolvovaný rekondičný pobyt započítal celkove 75 hodín. V mesiaci november 2022 mi žalovaný do odpracovaných hodín započítal z rekondičného pobytu len 5 pracovných dní (24.11.2022 až 25.11.2022 a 28.11.2022 až 30.11.2022) a to v rozsahu 37,5 hodín (5 x 7,5 hodiny) a rovnako tak v mesiaci december 2022, kedy mi započítal tiež 37,5 hodín za 5 pracovných dní (01.12.2022 až 02.12.2022 a 05.12.2022 až 07.12.2022). Štyri dni pripadajúce na víkend (26.11.2022 až 27.11.2022 a 03.12.2022 až 04.12.2022) tak žalovaný nezohľadnil a ani ich z počtu kalendárnych dní neodpočítaval.
Údaj o počte započítaných hodín za rekondičný pobyt možno pozorovať v žalovaným predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ pri mesiaci november 2022 v položke „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“ kde je uvedený údaj 60 hodín (tieto hodiny v sebe zahŕňajú aj 3 dni absolvovaných v mesiaci november 2022 na školeniach čomu zodpovedá 22,5 hodín (3x7,5 = 22,5)).
Víkendové dni mi do odpracovaných hodín započítané neboli, napriek tomu, že aj v týchto dňoch som absolvoval rekondičný pobyt, ktorý musím absolvovať v rozsahu 14 kalendárnych dní nasledujúcich po sebe.
Ak by mi však žalovaný započítal v rámci absolvovania rekondičného pobytu aj víkendové dni (t. j. 26.11.2022 až 27.11.2022 a 03.12.2022 až 04.12.2022), potom by mi musel zohľadniť ďalších 30 hodín, t.j. v mesiaci november 2022 ďalších 15 hodín a ďalších 15 hodín aj v mesiaci december 2022.
Týmto postupom žalovaného mi tak chýba spolu za vyššie uvedené mesiace 30 hodín, čo opätovne skresľuje môj priemerný týždenný pracovný čas. Práve v dôsledku takéhoto nesprávneho postupu potom opätovne žalovaný deklaruje, že v ním uvádzanom referenčnom období za mesiace október 2022 až marec 2023 nedošlo k porušeniu Smernice, keď výpočet môjho priemerného služobného času žalovaný deklaruje len vo výške 46,765. Pokiaľ by mi boli zohľadnené aj chýbajúce hodiny v rozsahu 30 hodín, tak ako uvádzam vyššie ako aj ďalšie hodiny, ktoré žalovaný v tomto období nezapočítal, môj priemerný týždenný pracovný čas by bol oveľa vyšší.
V prípade dovolenky alebo PN-ky, sa mi započítava len 17 hodín (do konca roka 2021) resp. 16 hodín (od roku 2022), ale z celkového počtu dní v mesiaci odpočítava 1 deň, tzn. celý môj služobný deň, ktorý je v rozsahu 24 hodín. Zjednodušene povedané, ak mám 1 deň dovolenky, ktorá zodpovedá 1 služobnému dňu (ktorý trvá min. 24 hodín), malo by sa mi aj na účely započítania dovolenky ako služobného času (§ 97 ZoHaZZ) započítať 24 hodín, v skutočnosti sa mi však započítalo len 17 (pri režime 17/7) resp. 16 hodín (pri režime 16/8).
Na tomto mieste si tiež dovolím poukázať na nesprávny postup žalovaného, ktorý mi v ním predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ v mesiaci december 2023 odpočítal z kalendárnych dní daného mesiaca celkovo 4 dní. Zo žalovaným predloženého „Plánu služieb“ za mesiac december 2023 vyplýva, že dovolenku som čerpal v dňoch 27.12.2023 až 30.12.2023. Podľa pravidiel rozvrhovania služieb mám mať medzi službami dva dni voľna, tzv. medzizmenové voľno. Služobný deň som mal v mesiaci december 2023 teda naplánovaný v dňoch 27.12.2023 a 30.12.2023. V dňoch 28.12.2023 a 29.12.2023 som mal mať tzv. medzizmenové voľno, ktoré mi nemalo byť započítané ako čerpanie dovolenky.
Tieto mnou uvádzané skutočnosti vyplývajú aj zo žalovaným predloženého „Prehľadu plánu pre obdobie 01.04.2021 – 31.03.2024“, kde pri mesiaci december 2023 je síce uvedená dovolenka v počte dní 4,

avšak dni dovolenky, ktoré sú v tomto dokumente zohľadnené sú: 27.12.2023 od 07:00 hod – 22:00 hod. (v rozsahu 15:00 hodín) a 28.12.2023 od 06:00 hod. – 07:00 hod. (v rozsahu 1:00 hodiny) a dňa 30.12.2023 od 07:00 hod – 22:00 hod (v rozsahu 15:00 hodín) a 31.12.2023 od 06.00 hod – 07:00 hod (v rozsahu 1:00 hodiny). Z uvedeného vyplýva, že dovolenku som čerpal len v rozsahu mne určených služobných dní t. j. dňa 27.12.2023 a dňa 30.12.2023 a v časoch určených pre výkon služby. Rovnako tieto skutočnosti vyplývajú aj z mojej výplatnej pásky za mesiac december 2023, kde je uvedený počet dní čerpania dovolenky v počte 2.
Žalovaný tak rozhodne nemal z kalendárnych dní odpočítavať aj ďalšie 2 dni tzv. medzizmenového voľna ako dni čerpania dovolenky. Jednoznačne tvrdím, že postup žalovaného pri odpočítavaní dní dovoleniek, PN-iek a pod. je svojvoľný a mätúci, pričom ani samotný žalovaný nepostupuje v týchto prípadoch jednotne. V mojom prípade som napr. v mesiaci júl 2023 rovnako tak čerpal dovolenku počas mojich 4 za sebou nasledujúcich služobných dní. Žalovaný v tomto mesiaci júl 2023 odpočítal len 4 kalendárne dni z mesiaca a neodpočítaval aj dni, ktoré pripadli na tzv. medzizmenové voľno, tak ako to urobil v mesiaci december 2023. Aj pre takýto nesprávny a zmätočný postup žalovaného je potom prepočet môjho priemerného služobného času žalovaným v ním určenom „referenčnom období“ za mesiace október 2023 až marec 2024 v rozsahu 44.909 hodín alebo v „referenčnom období“ za mesiace apríl 2023 až september 2023 v rozsahu 42,616 absolútne nesprávny.
Keďže je služobný čas zásahových hasičov (ktorí majú nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas) v skutočnosti rozvrhovaný podľa príslušníkov HaZZ s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom, potom by mi v prípade čerpania dovolenky mali byť z príslušného mesiaca odpočítané celkove 2 dni, a nie len 1 deň zodpovedajúci môjmu služobnému dňu.
Z počtu dní v mesiaci žalovaný odpočítava iba dovolenku alebo PN-ku, a nie aj ostatné voľná, ktoré iba neutralizoval, ale už ich z počtu započítaných dní neodpočítal tak, ako v prípade dovolenky alebo PN-ky, čím sa snažil skresliť výpočet tak, aby tým celkový priemerný služobný čas znížil. Domnievam sa, že ak samotný žalovaný považuje aj ostatné voľná za „dobu odpočinku“, teda sú rovnocenné dovolenke, ktorú žalovaný odpočítava, potom neexistuje žiadny dôvod, prečo by logicky aj tieto ním tvrdené „doby odpočinku“ nemali byť rovnako tak odpočítavané a prečo by aj o tieto dni nemalo byť skrátené žalovaným uvádzané obdobie. Uvedené má zásadný význam najmä v tom, že žalovaný odpočítava len kalendárne dni v mesiaci, neodpočítava už však služobné dni, ktoré na daný mesiac pripadajú.
Ako som už opísal vyššie, v rámci kalendárneho mesiaca nie je u mňa všetkých 30 resp. 31 pracovných (služobných) dní. Ak teda chce žalovaný vypočítavať priemer tak, že odpočítava dni v rámci ním stanoveného obdobia, potom musí zohľadniť aj to, koľko skutočne služobných dní na dané obdobie pripadá a to najmä z dôvodu, že všetky „doby odpočinku“ sú čerpané v mne nariadených služobných dňoch, čím dochádza k zníženiu počtu naplánovaných služobných dní v daný mesiac.
Napríklad v mesiaci apríl 2021 som mal naplánovaných 10 služobných zmien a odslúžil som 6 zmien. Z naplánovaných služobných zmien mi tak chýbajú 4 zmeny, keďže som čerpal 2x DOS (tzv. „dovolenku za sviatok“) a 2x DOD (tzv. „dodatkovú dovolenku“). Žalovaný však v tomto mesiaci neodpočítal ani 1 deň, čím skreslil údaje o mojom služobnom čase. Ak by totižto žalovaný neselektoval tieto ostatné druhy voľna a rovnako by ich odpočítaval ako dni dovolenky, môj priemerný služobný čas by bol vyšší, než uvádza žalovaný.
V nadväznosti na uvedené je možné uviesť príklad za žalovaným uvádzané obdobie mesiacov apríl 2021 až september 2021, kedy môj priemerný služobný čas podľa výpočtov žalovaného mal byť 44,386 (viď „Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“). Ak by však žalovaný zohľadnil všetky špecifiká nerovnomerne rozvrhnutého služobného času a z dní v tomto sledovanom období odpočítaval všetky druhy voľna ako „doby odpočinku“, potom by môj priemerný týždenný služobný čas v sledovanom období bol oveľa vyšší a dosiahol by 51,53 hodín.
V sledovanom období apríl 2021 až september 2021 by som pri zmenovom systéme a nerovnomernom rozvrhnutí služobného času mal odslúžiť 61 zmien. Celkovo som podľa údajov žalovaného v tomto období odslúžil 41 zmien, z čoho vyplýva, že mi v rámci služobných dní nebolo zohľadnených 20 zmien, t. j. 20 dní (a nie 7 ako uvádza žalovaný). O tieto dni je tak nutné ponížiť aj dni v sledovanom období (183 – 20 = 163). Relevantnými pre posúdenie je tak 163 dní, na ktoré v priemere pripadá 23,286 týždňov. Ak žalovaný uvádza, že som v tomto období odpracoval 1.116,00 hodín : 23,286 týždňov = 47,93 hodín priemerne týždenne. Nakoľko mi však v tomto období žalovaný nezohľadnil ďalších 84 odslúžených hodín, tento priemer by predstavoval 51,53 hodín týždenne ((1116+84 = 1200) : 23,286 = 51,53).
Údaje uvádzané žalovaným v ním predloženom „Výpočte priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ sú nesprávne aj z ďalších dôvodov, ktoré som podrobne rozpísal v bode 4 tohto článku môjho vyjadrenia, t. j. žalovaný nezapočítal mnou skutočne odslúžené hodiny, ktoré som preukázateľne odpracoval a ktoré vyplývajú aj z predložených listinných dôkazov.

Samotná skutočnosť, že mi žalovaný nezohľadnil minimálne 488:35 hodín (!!!) napriek tomu, že údaje o odpracovaní týchto hodín preukazujú aj tie listinné dôkazy, ktoré žalovaný sám predložil, spochybňuje žalovaným predložený výpočet môjho priemerného týždenného služobného času.
Táto skutočnosť pritom nevyznieva inak než tak, že žalovaný nielenže vytvoril „vzorec“ výpočtu pracovného času, ktorý účelovo nastavil tak, aby čo najviac znížil dĺžku priemerného týždenného pracovného času hasiča, ale zároveň v jeho „výpočtoch“ (tabuľke) pracovného času žalobcov častokrát z nepochopiteľných dôvodov neuvádza ani tie údaje (počty odpracovaných hodín), ktoré vyplývajú aj z ním preložených listín. V mojom prípade ide o takmer 500 hodín, ktoré pri „výpočtoch“ žalovaného nikde nefigurujú. Nechcem radšej polemizovať o tom, či takýto postup je výsledkom „omylu“, alebo ide o úmyselné vynechanie niektorých údajov spoliehajúc sa na to, že pri tomto počte údajov a príslušníkov nebude v našich možnostiach tieto nezrovnalosti spozorovať, pretože práve takto tieto „nezrovnalosti“ vyznievajú. Každopádne však aj tieto skutočnosti absolútne spochybňujú výpočty a tvrdenia žalovaného o dĺžke (aj) môjho (priemerného) týždenného pracovného času.
Zhrnúc vyššie uvedené, k predloženým dôkazom zo strany žalovaného do konania a to „Tabuľky výpočtu pracovného času žalobcu“ a „Prehľad plánu pre žalované obdobie“ len dodávam, že tieto sú navzájom nesúladné. Súd by preto na tieto dôkazy ani nemal prihliadať a ani z nich vychádzať. Tieto prehľady však zároveň potvrdzujú mnou uvádzané skutočnosti o tom, ako sa v skutočnosti rozvrhuje môj služobný čas, ako je to v prípade nariadených školení alebo rekondičných pobytov, ktoré sú určené aj na dni, v ktorých by som mal mať podľa plánu medzizmenové voľno (viď napr. mesiac marec2023).
Žalovaný taktiež vo svojich výpočtoch „neutralizuje“ ním vybrané dni s poukazom na samotnú Smernicu, v ktorej má byť táto neutralizácia podľa neho upravená. Na druhej strane však už žalovanú túto neutralizáciu neuplatňuje na všetky dni voľna.
V tejto súvislosti však v prvom rade zdôrazňujem, že vnútroštátny právny predpis (či už je to Zákonník práce alebo aj ZoHaZZ) vôbec neupravuje akúkoľvek „neutralizáciu“ a už vôbec neodpočítava akékoľvek dni v rámci rozvrhového obdobia, v ktorom sa má pracovný (služobný) čas rozvrhovať rovnomerne alebo nerovnomerne. K tomuto som sa veľmi podrobne vyjadril už v predchádzajúcich článkoch tohto vyjadrenia. Mám teda za to, že ustanovenia Smernice o „neutralizácii“ neboli do právneho poriadku SR ani prevzaté, čo v konečnom dôsledku potvrdzuje aj samotný žalovaný v článku V. jeho Vyjadrenia k žalobe, kde uvádza: „V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej dovolenky ako 16 hodín. Avšak, na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako 0 odpracovaných hodín (delenec) a 0 dní (deliteľ).“
Fond pracovného času je teda fondom odpracovaných hodín, ktoré musím ako príslušník v stanovenom období skutočne odpracovať, pričom ako odpracované hodiny sa počítajú aj dni dovolenky resp. iné dni, tak ako ich vymedzuje vnútroštátna úprava (§ 97 ZoHaZZ). Fond pracovného času sa tak nevytvára pre účely výpočtu mzdy a nemá so mzdou vyplácanou príslušníkom nič spoločné, nakoľko platové náležitosti sú upravené v samostatnej časti zákona (siedma hlava ZoHaZZ), pričom pre rozvrhnutie, plánovanie a tvorbou fondu pracovného času sú platové náležitosti irelevantné.
Pokiaľ však žalovaný tvrdí, že v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej dovolenky ako 16 hodín, potom mi nie je vôbec zrejmé, z ktorých konkrétnych ustanovení ZoHaZZ alebo kolektívnej zmluvy žalovaný takéto tvrdenie vyvodzuje!
Z článku 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy pre rok 2024 vyplýva: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby, a časť určenej služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24 – hodinovej zmene.“
Podľa článku 3 bod 11 Kolektívnej zmluvy pre rok 2024: „Dovolenka u príslušníka s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom pri 16 hodinovej dĺžke služobného času v jednotlivých služobných dňoch:
a) vo výmere päť týždňov sa zaokrúhľuje na 11,5 zmien,
b) vo výmere šesť týždňov sa zaokrúhľuje na 14 zmien
c) dodatková dovolenka v dĺžke jedného týždňa sa zaokrúhľuje na 2,5 zmeny.“
V zmysle § 92 ods. 1 HoZaZZ: „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.“
Ako príslušník s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom vykonávam službu v jednej 24-hodinovej zmene, čo zodpovedá jednému služobnému dňu. Ak teda kolektívna zmluva upravuje výmeru dovolenky na 11,5 zmeny, potom by mi mala prináležať dovolenka v rozsahu 11,5 služobného dňa.

Keďže služobný deň zásahového hasiča má 24 hodín a nie 16 hodín, ako to účelovo tvrdí žalovaný, mala by mi byť do fondu pracovného času započítavaná dovolenka v rozsahu 24 hodín ako odpracovaný služobný deň, avšak podľa tvrdenia žalovaného mi je započítavaných len 16 hodín.
V prípade príslušníkov s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom by títo dovolenku čerpali počas ich dvoch služobných dní, zatiaľ čo ja môžem čerpať dovolenku len v rozsahu jedného môjho služobného dňa, aj to len v rozsahu 16 hodín. Tieto skutočnosti ako som uvádzal vyššie, žalovaný pri svojom výpočte nezohľadňuje. Aj na tomto príklade je možné vidieť, že vo vzťahu k príslušníkom s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom dochádza k porušovaniu nielen ustanovení Smernice, ale aj vnútroštátneho predpisu, kedy opätovne im nie sú započítavané hodiny určenej služobnej pohotovosti do fondu pracovného času, a to ani na účely dovolenky.
V súvislosti s (ne)dodržiavaním ustanovení o pracovnom čase hasičov je potrebné zdôrazniť aj tú skutočnosť, že žalovaný v celej jeho Duplike aj v tabuľke „Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach“ spochybňuje len to, že podľa neho nedochádzalo k prekračovaniu 48-hodinového priemerného týždenného služobného času a teda k porušovaniu článku 6 písm. b) Smernice.
Žalovaný však absolútne nereaguje na skutočnosť, ktorú som zdôrazňoval už v samotnej žalobe ako aj v mojej Replike žalobcu a to tú, že spôsobom rozvrhovania služobného času zásahových hasičov dochádza aj k porušovaniu vnútroštátnej právnej úpravy pracovného času hasičov. V žalobe poukazujem aj na tú skutočnosť, že dochádza k porušovaniu aj vnútroštátnej právnej úpravy služobného času zásahových hasičov a to v ešte väčšom rozsahu, než je to v prípade porušovania článku 6 písm. b) Smernice.
Táto skutočnosť má pritom priamy vplyv aj na porušovanie článku 6 písm. a) Smernice, pretože práve toto ustanovenie Smernice ukladá členským štátom povinnosť vnútroštátnou úpravou stanoviť (a potom nepochybne aj dodržiavať) dĺžku týždenného pracovného času.
Podľa článku 6 písm. a) Smernice: „Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;“
Podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ: „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.“
Podľa článku 3 ods. 1 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zbor na rok 2021: „Služobný čas príslušníka je 38 hodín týždenne.“
Podľa článku 3 ods. 1 Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na roky 2022, 2023 a 2024: „Služobný čas príslušníka je 37,5 hodiny týždenne.“
Pokiaľ žalovaný tvrdí, že Smernica bola správne transponovaná a je aj reálne dodržiavaná, musel by byť týždenný pracovný čas hasiča vzhľadom na článok 6 písm. a) Smernice a citované znenia kolektívnych zmlúv platné v žalovanom období obmedzený na 38 hodín týždenne (v roku 2021), resp. na 37,5 hodín týždenne v (v rokoch 2022, 2023 a 2024).
Ak sa žalovaný teda odvoláva na článok 15 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom dohodnúť aj priaznivejšie podmienky a to či už v zákonoch (tu § 85 ods. 2 ZoHaZZ), alebo v kolektívnych zmluvách (tu v Kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ), tak je vzhľadom na môj reálny týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia zrejmé, že okrem článku 6 písm. b) Smernice bol porušený aj článok 6 písm. a) Smernice, nakoľko podľa vnútroštátnej právnej úpravy a kolektívnych zmlúv mal byť týždenný pracovný čas v žalovanom období obmedzený na 38 hodín týždenne (do 31.12.2021), resp. 37,5 hodín týždenne (od 01.01.2022).
Dokonca aj nesprávne a neúplné výpočty žalovaného v ním predloženej „tabuľke“, ktorými sa žalovaný snažil umelo znížiť môj pracovný čas potvrdzujú, že stanovený týždenný pracovný čas bol počas celého žalovaného obdobia a počas každého jedného žalovaným stanoveného „referenčného obdobia“ vždy zásadne prekročený! Na túto skutočnosť žalovaný absolútne nijako nereaguje a ani sa k nej radšej nevyjadruje!!!
Keďže fond pracovného času v sebe zahŕňa všetky zložky toho, čo služobným časom je a čo som mal podľa plánu služieb odslúžiť, potom k takto mne vykazovanému fondu pracovného času treba pripočítať všetky nadčasy a odslúžené hodiny služobnej pohotovosti a z týchto údajov potom vychádzať pri zisťovaní priemerného týždenného času za žalované obdobie, keďže žiadne referenčné obdobia v súvislosti s výpočtom priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice HaZZ neupravuje. Mnou prezentovaný výpočet priemerného týždenného pracovného času je tak podľa môjho názoru súladný nielen so Smernicou, ale aj vnútroštátnou právnou úpravou.

Napokon považujem za potrebné poukázať na tvrdenia samotného žalovaného, prezentované v iných súdnych konaniach mojich kolegov hasičov, podľa ktorých „žalobca účelne využíva na výpočet svojho údajného pracovného času nesprávny ukazovateľ, aby sa bezdôvodne obohatil na situácii iných príslušníkov, u ktorých bola Smernica porušená“. V prvom rade chcem poukázať na skutočnosť, že pokiaľ žalovaný namieta údajný „nesprávny ukazovateľ“ výpočtu pracovného času, tak identický „ukazovateľ“ a rovnaký spôsob výpočtu pracovného času bol použitý už vo viac než 100 prípadov mojich kolegov v sporoch, v ktorých žalobcov zastupoval môj právny zástupca, pričom tento spôsob výpočtu bol súdmi plne akceptovaný.
Čo je však v súvislosti s posledne citovaným tvrdením žalovaného najpodstatnejšie, žalovaný si týmto tvrdením sám popiera absolútne všetky svoje tvrdenia, ktorými sa snaží prezentovať záver, ako bola Smernica správne transponovaná, ako je v podmienkach výkonu služby zásahových hasičov v HaZZ dodržiavaný a ako je dodržiavaný aj limit pracovného času zásahových hasičov. Ako totiž môže byť Smernica u ktoréhokoľvek príslušníka porušená, ak žalovaný súčasne tvrdí, že bola správne transponovaná a všetky práva zásahových hasičov na dodržanie pracovného času sú zaručené a nie sú porušované??? Sám žalovaný očividne veľmi dobre vie o tom, že Smernica je dlhoročne porušovaná, avšak namiesto toho, aby tento protiprávny stav konečne reálne odstránil a porušovaniu práv zásahových hasičov zamedzil, obmedzuje sa len na to, aby prišiel s novou verziou tvrdení a v tomto prípade aj novým „vzorcom“ výpočtu pracovného času tak, aby dospel k čo najnižším, aj keď v skutočnosti úplne nesprávnym číslam, pričom v jeho výpočte ani len nezohľadňuje všetky mnou odpracované hodiny.
Zhrnúc všetky vyššie uvedené skutočnosti preto jednoznačne tvrdím, že výpočty žalovaného v tabuľke priloženej k Duplike nie sú správne a nemožno z nich vychádzať už len z tých dôvodov, ktoré som podrobne uviedol tomto vyjadrení. Tvrdenia žalovaného o dĺžke môjho (priemerného) týždenného pracovného času za žalované obdobie sú zjavne nesprávne a to tak z vecných dôvodov (nezahrnutie minimálne 488:35 hodín do výpočtu), ale aj z právnych dôvodov (nezohľadňovanie jednotlivých období uvedených v § 97 ods. 1 ZoHaZZ do výpočtu v rozpore s právnou úpravou a všeobecne nesprávne a účelovo nastavený „vzorec“ resp. spôsob výpočtu, ktorý umelo znižuje výslednú dĺžku priemerného týždenného pracovného času). Skutkové tvrdenia žalovaného ohľadne môjho pracovného času preto v celom rozsahu popieram.“

6. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní konanom dňa 25.11.2024 výsluchom strany a to žalobcu, oboznámením sa s prednesom právnej zástupkyne žalobcu, oboznámením sa s prednesom zástupkyne žalovaného, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to dokladmi žalobcu k vymenovaniu za príslušníka HaZZ, rozpisom pracovnej pohotovosti, vyčíslením nároku žalobcu, výplatnými páskami žalobcu, plánom služieb, dokladmi žalovaného, prehľadom plánu služieb, výpočtom priemerného služobného času a zistil tento skutkový stav.

7. Súd z výsluchu strany a to žalobcu na pojednávaní konanom dňa 25.11.2024 zistil, že tento v celom rozsahu sa pripája k písomne podanej žalobe, k ich písomným vyjadreniam, ako aj k vyjadreniu svojej právnej zástupkyne a na základe vyššie uvedeného žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Žalobca k veci uviedol, že pracuje na Hasičskej stanici v D. na pozícii hasič, záchranár špecialista. K veci uviedol, že keď nastupoval do práce, bolo mu povedané, že bude v práci 24 hodín a potom bude mať 2 dni voľno. Je pritom potrebné absolvovať rôzne kurzy a tieto kurzy sa realizujú počas ich voľného času. Následne po absolvovaní týchto úvodných kurzov tieto kurzy treba obnovovať a znova treba sa školiť a teda znova chodiť na ďalšie kurzy a vzhľadom na vyššie uvedené sa jeho osobný čas kráti napr. na úkor rodiny. Všetky tieto činnosti sú na úkor jeho osobného času. Je pravda, že jeho manželka chápe túto situáciu ohľadne jeho práce, ale aj ona robí na smeny. Je pravda, že v súčasnosti už majú I. I., ale napr. má už J., ktoré bývajú v A. a má problém z vyššie uvádzaných dôvodov sa s nimi stretnúť. Čo sa týka jeho rodinného života, je pravda, že v súčasnosti už K. nemá, avšak má G., ktorým je potrebné sa venovať po tej stránke, že napr. treba ich odviezť k doktorom a napr. sa dohodnú, že vtedy a vtedy ich odvezie, avšak kvôli týmto vyššie uvedeným činnostiam to nemôže urobiť. Čo sa týka jeho zdravotného stavu, v súčasnosti bol na lekárskej prehliadke a bol mu zistený zvýšený cholesterol, pričom doteraz s tým problém nemal. Býva v K. I. a samozrejme s tým sú spojené nejaké činnosti. Táto nadmerná pracovná zaťaženosť podľa jeho názoru mu spôsobuje zvýšený stres. Žalobca sa vyjadril aj k jeho nočným pohotovostiam, k čomu uviedol, že počas nočných pohotovostí robia napríklad nejaké činnosti, ktoré nestihli cez deň a robia rôzne administratívne úkony. Je pravda, že majú možnosť na ich stanici počas služby odpočívať, ale charakterizoval by to skôr ako bdenie a nie odpočinok, nakoľko on do minúty v prípade potreby musí robiť isté činnosti.

8. Súd v prvom rade sa zaoberal námietkou žalovaného miestnej a kauzálnej nepríslušnosti tunajšieho súdu a námietku svojej pasívnej vecnej legitimácie.

9. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

10. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

11. Podľa § 42 CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu, túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú a v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody. Zo skutočností uvádzaných v žalobe je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti v výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti je hasičská stanica v I., ktoré je v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody vo forme nemajetkovej ujmy. S poukazom na ust. 19 písm. b) CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu daná. Kauzálnu príslušnosť súd skúma ex offo aj v prípade, ak žiadna zo strán takúto námietku nevznesie. Súd pri začatí konania nezistil, že by sa jednalo o pracovnoprávny spor, kde od platnosti a účinnosti novely CSP súvisiacej so zmenou súdnej mapy sa kauzálne príslušným súdom od 01. 06. 2023 v individuálnych pracovnoprávnych sporoch stal Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici. Doposiaľ vo všetkých právoplatných rozhodnutiach súdov SR boli opakovane vyvrátené námietky žalovaného, že v obdobných sporoch sa jedná o pracovnoprávny spor, s čím súvisela aj námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, bolo jednoznačne ustálené, že žalobca podáva žalobu o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie. Súd pri úvahe o jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ. Súd preto konštatuje, že je vecne a miestne príslušným na rozhodovanie a prejednanie žaloby žalobcu.
Pokiaľ súd zotrval na posúdení nároku žalobcu ako nároku o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie, nebola dôvodná ani námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, keďže predmetom žaloby nie je pracovnoprávny spor, nie je dôvod, aby žalobca žaloval svojho zamestnávateľa. Naopak bolo doposiaľ vždy právoplatne judikované, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor. V tejto súvislosti treba poukázať na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Hoci o otázkach, ktoré súdu v tomto konaní rieši ako otázky predbežné, neexistuje „ ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“, existuje stabilná rozhodovacia prax súdov prvoinštatnčných, ako aj súdov druhoinštančných, a žalovaný neuviedol žiadne také skutočnosti a dôkazy, z ktorých by súd mohol vyvodiť iné právne závery.
Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá Smernica nebola do právneho poriadku SR transformovaná správne, tvrdil, že úprava v ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici, a že nie je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.

14. Podľa Čl.2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa ods. 2, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou

rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa ods. 3, ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.
Súd poukazuje na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu venuje náležitú pozornosť aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre (rozsudok vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003). Žalovanému, ktorý je stranou sporu na strane žalovaného vo všetkých takýchto obdobných sporoch sú isto známe závery stoviek právoplatných rozhodnutí súdov SR (provinštančných a druhoinštančných), že dotknutá Smernica nebola do ZoHaZZ prevzatá správne, pretože vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času v rozpore s čl. 2 Smernice a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice, a zároveň že základ nároku žalobcu je tak daný, keďže sú splnené 3 podmienky: 1. cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Bolo by nadbytočné opakovane v tomto rozhodnutí uvádzať totožné obsiahle odôvodnenie, preto súd poukazuje príkladom na závery rozsudku prejednávajúceho senátu sp.zn. 13C/15/2023 zo dňa 24.07.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 13Co/73/2023 z 31.07.2024 ako aj na ine rozhodnutia KS BB ako napr. (11 Co/85/2023,17Co/141/2023,15Co/25/2024,13Co/62/2023). Na týchto záveroch súd v plnom rozsahu zotrváva a odkazuje na ne.

15. Žalovaný namietal, že žalobca v konaní nepreukázal skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade došlo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne, keď namietol správnosť výpočtu žalobcu uvedený v žalobe a zároveň predložil súdu vlastný výpočet priemerného týždenného pracovného času. Kontrolný výpočet vykonal žalovaný len pre účely tohto súdneho konania, neexistuje žiadna úprava na nerovnomerné rozvrhovanie služobného času pri plánovaní služieb v rámci vopred určených „referenčných období“ tak, aby aj pri zohľadnení času neaktívnej časti služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času tak, ako to uviedol žalobca v žalobe. Nie je zrejmé, na základe čoho potom žalovaný v tomto konaní vychádzal z ním určených referenčných období stanovených výlučne na obdobie, za ktoré si žalobca uplatňuje svoj nárok. Podmienky pre neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času musia byť pre všetkých zamestnancov rovnaké, nemôžu byť pre každého jednotlivého hasiča odlišne stanovené. Podľa všeobecnej zásady čl.6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že nebude prekračovaný maximálny týždenný pracovný čas nad 48 hod./týždenne pre každé obdobie siedmich dní. Žalovaný neuviedol žiadne také všeobecne záväzné opatrenie, ktoré by uvedené zabezpečovalo pri rozvrhovaní služobného času hasičov slúžiacich v zmenách v určenom referenčnom období 6 mesiacov. Pri tom nie je sporné, že aktuálne je určovaný plán služieb na mesačnej báze, žalovaný neuviedol, akým spôsobom pri takomto rozvrhovaní služieb sa zabezpečí neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne. Podľa rozsudku Súdneho dvora C-254/18: „Článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.“ Naša vnútroštátna právna úprava v prípade hasičov neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období. Žalobca uviedol výpočet priemerného týždenného pracovného času za jednotlivé roky pri zohľadnení skutočného počtu hodín služobnej pohotovosti, ktorých výkon preukázal z dokladov získaných od žalovaného (ktoré slúžia na výpočet mzdy), kedy evidentne opakovane dochádza k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Preto súd tvrdenie žalobcu považoval za preukázané. Potom sa súd plne stotožňuje s výpočtom žalobcu v žalobe, ktorý preukázal, že za celé žalované obdobie dochádza

k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času (súd v tomto smere poukazuje aj na zdôvodnenie námietok žalobcu proti výpočtom žalovaného viď bod 5. tohto odôvodnenia).

16. Súd sa vzhľadom na vyššie uvedené podrobnejšie zaoberá v dôvodoch rozhodnutia uplatnenou výškou odškodnenia.

17. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len ako „Ústava SR"), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä
ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c),
najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d),
primeraný odpočinok po práci (písm. e).

18. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Obč. Z."), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

19. Podľa § 13 ods. 1 Obč. Z., fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa § 853 ods. 1 Obč. Z., občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

21. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť o.i. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu

týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekračovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (máj 2021 - február 2024) a to najmä v súvislosti s nezapočítavaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do odpracovaného času pre účely rozvrhovania služieb. Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

22. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Slovenská právna úprava odlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Obč. z.) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasl. Obč. z.), nakoľko je medzi nimi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009). V zmysle nálezu Ústavného súdu III. Ús 288/2017 z 05.12.2017, „...pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia

všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“. Ústavný súd skonštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamená priestor na svojvôľu, či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2008, sp.zn. 5 Cdo 126/2007, súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliada aj na iné kritéria, ako sú kritéria uvedené v § 13 ods. 2 Obč. Z. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu – ten však musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba domáha. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života fyzickej osoby a nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane nemôže mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2013, sp. zn. 25 Co 18/2013). Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá a je možné za ňu poskytnúť len satisfakciu (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2013, sp. zn. 9 Co 330/2012).

23. Vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa teda posudzuje podľa pravidiel, ktoré ustanovil Súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však už závisia od vnútroštátnej právnej úpravy členského štátu. Vnútroštátna úprava však musí rešpektovať požiadavku, že kritériá na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Rovnako poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobenej škode. V slovenskom právnom poriadku je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1. júla 2004. Posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je však vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona (§ 3), explicitne zákon uvádza (§ 9 ods. 1), že sa z právnej úpravy vylučuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky („do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä: a) uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“). Pokiaľ si teda žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 13 v spojení s § 11 OZ, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny, zohľadniac pri určení výšky náhrady kritériá stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry. Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ, prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácií. Naopak, o to viac času trávi v práci, pričom sa jedná o fyzicky aj psychicky náročné zamestnanie, čo má dopad na jeho zdravotný aj psychický stav. Žalobca výpoveďou preukázal, že daný stav mal vplyv na jeho súkromný život, kedy vzhľadom na pracovnú zaťaženosť má obmedzený kontakt s rodinou, sťažený časový priestor na budovanie spoločného domova, má obmedzené možnosti pri pomoci svojim rodičom (matke v čase jej choroby). Nemá čas a možnosť venovať sa aktívne L. – M., rozvíjať priateľské vzťahy a väzby. Na svojom zdravotnom stave pociťuje nedostatok voľného času na regeneráciu, ako následok pracovného nasadenia zvýšenie N. O., P.. Uvedené nemožno zľahčovať, najmä ak takýto stav pretrváva dlhodobo a žalovaný nevyvíja žiadne kroky k zmene tohto stavu napriek množstvu právoplatných súdnych rozhodnutí. Je zjavné, že doposiaľ určené sumy odškodnenia nemali dostatočne účinný vplyv na kroky žalovaného, ktorými by daný protiprávny stav odstránil. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou

sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne tak, ako sa to snažil prezentovať žalovaný (zjavne nesprávne). Žalobca sám poukázal na to, že počas žalovaného obdobia odpracoval 2000,52 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času, po prepočte predstavuje nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 3,86 EUR(7724,68 EUR : 2000,52) za každú hodinu porušovania jeho práv. Táto suma je približne rovnaká, než je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 EUR (2021 – 2024). Žalobca za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t.j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Preukázaná ujma na strane žalobcu súvisí s výkonom jeho práce, preto postup pri hodnotení primeranosti uplatneného nároku v porovnaní s ocenením takejto práce podľa zákonných pravidiel súd považuje za prípustný. Súd uvedené porovnanie nepovažuje za vyčíslenie mzdových nárokov ale len za porovnanie vyčísleného a uplatneného nároku žalobcu s obdobnými mzdovými nárokmi. Súd tiež v záujme právnej istoty poukazuje na to, že z vlastnej činnosti je mu známy obdobný postup výpočtu náhrady škody v porovnateľných prípadoch, ktorý bol preskúmaný na odvolanie žalovaného aj druhoinštančným súdom (Krajský súd v Banskej Bystrici – viď aj bod 23 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 17Co/100/2023 z 20. 03. 2024). Žalovaný v rámci svojej obrany poukázal na množstvo rozhodnutí v obdobných sporoch najmä Okresného súdu Košice II, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.000 Eur až 2.500 Eur. Z činnosti súdu sú známe rozhodnutia iných súdov, ktorými boli priznané aj vyššie náhrady cca od 2.500 Eur do 6.100 Eur (napr. KS KE sp. zn. 3Co/229/2019, KS KE, sp. Zn. 6CoPr/2/2019, Krajský súd Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/36/2022). Žalobcom uplatnený nárok za rovnaké porušovanie jeho práv, za porovnateľné obdobie, vo výške 7724,68Eur tak zjavne neprekračuje náhrady priznávané v obdobných veciach. Okrem toho súd vzal do úvahy aj plynutie času, keďže nárok žalobcu je porovnávaný s minimálnymi mzdovými nárokmi v SR, je zrejmé, že plynutím času od doby predchádzajúcich rozhodnutí (spory sa vedú od roku 2015) došlo k zvyšovaniu minimálnej mzdy, ktorá sa odvíja od priemernej nominálnej mzdy zamestnanca za určený kalendárny rok, kedy napr. roku 2018 bola minimálna hodinová mzda v najnižšej triede 2,759 EUR, v roku 2024 je to 4,31 EUR. Z uvedeného je zrejmé, že aj odmena za prácu žalobcu plynutím času sa zvyšuje. Pokiaľ súd hodnotí individuálny nárok žalobcu, prihliada aj na okolnosť miesta a času jeho uplatnenia, je tak na mieste priznať vyšší nárok oproti predchádzajúcemu obdobiu. Zvlášť významné v danom prípade je aj to, že napriek stovkám právoplatných rozhodnutí súdov SR žalovaný doposiaľ neprijal žiadne opatrenie na nápravu daného dlhodobého protiprávneho stavu, z čoho možno vyvodiť tiež záver, že doposiaľ miernejšie náhrady nemali žiaden ev. len zanedbateľný vplyv na žalovaného z hľadiska toho, aby primerané odškodnenie zabezpečilo skutočnú ochranu žalobcu. Pokiaľ žalovaný poukázal na rozhodovanie v iných prípadoch nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 2002) pri trestnom čine, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 1996), súd uvádza, že tieto prípady vzhľadom na odstup času a odlišné skutkové okolnosti nie je možné porovnať. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za smrť blízkej osoby neznamená ocenenie hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života poškodeného, v čom sa prejavuje individuálnosť každého prípadu, ktorý súd hodnotí na základe individuálnych okolností každej veci a každej osoby zvlášť. V tu prejednávanej veci nie je dobre možné porovnanie zásahu do práv žalobcu oproti odškodneniu poškodených stratou blízkej osoby, hoci aj v danom prípade z hľadiska zásady rovnocennosti nemožno priznávať nepomerne vyššie náhrady ujmy. Súdu je známa rozhodovacia činnosť ostatných súdov v tejto oblasti, či už z vlastnej činnosti tunajšieho súdu alebo rozhodnutia iných súdov. Súd poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/182/2013 z 24. 09. 2013 – priznané manžel + dve deti: 3 x 10.000,-- Eur (úmrtie pri dopravnej nehode nárazom do auta stojaceho v kolóne na diaľnici), rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/264/2013 z 28. 10. 2013 – priznané manželke 20.000,-- Eur, dieťaťu 23.000,-- Eur, rodičom 2x 10.000,-- Eur (smrť chodca na prechode), rozsudok Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 z 30. 07. 2015: priznané manželke a deťom 3x 33.500,-- Eur, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2016: priznané manželovi a deťom 3x 23.000,-- Eur. Súd uvádza, že žalobcom uplatnená náhrada zjavne nevybočuje ani z rozsahu priznávaných náhrad za smrť spôsobenú pri dopravných nehodách, či náhrad priznávaných obetiam trestných činov. Rovnako žalovaný nepreukázal tvrdenie o posune v právnom posúdení súdov

SR obdobných nárokov ako je tu uplatnený nárok, či o zmene posúdenia takto uplatneného postupu vyčíslenia náhrady škody Krajským súdom Banská Bystrica, keď dôvodom žalovaným uvádzaných rozhodnutí boli iné procesné pochybenia prvoinštančného súdu (Okresný súd Lučenec). Nárok vyčíslený žalobcom tak súd považuje za primeraný a korektný. Napokon súd uvádza, že žalovaný sa vo všetkých doposiaľ právoplatne priznaných nárokoch, a to aj spôsobom posúdeným ako v tomto prípade, ani raz nedomáhal preskúmania najvyššími súdnymi autoritami – NS SR, či ÚS SR. Uvedené skôr svedčí o akceptovaní právnych záverov nižších súdov SR, preto súd v tomto konaní nevzhliadol žiaden dôvod na odklon od doposiaľ uplatňovanej súdnej praxe.

24. Žalobca vykonal prepočet hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období, pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém), konkrétne v rozsahu 2000,52 hodín, pričom súd vychádzal z takto predložených listinných dôkazov. Takto stanovené hodiny žalobca navrhol odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 ZoHaZZ, pričom za stanovené obdobie od 1.4.2021 do 29.2.2024 si uplatnil nemajetkovú ujmu v celkovej výške 7724,68 Eur za odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti v rozsahu 2000,52 hodín, čo za 1 hodinu predstavuje sumu 3,86 Eur. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods.1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%).

25. Obdobie apríl 2021 – december 2021:
(i) fond pracovného času 1475,50 hodín;
(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 449,00 hodín;
(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 147,50 hodín;
(iv) nadčasy 31,60 hodín;

V období apríl 2021 až december 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 449 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 0 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mi bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, som v tomto období odpracoval v rozsahu 147,50 hodín.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu (15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)

(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2021
4/2021
42,00

42,00
10,3303
3,6156
2,0661
151,8554
0,0000
151,8554
5/2021
49,00

49,00
10,3303
3,6156
2,0661
177,1646
0,0000
177,1646
6/2021
49,00

49,00
10,3303
3,6156
2,0661
177,1646
0,0000
177,1646
7/2021
63,00

63,00
10,3303
3,6156
2,0661
227,7831
0,0000
227,7831
8/2021
42,00

42,00
10,3303
3,6156
2,0661
151,8554
0,0000
151,8554
9/2021

64,00

64,00
10,3303
3,6156
2,0661
231,3987
0,0000
231,3987
10/2021
49,00

49,00
10,3303
3,6156
2,0661
177,1646
0,0000
177,1646
11/2021
56,00

56,00
10,3303
3,6156
2,0661
202,4739
0,0000
202,4739
12/2021
35,00

35,00
10,3303
3,6156
2,0661
126,5462
0,0000
126,5462
Spolu
449,00
0,00
449,00
Náhrada za ujmu
1 623,41 €
0,00 €
1 623,41 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2021 (apríl 2021 – december 2021) predstavovala spolu sumu 1.623,41 Eur.

26. Obdobie január 2022 – december 2022
(i) fond pracovného času 1919,00 hodín;
(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 706,75 hodín;
(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 166,08 hodín;
(iv) nadčasy 131,75 hodín.

V období január 2022 až december 2022 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 658,75 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 48 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2022
1/2022
56,00
8,00
64,00
10,6242
3,7185
2,1248
208,2343
16,9987
225,2330
2/2022
56,00

56,00
10,6242
3,7185
2,1248
208,2343
0,0000
208,2343
3/2022
63,25

63,25
10,6242

3,7185
2,1248
235,1932
0,0000
235,1932
4/2022
48,00
16,00
64,00
10,6242
3,7185
2,1248
178,4866
33,9974
212,4840
5/2022
56,00

56,00
10,6242
3,7185
2,1248
208,2343
0,0000
208,2343
6/2022
56,00

56,00
10,6242
3,7185
2,1248
208,2343
0,0000
208,2343
7/2022
40,00
8,00
48,00
10,8818
3,8086
2,1764
152,3452
17,4109
169,7561
8/2022
88,00

88,00
10,8818
3,8086
2,1764
335,1594
0,0000
335,1594
9/2022
48,00

48,00
10,8818
3,8086
2,1764
182,8142
0,0000
182,8142
10/2022
76,00

76,00
10,8818
3,8086
2,1764
289,4559
0,0000
289,4559
11/2022
40,00
8,00
48,00
10,8818
3,8086
2,1764
152,3452
17,4109
169,7561
12/2022
31,50
8,00
39,50
10,8818
3,8086
2,1764
119,9718
17,4109
137,3827
Spolu
658,75
48,00
706,75
Náhrada za ujmu
2 478,71 €
103,23 €
2 581,94 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2022 (január 2022 - december 2022) predstavovala spolu sumu 2.581,94 Eur.

27. Obdobie január 2023 – december 2023:
(i) fond pracovného času predstavuje 1960,50 hodín;
(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 732,77 hodín;
(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 99,50 hodín;
(iv) nadčasy 25,73 hodín.

V období január 2023 až december 2023 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 724,77 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti

služobného platu za každú hodinu a 8 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2023
1/2023
64,00

64,00
11,5455
4,0409
2,3091
258,6192
0,0000
258,6192
2/2023
48,00

48,00
11,5455
4,0409
2,3091
193,9644
0,0000
193,9644
3/2023
76,32

76,32
11,5455
4,0409
2,3091
308,4034
0,0000
308,4034

4/2023
40,00

40,00
11,5455
4,0409
2,3091
161,6370
0,0000
161,6370
5/2023
77,50

77,50
11,5455
4,0409
2,3091
313,1717
0,0000
313,1717
6/2023
69,50

69,50
11,5455
4,0409
2,3091
280,8443
0,0000
280,8443
7/2023
40,00

40,00
11,5455
4,0409
2,3091
161,6370
0,0000
161,6370
8/2023
72,00

72,00
11,5455
4,0409
2,3091
290,9466
0,0000
290,9466
9/2023
56,00

56,00
12,4939
4,3729
2,4988
244,8804

0,0000
244,8804
10/2023
69,45

69,45
12,4939
4,3729
2,4988
303,6955
0,0000
303,6955
11/2023
64,00

64,00
12,4939
4,3729
2,4988
279,8634
0,0000
279,8634
12/2023
48,00
8,00
56,00
12,4939
4,3729
2,4988
209,8975
19,9902
229,8878
Spolu
724,77
8,00
732,77
Náhrada za ujmu
3 007,56 €
19,99 €
3 027,55 €
Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2023 (január 2023 - december 2023) predstavovala spolu sumu 3.027,55 Eur.

28. Obdobie január 2024 až február 2024:
(i) fond pracovného času predstavuje 334,50 hodín;
(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 112,00 hodín;
(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín;
(iv) nadčasy 0 hodín.

V období január 2024 až február 2024 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 112 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mi prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 0 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)

Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2024
1/2024
48,00

48,00
12,5455
4,3909
2,5091
210,7644
0,0000
210,7644
2/2024
64,00

64,00
12,5455
4,3909
2,5091
281,0192
0,0000
281,0192
Spolu
112,00
0,00
112,00
Náhrada za ujmu
491,78 €
0,00 €
491,78 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť za január až február 2024 predstavovala spolu sumu 491,78 Eur.

29. Na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového a právneho stavu súd dospel k jednoznačnému záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva neprevzatím resp. nesprávnym prevzatím Smernice do vnútroštátneho práva v oblasti právnej úpravy služobného pomeru príslušníkov HaZZ, konkrétne do zákona o HaZZ, je v celom rozsahu daný čo do

dôvodu a výšky. Súd ho považuje za riadne preukázaný a preto žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

30. Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. O trovách konania rozhodoval súd podľa § 255 ods.1 CSP a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, trovy konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1,§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).
Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).
Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).